

Sabiedrības virzītas vietējās attīstības
stratēģija 2023.-2027.

**“SATEKA: Savējo Atbalsts
Teritorijas un Efektīvas Kopienas
Attīstībai!”**

1.0 versija

Gulbenē, 11.07.2023.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

SATEKA

Ievads un vispārīgā informācija

Sabiedrības virzītas vietējās attīstības **stratēģija 2023.-2027.gadam "SATEKA: Savējo Atbalsts Teritorijas un Efektīvas Kopienas Attīstībai!"** (turpmāk- Stratēģija) izstrādāta balstoties uz sabiedrības virzītas vietējās attīstības principiem, kas veicinās Gulbenes novada attīstību, kā arī vietējās kopienas iesaisti savas dzīves vides un darba telpas attīstībā.

Stratēģijas darbības laiks ir no tās apstiprināšanas brīža līdz 2023.-2027.gada plānošanas perioda beigām. Tā kalpo par pamatu Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (turpmāk - ELFLA) atbalsta saņemšanai un sadalei. Stratēģijas ieviešana balstās uz LEADER pieeju, kuras pamatā ir vietējo iedzīvotāju rosinātās un īstenotās iniciatīvas, aktīvi un koordinēti iesaistoties savas teritorijas attīstībā un vajadzību risināšanā, nevis stingri noteikts veicamo pasākumu kopums.

Stratēģijas atslēgas vārdi: aktīvs un apmierināts iedzīvotājs, darbīgas kopienas, līdzdalība, kvalitatīva un ilgtspējīga lauku un uzņēmējdarbības vide, moderna infrastruktūra, starpnozaru sadarbība un dialogs, inovatīva, vieda un ilgtspējīga vietējo resursu izmantošana Gulbenes novada attīstībā.

Stratēģiju izstrādāja un īsteno biedrība "SATEKA" (turpmāk- Biedrība vai SATEKA) sadarbībā ar Gulbenes novada iedzīvotājiem, NVO un uzņēmējdarbības sektoru pārstāvjiem, nozaru profesionāļiem un ekspertiem.

Stratēģija tiek ieviesta saskaņā ar Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027.gadam intervenci "Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana".

Stratēģijas ieviešanas rezultātā tiks veicināta Gulbenes novada izaugsme, sekmējot vietējās uzņēmējdarbības attīstību, uzlabojot iedzīvotāju dzīves kvalitāti un aktivizējot sadarbību starp kopienām, nevalstisko sektoru, uzņēmējiem, valsts un pašvaldības iestādēm.

Stratēģijā ir iestrādātas aktīvās saites, kas nodrošina piekļuvi Biedrības mājaslapā esošajai informācijai. Aktīvās saites ir norādītas: **šādā krāsā ar pasvītrojumu.**

Informācija par stratēģijas sagatavošanu, apstiprināšanu un grozījumu veikšanu:

Versijas numurs	Dokumenta versijas izstrādātāji (-s) (vārds, uzvārds)	Versijas		Apraksts
		Apstiprināšanas datums	Lēmuma numurs	
1.0	Daiga Gargurne Kristīne Rolle Inese Zvejniece	11.07.2023.	2023/07-1	-
1.0	Daiga Gargurne	05.10.2023.	2023/10-1	Precizējumi atbilstoši protokolam Nr.9.1-10e/9/P/2023 no 27.09.2023.

Apstiprināta Lauku atbalsta dienestā¹: 03.11.2023., Lēmums Nr.10.9.3-11/23/3766-e

¹ Informācija tiek papildināta pēc Stratēģijas un tās grozījumu apstiprināšanas lēmuma saņemšanas.

Satura rādītājs

Ievads un vispārīgā informācija	1
Satura rādītājs	2
Stratēģijas kopsavilkums	3
Stratēģijas saskaņotība ar vietējā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem.....	5
1. Esošās situācijas izvērtējums.....	7
1.1. Darbības teritorija	7
Vispārējs ģeogrāfisks apskats	8
Sociālekonomisks apskats	10
Vietējās rīcības grupas darbības teritorijas pamatojums.....	13
1.2. Partnerības principa nodrošināšana	14
1.3. Teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums	15
1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze	28
1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums	30
2. Stratēģiskā daļa	33
2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi (tostarp starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi).....	33
Vīzija:	33
Stratēģiskie mērķi.....	33
2.2. Sasniedzamie rezultāti.....	34
2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana	36
3. Rīcības plāns	39
3.1. Rīcības plāns 2023.–2027. gadam Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana" (turpmāk – Stratēģiskā plāna intervence).....	39
3.1.1. kritēriju apraksts maksimālās atbalsta intensitātes noteikšanai.	44
3.1.1. Rīcību apraksti	46
3.3. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums.....	55
4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošana un novērtēšana	57
4.1. vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām	57
4.1.1. Vietējās sabiedrības iesaiste stratēģijas sagatavošanā	57
4.1.2. Vietējās sabiedrības informēšana par stratēģijas īstenošanu un tās iesaisti stratēģijas mērķu sasniegšanā.....	59
4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.–2027. gadam un ES Atveseļošanās un noturības mehānisma plānu	62
4.3. projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība, tostarp interešu konflikta novēršana.....	65
4.3.1. Projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība	65
4.3.2. Projektu vērtēšanas interešu konflikta novēršana	67
4.4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas procedūra.....	68
4.5. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija.....	73
5. Finansējuma sadales plāns	76
Saīsinājumi, skaidrojumi, termini.....	77

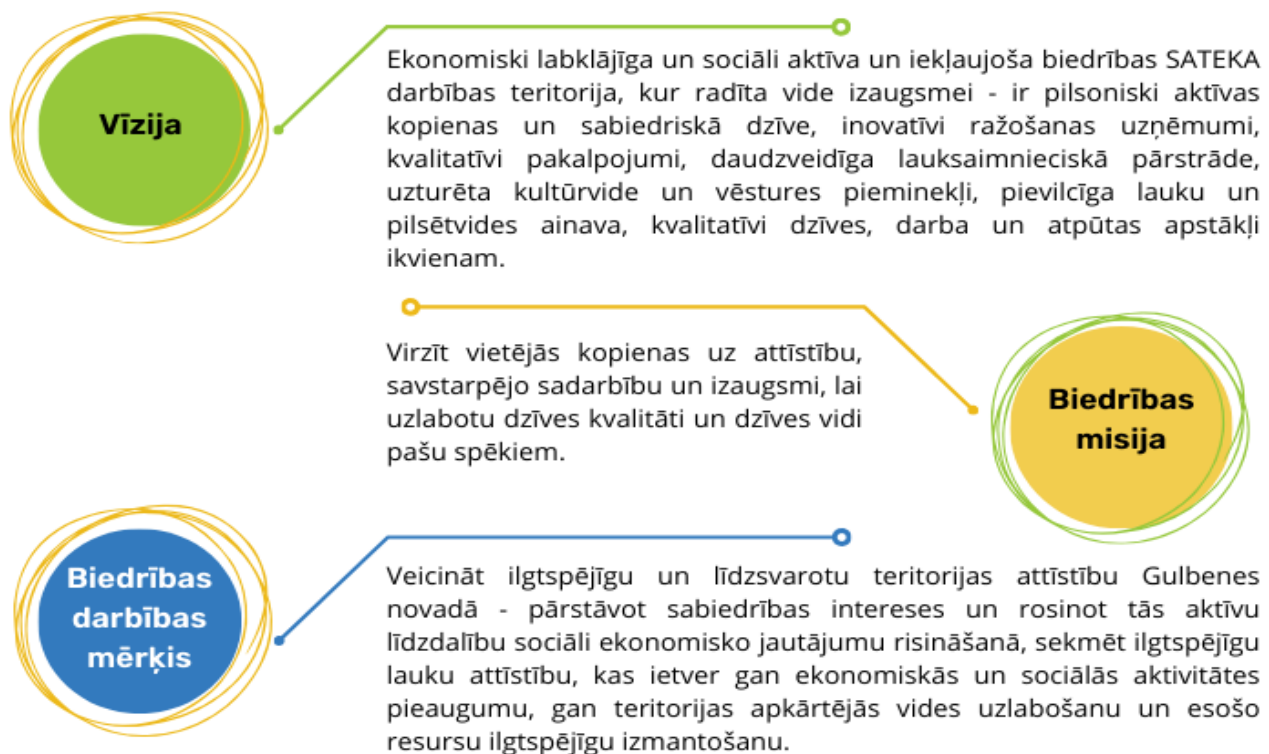
Stratēģijas kopsavilkums

Biedrība SATEKA izstrādāto Sabiedrības virzītas vietējās attīstības **stratēģiju 2023.-2027.gadam "SATEKA: Savējo Atbalsts Teritorijas un Efektīvas Kopienas Attīstībai!"** īsteno Gulbenes novada administratīvajā teritorijā – 13 pagastos un novada pilsētā – Gulbenē. Izņēmums ir iniciatīva vietējās lauksaimniecības produkcijas realizācijas vietu izveidei, kuru īstenošana iespējama arī ārpus Gulbenes novada teritorijas – valstspilsētās. Stratēģijas īstenošanai piesaistīs Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansējumu.

Stratēģija balstīta uz lauku teritorijas attīstību, ilgtspējīgi un viedi izmantojot vietējos resursus dzīvei un darbam labvēlīgas un iekļaujošas vides veidošanai.

Stratēģijas īstenošanas pamatā ir vietējo kopienu aktivizēšana un iesaistīšana vietējās attīstības iniciatīvās un daudzveidīga uzņēmējdarbības attīstība, radot inovatīvus risinājumus esošajiem izaicinājumiem, kā arī Gulbenes novada kopējai izaugsmei.

Gulbenes novada kopienas vajadzības, teritorijas konkurētspējīgās priekšrocības un attīstības virzieni tika identificēti Stratēģijas izstrādes laikā notikušajos pasākumos – tiešsaistes aptaujās, tikšanās visos novada pagastos un pilsētā, septiņu jomu fokusgrupās. Papildus tika veikta pašvaldības plānošanas dokumentu un statistikas datu analīze.

Partnerības principa nodrošināšana Biedrībā notiek, ievērojot teritoriālo pārstāvniecību, mērķa grupu pārstāvniecību, kā arī balsstiesību līdzsvaru, neradot nevienai pārstāvētajai grupai balsu pārsvaru. Stratēģijas ieviešanā tiek nodrošināta lauksaimnieku, lauku sieviešu un jauniešu interese, kā arī vietējās varas pārstāvniecība (Gulbenes novada domes pilnvarotā pārstāvja personā).

Stratēģiskie mērķi un rīcības

SM1 Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmējdarbības konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūdienu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.

UD1 Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai.

UD2 "Lauku biļete" uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā.

SM2 Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt Gulbenes novada kopienu iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas resursu un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.

SLP1 Gulbenes novada kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana.

SLP2 Vietējās kopienas vajadzībās balstītas publiskās infrastruktūras izveide un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana.

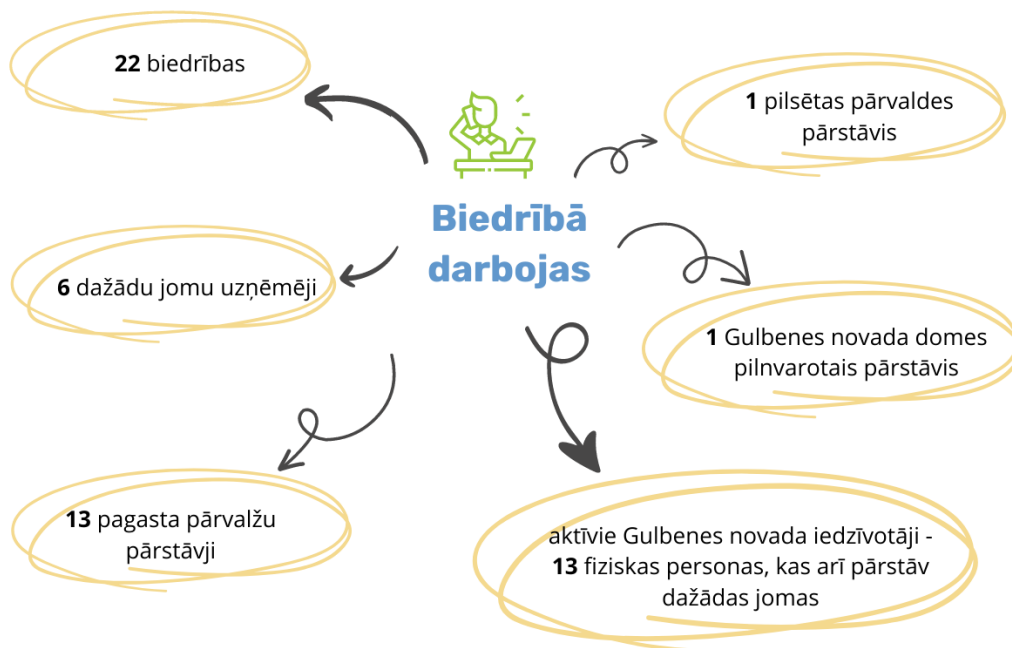
SLP3 Gulbenes novada kopienu prasmju un zināšanu pilnveidošana.

SLP4 Atbalsts jauniešu iniciatīvām Gulbenes novada lauku teritorijā.

SM3 Veicināt vietējo kopienu, uzņēmēju un teritoriju mērķtiecīgu attīstību, atbalstot to sadarbību Latvijas un starptautiskā mērogā.

SP1 Sadarbības un iesaistīšanās pieredzes stiprināšana lauku uzņēmējiem un kopienām Latvijas un starptautiskā mērogā.

1.attēls Stratēģiskie mērķi un rīcības

2.attēls SATEKAS biedru pārstāvniecība

Stratēģijas saskaņotība ar vietējā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem

SATEKAS darbības teritorija atrodas Vidzemes plānošanas reģionā un ietver visu Gulbenes novada teritoriju. Stratēģija izstrādāta saskaņā ar vietējiem plānošanas dokumentiem.

Biedrības Stratēģijas 2023.-2027.gadam saskaņotība ar Gulbenes novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem²:

Biedrības SATEKA stratēģijas mērķi	Biedrības SATEKA stratēģijas rīcības	Gulbenes novada attīstības programma 2018.- 2024.gadam	
		Mērķis	Rīcība
SM1 Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmēju konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūsdienu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.	UD1 Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai.	SM2 Attīstīta tautsaimniecība, uzņēmējdarbībai labvēlīga vide	RVE4.1. Ilgtspējīga uzņēmējdarbības vide RVE3.2 Energoefektīva pārvaldība RVE6.1. Attīstīts tūrisms RVE2.1. Dabas resursu ilgtspējīga pārvaldība RVC3.1. Pilnvērtīga veselības uzlabošana
	UD2 "Lauku biļete" uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā.	SM2 Attīstīta tautsaimniecība, uzņēmējdarbībai labvēlīga vide	RVE4.1. Ilgtspējīga uzņēmējdarbības vide RVC4.2. Uzņēmīgi un informēti jaunieši RVE3.2 Energoefektīva pārvaldība
SM2 Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt vietējās kopienas iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.	SLP1 Gulbenes novada kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana.	SM1 Izglītota, informēta, sociāli aktīva un vesela sabiedrība SM3 Kultūras un dabas vērtībās balstīta kvalitatīva dzīves vide	RVK3.1. Sports - veselīga dzīvesveida pamats RVK4.3. Kvalitatīva novada dzīves vide RVC4.1. Kvalitatīvas informācijas pieejamības nodrošināšana RVC4.2. Uzņēmīgi un informēti jaunieši RVK1.1. Daudzveidīga un saistoša kultūrvide
	SLP2 Uz vietējās kopienas vajadzībām balstītas publiskās infrastruktūras izveide un pilnveidošana pakalpojumu pieejamībai un sasniedzamībai.	SM1 Izglītota, informēta, sociāli aktīva un vesela sabiedrība SM3 Kultūras un dabas vērtībās balstīta kvalitatīva dzīves vide	RVC2.1. Sociālā palīdzība un pakalpojumu pieejamība RVK1.1. Daudzveidīga un saistoša kultūrvide RVK1.2. Ilgtspējīga kultūrainava un vides labiekārtojums
	SLP3 Vietējo kopienu prasmju un zināšanu pilnveidošana.	SM1 Izglītota, informēta, sociāli aktīva un vesela sabiedrība	RVC1.1. Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā RVC4.1. Kvalitatīvas informācijas pieejamības nodrošināšana
	SLP4 Atbalsts jauniešu iniciatīvām Gulbenes novada lauku teritorijā.	SM1 Izglītota, informēta, sociāli aktīva un vesela sabiedrība	RVC4.2. Uzņēmīgi un informēti jaunieši RVC4.1. Kvalitatīvas informācijas pieejamības nodrošināšana RVK1.1. Daudzveidīga un saistoša kultūrvide
SM3 Veicināt vietējo kopienas, uzņēmēju un teritoriju mērķtiecīgu attīstību, atbalstot to sadarbību Latvijas un starptautiskā mērogā.	SP1 Sadarbības un iesaistīšanās pieredzes stiprināšana lauku uzņēmējiem un kopienām Latvijas un starptautiskā mērogā.	SM1 Izglītota, informēta, sociāli aktīva un vesela sabiedrība SM2 Attīstīta tautsaimniecība, uzņēmējdarbībai labvēlīga vide SM3 Kultūras un dabas vērtībās balstīta kvalitatīva dzīves vide	RVE4.1. Ilgtspējīga uzņēmējdarbības vide RVK4.3. Kvalitatīva novada dzīves vide RVC4.1. Kvalitatīvas informācijas pieejamības nodrošināšana RVK1.1. Daudzveidīga un saistoša kultūrvide

² Stratēģijas rezultātus skatīt sadaļā "2.2. Sasniedzamie rezultāti"

³ Avots: [Gulbenes novada attīstības programma 2018.-2024.gadam](#)

Biedrības SATEKA stratēģijas mērķi

SM1 Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmēju konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūsdienu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.

SM2 Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt vietējās kopienas iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.

Biedrības SATEKA stratēģijas rīcības

UD2 "Lauku biļete" uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā.

SLP4 Atbalsts jauniešu iniciatīvām Gulbenes novada lauku teritorijā.

Gulbenes novada jaunatnes politikas plāns 2018.- 2024.gadam

Mērķis

Uzlabot Gulbenes novada jauniešu dzīves kvalitāti, veicinot vienmērīgu uz jauniešiem vērstu pakalpojumu piedāvājumu Gulbenes novadā, lai sekmētu jauniešu personības attīstību un izaugsmi.

Rīcība

4. Nodarbinātība un uzņēmējdarbība

1. Izglītība un mācības

2. Jauniešu līdzdalība

3. Jauniešu sociālā iekļaušana

5. Veselība un labklājība

Biedrības SATEKA stratēģijas mērķi

SM2 Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt vietējās kopienas iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.

Biedrības SATEKA stratēģijas rīcības

SLP1 Gulbenes novada kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana.

SLP2 Uz vietējās kopienas vajadzībām balstītas publiskās infrastruktūras izveide un pilnveidošana pakalpojumu pieejamībai un sasniedzamībai.

Gulbenes novada sporta attīstības plāns 2023.- 2027.gadam

Mērķis

Gulbenes novads – atvērts sporta attīstībai un iedzīvotāju sportiskajām vēlmēm.

Gulbenes novads – atvērts sporta attīstībai un iedzīvotāju sportiskajām vēlmēm.

Rīcība

(RV1) Bērnu un jauniešu sports
(RV2) Tautas sports
(RV3) Augstu sasniegumu sports
(RV4) Sporta nozares pārraudzība un infrastruktūra

(RV1) Bērnu un jauniešu sports
(RV2) Tautas sports
(RV4) Sporta nozares pārraudzība un infrastruktūra

Biedrības SATEKA stratēģijas mērķi

SM1 Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmēju konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūsdienu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.

SM2 Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt vietējās kopienas iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.

Biedrības SATEKA stratēģijas rīcības

UD1 Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai.

UD2 "Lauku biļete" uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā.

SLP1 Gulbenes novada kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana.

Gulbenes novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030.gadam

Rīcība

4.4.1. Pāreja uz atjaunojamiem energoresursiem uzņēmumos Gulbenes novadā

4.4.1. Pāreja uz atjaunojamiem energoresursiem uzņēmumos Gulbenes novadā

4.3.1. Videi draudzīgu pārvietošanās veidu infrastruktūras attīstība

⁴ Avots: [Gulbenes novada jaunatnes politikas plāns 2018.-2024.gadam](#)

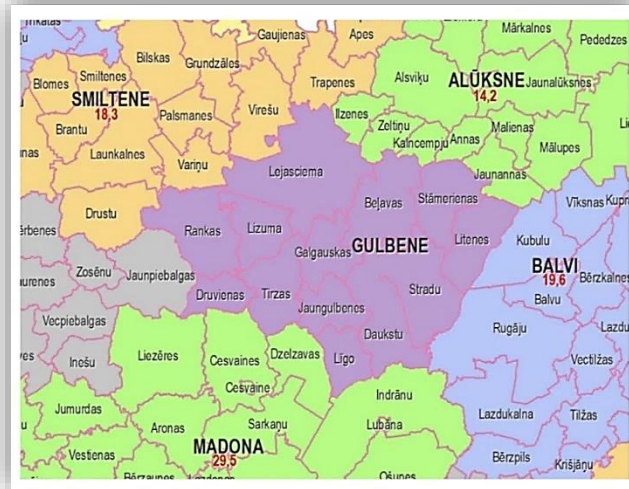
⁵ Avots: [Gulbenes novada sporta attīstības plāns 2023.-2027.gadam](#)

⁶ Avots: [Gulbenes novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2023.gadam](#)

1. Esošās situācijas izvērtējums

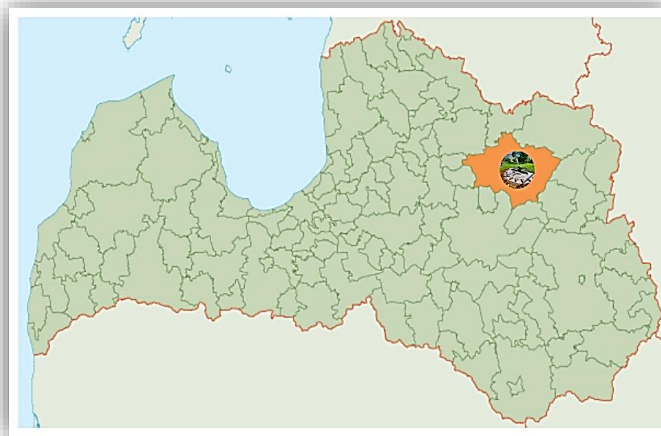
1.1. Darbības teritorija

SATEKAS darbības teritorija pārklājas ar Gulbenes novada administratīvo teritoriju.

3.attēls SATEKAS darbības teritorija⁷

Gulbenes novada ģeogrāfiskais novietojums ir Vidzemes reģiona dienvidaustrumu daļā. Tas robežojas ar pieciem Vidzemes novadiem - Alūksnes, Smiltenes, Madonas, Cēsu un vienu Latgales - Balvu novadu.

4.attēls SATEKAS darbības teritorija Latvijā⁸

Novada teritoriālais iedalījums:

Pilsēta: Gulbene

Pagasti: Beļavas, Daukstu, Druvienas, Galgauskas, Jaungulbenes, Lejasciema, Litenes, Lizuma, Līgo, Rankas, Stāmerienas, Stradu un Tirzas.

⁷ Avots: SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta"

⁸ Avots: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gulbenes_novads_karte.png

Vispārējs ģeogrāfisks apskats

Teritorija

Platība: 1 872,2 km²

Lauku teritorija – 1 860,3 km² (99,66%)

Pilsētas teritorija – 11,9 km² (0,64 %)

Sauszeme – 1 827,30 km² (97,6 %)

Ūdens – 44,9 km² (2,4%)⁹

Biedrības teritoriju pamatā veido lauku teritorija, jo pilsētas platība ir tikai 0,64% no kopējās platības.

Teritorijas veids

Meži – 54,2 %

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme – 34,6%

Ūdens objektu zeme – 2,4%

Cits – 8,8%⁹

Biedrības teritorijas lielāko daļu aizņem meži un lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas ir priekšnosacījums mežsaimniecības un lauksaimniecības attīstībai, kā arī tādu uzņēmumu attīstībai, kuru darbības jomas ir kokapstrāde, lauksaimniecības produkcijas ražošana un tās pārstrāde, tirdzniecība.

Iedzīvotāji

19 109 (CSP, 2022)¹⁰

Lauku teritorijā – 64,06% (12 242)

Pilsētās teritorijā – 35,94% (6 867)

Neskatoties uz to, ka pilsētas teritorija aizņem ir tikai 0,64% no kopējās Biedrības teritorijas platības, ir secināms, ka pilsētas teritorijā dzīvo 35,94% no kopējā Biedrības teritorijas iedzīvotāju skaita.

Mērķtiecīgi jāatbalsta aktivitātes, kas paaugstina lauku dzīves vides kvalitāti, kā arī uzņēmējdarbības attīstību, jo īpaši, kas veicina darbavietu veidošanos lauku teritorijā.

Iedzīvotāju blīvums

10,21 iedz./km²

(Latvijā – 29,04 iedz./km²;

Vidzemes plānošanas reģionā – 13,96 iedz./km²)¹¹

Iedzīvotāju blīvums ir zemāks kā vidēji Latvijā un Vidzemes plānošanas reģionā.

Jāveicina aktivitātes, kas stimulē iedzīvotāju palikšanu Biedrības lauku teritorijā.

⁹ Avots: <https://www.gulbene.lv/lv/par-novadu>

¹⁰ Avots: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS051/table/tableViewLayout1/

¹¹ Avots: <https://geo.stat.gov.lv/stage2/>

Būtiskākie attīstības un apdzīvojuma centri

¹² **Reģionālās nozīmes centrs – Gulbene**

Novada nozīmes attīstības centri: Lizums, Lejasciems, Jaungulbene (kopā ar Gulbīti)

Potenciālie novada nozīmes attīstības centri: Litene, Ranka un Vecstāmeriena.

Teritorijai ir izveidojies policentrisks apdzīvojums, tādēļ nepieciešams atbalstīt katras konkrētās apdzīvotās vietas vai pilsētas apkaimes attīstības potenciālu un jāstiprina kopienu piederības sajūta.

Dabas resursi

Kūdra, smilts, smilts-grants, māls¹³

Dabas resursu ieguve un izmantošana šobrīd notiek mazos apjomos. Ir nepieciešams veicināt to ilgtspējīgu izmantošanu uzņēmējdarbības attīstībā, radot produktus ar

augstu pievienoto vērtību.

Dabas mantojuma objekti

98 ezeri un citas ūdens tilpnes

Lielākie ezeri¹⁴: Ludza, Stāmerienas, Ušurs, Sudals;

48 upes¹⁵, kuru garums pārsniedz 10 km.

Lielākās: Gauja, Pededze, Tirza, Liede, Krustalīce.

10 dabas liegumi¹⁶

> 200 mikroliegumi,

2 valsts nozīmes aizsargājamo koku alejas,

Emzes dendroloģiskais parks

Biedrības teritorijā ir daudz dabas mantojuma objektu un dabas vērtības, kuras svarīgi saglabāt nākamajām paaudzēm. Dabas mantojuma objekti ir resurss rekreācijas un tūrisma pakalpojuma attīstībai.

Kultūras mantojuma objekti

275 kultūras pieminekļi¹⁷, no tiem :

77 arheoloģijas pieminekļi,

139 arhitektūras,

54 mākslas,

45 vēstures pieminekļi.

Teritorijā ir liels kultūras mantojuma objektu skaits (gan valsts, gan vietējās nozīmes, no kuriem nozīmīgākie ir Gulbenes -Alūksnes šaursliežu dzelzceļš un ar to saistītā infrastruktūra (t.sk. ēkas), Stāmerienas pils, Latvijas armijas Litenes vasaras nometnes vieta, baznīcas un muižas, kā arī parki), ir nepieciešams sniegt atbalstu to saglabāšanai. Tāpat jāveicina ar tiem saistīto tradicionālo pasākumu attīstība un integrēšana uzņēmējdarbības attīstībā.

¹² Avots: [Gulbenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.- 2030.gadam](#) (36 lpp.)

¹³ Avots: <https://www.gulbene.lv/lv/derigie-izrakteni-novada>

¹⁴ Avots: <https://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/novads/daba/ezeri>

¹⁵ Avots: <https://www.gulbene.lv/lv/upes-novada>

¹⁶ Avots: <https://www.gulbene.lv/lv/ipasi-aizsargajamas-dabas-teritorijas-gulbenes-novada>

¹⁷ Avots: <https://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/novads/kulturas-pieminekli/valsts-un-vietejas-nozimes-kulturas-pieminekli/arhitektura>

Robežošanās ar citām vietējām rīcības grupām

Biedrības teritorija robežojas ar sešām VRG: biedrība "Abulas lauku partnerība", biedrība "Alūksnes lauku partnerība", biedrība "Lauku partnerība "ZiemeļGAUJA", biedrība "Cēsu rajona lauku partnerība", nodibinājums "Madonas novada fonds" un biedrība "Ziemeļlatgales partnerība".

Biedrības atrašanās vieta dod plašākas iespējas starpterritoriālai sadarbībai dažādās jomās, tā stiprinot katras VRG teritoriju atsevišķi un reģionu kopumā. Tāpat var tikt īstenoti starptautiskās sadarbības projekti, lai veicinātu jaunu ideju ieviešanu teritorijā.

Sociālekonomisks apskats

Biedrība, īstenojot dažādas aktivitātes tās darbības teritorijā, ir secinājusi, ka galvenais teritorijas izaugsmi veicinošais faktors ir augšupejoša ekonomiskā un sociālā attīstība, kas balstās uzņēmējdarbību veicinošas vides izveidē, tā sekmējot nodarbinātības iespējas vietējiem iedzīvotājiem, kā arī kvalitatīvas izglītības un kultūrvides attīstībā, sekmējot izglītotas, konkurētspējīgas un iekļaujošas sabiedrības veidošanos.

Gulbenes novada sociālekonomiskie rādītāji

Iedzīvotāju skaits:

(CSP, 2023)¹⁸

Kā liecina CSP dati, iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties. Kopš 2014.g. iedzīvotāju skaits Biedrības teritorijā ir pazeminājies par 12,88%, bet lauku teritorijā – par 12,37%. Tas skaidrojams ar dzimstības samazināšanos un migrāciju.

Biedrības darbības teritorija	Gads	Biedrības lauku teritorija
21 935	2014.	13 970
20 431	2018.	13 043
19 109	2022.	12 242

	2014.	2018.	2022.
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	21935	20431	19109
Gada vidējais iedzīvotāju skaits	21787	20255	19089
Dzīvi dzimušie, skaits	210	188	185
Mirušie, skaits	317	327	352
Iedzīvotāju dabiskais pieaugums	-107	-139	-167
Migrācijas saldo	-188	-213	127
Iedzīvotāju skaita izmaiņas- pavisam	-295	-352	-40

Demogrāfijas situācija:

(CSP, 2023)¹⁹

Izvērtējot Biedrības teritorijas demogrāfijas situāciju, ir secināms, ka dzimušo bērnu skaits 2022.gadā ir par 11,90% mazāks nekā 2014.gadā. Savukārt, mirušo skaits ir paaugstinājies par 11,04%. Tas atspoguļojas arī iedzīvotāju dabiskā pieauguma rādītājā. Kā pozitīva iezīme 2022.gadā

¹⁸ Avots: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD060/table/tableViewLayout1/

¹⁹ Avots: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS030/table/tableViewLayout1/;
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS031/table/tableViewLayout1/;
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_ID_IDS/IDS031/table/https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/S_TART_POP_IM_IMSV/IMV021/table/tableViewLayout1/tableViewLayout1/

ir vērojama migrācijas rādītājā, kas ir pozitīvs, salīdzinot ar citiem rādītājiem. Tas liecina, ka teritorijā ir potenciāls, lai atgrieztos aizbraukušie novada iedzīvotāji.

Jauniešu skaits vecumā no 15 līdz 25 gadiem:

(CSP, 2022)^{20 21}

Jauniešu skaits kopš 2016.gada teritorijā ir samazinājies par 31,58%, bet lauku teritorijā – 34,44%. Jaunieši ir teritorijas attīstībai nozīmīgs cilvēkresursu kapitāls, tā ilgstoša samazināšanās rada nepieciešamību

īstenot mērķtiecīgas rīcības, kas tieši atbalsta jauniešu iniciatīvas un veicina to piesaisti teritorijai.

Biedrības darbības teritorija	Gads	Biedrības lauku teritorija
2 590	2016.	1 664
2 150	2018.	1 385
1 772	2022.	1 091

Darbspējīgo iedzīvotāju skaits:

(CSP, 2022)²²

Kopējais teritorijas darbspējīgo iedzīvotāju skaits kopš 2014.gada teritorijā ir samazinājies par 14,19%, bet lauku teritorijā par 11,28%.

Biedrības darbības teritorija	Gads	Biedrības lauku teritorija
13 996	2014.	8 759
12 943	2018.	8 285
12 010	2022.	7 771

Darbspējīgo iedzīvotāju skaita samazināšanās ir saistīta ar labi atalgotu darbavietu trūkumu.

Bezdarba līmenis

(CSP, 2022)^{23 24}

Gads	Reģistrēto bezdarbnieku skaits Biedrības teritorijā	Bezdarba līmenis Biedrības teritorijā
2018.	747	5.8 %
2022.	692	5.6 %

Bezdarba līmenim ir tendence samazināties. Lielāka uzmanība jāpievērš jaunu konkurētspējīgu darbavietu radīšanai vai darbībām ar lielāku pievienoto vērtību un iespēju palielināt darbiniekiem atalgojumu, kā arī darbinieku

pārkalifikācijas iespējām.

Nodarbināto īpatsvars pret darbspējīgā vecumā esošajiem, %

²⁰ Avots: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/RIG010/

²¹ Atbilstoši publiski pieejamai informācijai CSP par jauniešu skaitu vecumā no 15 līdz 25 gadiem, ir secināms, ka nav pieejami dati par 2014.gadu, līdz ar to novērtējumā izmantoti 2016.gada dati.

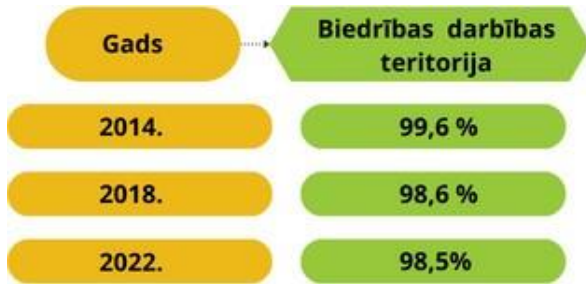
²² Avots: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD010/table/tableViewLayout1/

²³ Avots: 2022.gads: <https://www.nva.gov.lv/lv/media/16350/download?attachment>

2018.gads: https://www.nva.gov.lv/sites/nva/files/31_5c409758d34442.370067471.xlsx.

²⁴ Informācija par 2014.gada bezdarba līmeni Gulbenes novadā CSP nav pieejama.

(CSP, 2022)²⁵

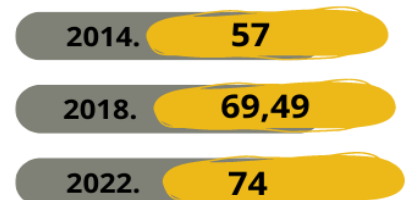
Lai arī kopumā nodarbinātības dati uzrāda pozitīvu tendenci, tomēr bezdarba līmeņa samazināšanos ietekmē iedzīvotāju skaita samazināšanās, kā arī novada iedzīvotāju darbs ārpus novada teritorijas, t.sk. ārvalstīs.

Ir samazinājies nodarbināto īpatsvars pret darbaspējīgā vecumā esošajiem 2022.gadā, salīdzinot ar 2014.gadu. To ietekmē labi apmaksātu darbavietu trūkums, kā arī nepietiekams iedzīvotāju zināšanu un prasmju trūkums, kas pazemina konkurences iespējas kopējā darba tirgū.

Uzņēmumu skaits Biedrības teritorijā uz 1000 iedzīvotājiem

(Lursoft; CSP, 2021)²⁶

Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem Biedrības teritorijā ir pieaudzis. Taču pieaugums pamatā veidojas uz to, ka teritorijā samazinās iedzīvotāju skaits. Izvērtējot uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamiku, ir secināms, ka reģistrēto uzņēmumu skaits ir lielāks nekā likvidēto uzņēmumu skaits.

Būtiskākās uzņēmējdarbības nozares pēc to apgrozījuma Biedrības teritorijā

Biedrības teritorijā kokapstrāde, mežizstrāde un lauksaimnieciskā ražošana ir nozīmīgākās nozares pēc to apgrozījuma²⁷.

Bez šīm vadošajām nozarēm, teritorijā ir attīstīta arī lauksaimniecības produktu ražošana, pārtikas produktu ražošana, dažādi pakalpojumi, tirdzniecība. Novadā aktīvi darbojas 1406 dažādu jomu un lieluma uzņēmumi²⁷.

Biedrības teritorijā reģistrēto aktīvo nevalstisko organizāciju skaits lauku teritorijā²⁸

Biedrības teritorijā reģistrēto nevalstisko organizāciju skaits pieaug (+38,57% salīdzinājumā ar 2014.gadu). Pieaugošais NVO skaits teritorijā liecina, ka vietējie iedzīvotāji vēlas līdzdarboties dažādās sabiedriskajās aktivitātēs, veicināt savas teritorijas aktivizēšanu, vajadzību risināšanu un dzīves vides sakārtošanu. Vienlaikus vērojama arī negatīva tendence, ka daļa no esošajām biedrībām ir kļuvušas

²⁵ Avots: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_EMP_NB_NBLA/?tablelist=true

²⁶ Avots: <http://www.lursoft.lv>.

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_ENT_UZ_UZS/UZS041/table/tableViewLayout1/

²⁷ Informācija apkopota, izmantojot publiski pieejamo informāciju www.lursoft.lv

²⁸ Avots: <http://www.lursoft.lv>, SATEKA datu bāze: [Gulbenes novada NVO](#)

neaktīvas²⁹. Viens no iemesliem ir līderu un kapacitātes trūkums, tāpat NVO darbību un iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības aktivitāti negatīvi ietekmēja COVID 19 pandēmijas ilgstošie ierobežojumi.

Sporta un aktīvās atpūtas resursi³⁰

Biedrības teritorijā atrodas 7 sporta zāles, 8 stadioni, 2 apdzīvotās vietās āra treniņi, 7 treniņu zāles, BMX riteņbraukšanas trase, Gulbenes slēpošanas-biatlona trase, Lejasciema slēpošanas - rollerslēpošanas trase un Tūrisma tehniskā aktivitāšu trase, distanču slēpošanas trase "Āriņi", āra treniņi, Staru mototrasi, Litenes mototrasi, disku golfa parks "Stari", Jaungulbenes atklātais āra peldbaseins, Kalnienas multifunkcionālais sporta laukums.

Biedrības teritorijā darbojas 22 sporta organizācijas (biedrības, nodibinājumi, SIA), starp tām četras sporta organizācijas saņēmušas licenci interešu izglītības programmas sportā īstenošanai bērniem un jauniešiem.

Teritorijā ir izveidojušās sporta un aktīvās atpūtas tradīcijas, piemēram, tautas skrējieni "Rankas aplī", volejbola turnīrs „Viļņa Reinsona piemiņas kauss", slēpošanas turnīrs "Baltās trases", galda tenisa turnīri", u.c. Katrā pagastā ir savas sporta un aktīvās atpūtas tradicionālie pasākumi.

Kopumā sporta infrastruktūra ir pietiekami plaša, dažāda, tomēr tā nav vienādi pieejama dažādās teritorijas apdzīvotajās vietās, īpaši attālākos ciemos. Vairākos pagastos sporta infrastruktūra nav pieejama vai tā ir neapmierinošā tehniskajā stāvoklī, novecojis aprīkojums.

Valsts, reģiona un vietējās nozīmes kultūras pieminekļu skaits³¹

Biedrības teritorija ir bagāta ar dažādās nozīmes kultūras pieminekļiem, tomēr nav pieejama pietiekama informācija par to stāvokli, un ne visi šie pieminekļi ir publiski pieejami.

Jāveic apsekošana, informācija apkopošana, pieminekļu sakārtošana un varētu iekļaut izziņas tūrisma aprītē un sakārtotu pieejamību.

Vietējās rīcības grupas darbības teritorijas pamatojums

²⁹ Biedrība regulāri apkopo informāciju par Gulbenes novada teritorijā esošajām biedrībām un nodibinājumiem. Secinājums izveidojies pēc Biedrības apkopotās informācijas analīzes.

³⁰ Gulbenes novada sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras objektu un aktivitāšu vietu uzskaitījums pieejams šeit: <https://www.gulbene.lv/lv/gulbenes-novada-sporta-attistibas-plans-2023-2027/gadam>

³¹ Avots: <https://mantojums.lv/cultural-objects>

Biedrība dibināta 2007.gadā ar mērķi veicināt ilgtspējīgu un līdzsvarotu teritorijas attīstību Gulbenes novadā - pārstāvēt sabiedrības intereses un rosinot tās aktīvu līdzdalību sociāli ekonomisko jautājumu risināšanā, sekmēt ilgtspējīgu lauku attīstību, kas ietver gan ekonomiskās un sociālās aktivitātes pieaugumu, gan teritorijas apkārtējās vides uzlabošanu un esošo resursu ilgtspējīgu izmantošanu.

Lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, noteikti šādi uzdevumi:

- veicināt vietējo kopienu iniciatīvas, kas vērstas uz lauku problēmu risināšanu;
- izmantojot sabiedrības līdzdalības principus, izstrādāt stratēģijas ilgtspējīgai lauku attīstībai un nodrošināt to īstenošanu.

Biedrības darbības teritorijas izvēli galvenokārt pamato *vēsturiskās saites*, jo tā kopš dibināšanas brīža darbojas vienā teritorijā – sākotnēji Gulbenes rajona teritorijā, kas pēc 2009.gada un 2021.gada administratīvi teritoriālajām reformām veido Gulbenes novada teritoriju.

Balstoties uz veiktajām aptaujām un Apkaimju sarunu rezultātiem, Biedrības darbības teritorijā dzīvojošie iedzīvotāji sevi asociē kā Gulbenes novada iedzīvotājus, kas dzīvo vienotā administratīvā teritorijā, kur vēsturiski veidojušās un pastāv vienotas un stabilas ekonomiskās, funkcionālās, fiziskās, vēsturiskās un kultūras saites. Iepriekš minētās saites pastāvējušas iepriekšējos teritorijas attīstības posmos un atstājušas ietekmi uz dzīves telpu, mentālām un fiziskām saitēm arī šodien.

Ekonomiskās saites Biedrības teritorijā pierāda tādas kopīgas uzņēmējdarbības nozares kā lauksaimniecība, tūrisms, kokapstrāde (t.sk. kopīgu resursu pieejamība) un dažādu pakalpojumu sniegšana. Pakalpojumu sektors vairāk attīstīts tieši Gulbenes pilsētā. Arvien vairāk aktivizējas vietējie mājrāžotāji un mājamatnieki, kuri savas preces pārdod vietējos tirdziņos. Vietējais patēriņš būtu jāveicina vēl vairāk un vietējiem ražotājiem būtu jāsadarbojas ciešāk, lai varētu piedalīties kopīgos iepirkumos un piedāvātu iedzīvotājiem plašāku produkcijas sortimentu un iespējas to iegādāties tuvāk mājām. Pēdējos gados tūrisma pakalpojumi kļūst arvien populārāki, un tūrisms ir viena no jomām, kuras attīstībai tiek sakārtota atbalstošā infrastruktūra un pakalpojumu daudzveidība un kvalitāte. To apliecina Gulbenes novada uzņēmēju un Biedrības īstenotie projekti tūrisma jomas attīstībai³², kā arī Gulbenes novada pašvaldības īstenotās darbības šīs jomas attīstības veicināšanai.

Teritorijas izvēli pamato arī *funkcionālās saites*, jo Gulbenē - kā novada centrā - atrodas dažāda veida pakalpojumi (piemēram, vidusskola, veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi, kultūras un sporta infrastruktūra), kas nav pieejami visos pagastos- šie pakalpojumi pieejami visai vietējai kopienai neatkarīgi no savas dzīves vietas. Savukārt lauku teritorijas piedāvā rekreācijas tūrisma iespējas un aktīvo atpūtu dabā, kā arī daudzveidīgus dabas resursus, kas nav pieejami pilsētā.

Svarīgs vienojošais faktors ir *fiziskās saites* - autoceļi, dzelzceļa līnijas.

1.2. Partnerības principa nodrošināšana

Biedrība izstrādāto Stratēģiju īsteno Gulbenes novada teritorijā – 13 pagastos un novada pilsētā. Biedrība ir atvērta organizācija, un *tā apvieno 56 biedrus no visas Gulbenes novada teritorijas un dažādiem sektoriem*- nevalstiskā, uzņēmējdarbības, kā arī fiziskas personas un

³² Plašāka informācija: <https://www.sateka.lv/leader-sadarbiba/> un <https://www.sateka.lv/leader-2014-2020-2/realizetie-projekti/>

pašvaldības iestāžu pārstāvjus, kas ne retāk kā vienu reizi gadā tiek Kopsapulcē, augstākajā lēmēj institūcijā, kuri pārstāv visu Biedrības teritoriju. *Biedrības biedru pārstāvniecību veido 39,29% nevalstiskas organizācijas, 26,79% pašvaldības un valsts iestādes, 10,71 % uzņēmēji un 23,21% fiziskas personas, kas pārstāv dažādas kopienas.*

Biedrības *augstākā lēmēj institūcija ir Kopsapulce*. Biedrības darbības nodrošināšanai un lēmumu pieņemšanai Kopsapulce ievēl pārstāvju lēmēj institūciju- *Padomi, kas ir Biedrības pastāvīgi funkcionējoša lēmēj institūcija*. Uz Stratēģijas sagatavošanas brīdi (12.07.2023.), Biedrības Padomē darbojas septiņi locekļi. Biedrības *patstāvīgā izpildinstitūcija ir Valde*, ko ievēl Padome.

Par sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijas administratīvo īstenošanu atbildīgs Padomes apstiprināts LEADER Administratīvais vadītājs.

Saskaņā ar Biedrības Statūtiem, Padome apstiprina sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju, tās pielikumus un veiktos grozījumus.

Lai Biedrības Padomes sastāvā tiktu nodrošināts partnerības princips, t.sk. visu iesaistīto pušu līdzsvarotu pārstāvniecību lēmumu pieņemšanā, atbilstoši Biedrības Statūtiem, *Padomē darbojas:*

- **3 uzņēmējdarbības pārstāvji**, kuri pārstāv lauksaimnieku un lauku sieviešu, kā arī mazo uzņēmēju intereses.
- **3 biedrību pārstāvji**, kuri pārstāv lauku sieviešu, lauksaimnieku un jauniešu intereses;
- **1 pašvaldības pārstāvis**- Gulbenes novada domes pilnvarotā persona.

1.3. Teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

Pēc primāro³³ un sekundāro³⁴ datu analīzes, izveidots Biedrības teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējuma apkopojums (SVID analīze). Rezultāti apkopoti, strukturējot tos kā vājo pušu stiprināšanas un draudu samazināšanas iespējas.

³³ Primārie dati jeb sākotnējie dati ir dati, ko ievāc pati biedrība, kas ir atbildīga par šīs datu analīzes plānošanu, datu ieguvī, to analīzi (piemēram, aptaujas)

³⁴ Sekundārie dati ir dati, ko jau iepriekš cita pētnieciskā projekta ietvaros ir ievācis kāds cits pētnieks vai organizācija, nevis pētnieks, kas tos izmanto savā pētījumā

SVID analīzes pamatā izmantota Biedrības teritorijas iedzīvotāju, kopienu, uzņēmēju un citu pārstāvju norādītās stiprās un vājās puses, iespējas un draudi, kā arī vajadzības. Plašāka informācija par vajadzībām un paustajiem viedokļiem pieejama Biedrības mājaslapas sadaļas "LEADER 2023-2027" apakšsadaļā "*Stratēģijas izstrādes materiāli*".

Stiprās puses

AKTĪVI UZŅĒMĒJI UN MĀJRAŽOTĀJI, ATTĪSTĪTA LAUKSAIMNIECĪBA

Attīstās uzņēmējdarbības vide, kurā tiek nodarbināti vietējie iedzīvotāji, veicinot ekonomisko aktivitātei Biedrības teritorijā.

AUGSTS IEDZĪVOTĀJU ĪPATSVARŠ DARBSPĒJĪGĀ VECUMĀ

Teritorijā ir nozīmīgi cilvēkresursi, vietējās ekonomikas, t.sk. uzņēmējdarbības attīstībai un kopienu stiprināšanai.

Secinājumi - kas jādara, lai izmantotu stiprās puses?

Atbalsts dažādām uzņēmējdarbības jomām, lai stimulētu jaunu uzņēmumu veidošanos vai esošo konkurētspējas paaugstināšanos.

Atbalsts ražojošiem un darba vietas radošiem uzņēmumiem, kā arī uzņēmumiem, kas rada produktus ar augstu pievienoto vērtību.

Attīstīt risinājumus jauniešu iesaistei, teorētisko un praktisko zināšanu apguvei uzņēmējdarbībā (prakses uzņēmumos, skolēnu uzņēmumi, u.c.), lai sekmētu jaunu uzņēmēju attīstību teritorijā.

Atbalstīt mājražotājus un amatniekus zināšanu un prasmju pilnveidošanā, telpu nodrošinājumā, produktu realizācijā un popularizēšanā.

Atbalstīt augstvērtīgas vietējās lauksaimniecības produkcijas pārstrādi un ražošanu, tās realizācija tirgū, t.sk. attīstīt īsās piegādes ķēdes, tirdzniecības vietas un vietējo produktu ēdināšanas pakalpojumus.

AINAVISKA, NEPIESĀRŅOTA DABA UN ŪDENSTILPNES AR LIELU POTENCIĀLU ILGTSPĒJĪGAI DABAS, ŪDENS, AKTĪVĀS ATPŪTAS UN REKREĀCIJAS TŪRISMA ATTĪSTĪBAI

Dabas resursu dažādība nodrošina pamatu daudzveidīgai dabas ekosistēmai, iedzīvotāju veselībai un ir resurss ilgtspējīgai teritorijas attīstībai, t.sk., uzņēmējdarbības dažādošanai, jaunu uzņēmumu un tūrisma pakalpojumu attīstībai. Pamats jaunu uzņēmumu radīšanai lauku tūrisma nozarē.

Secinājumi - kas jādara, lai izmantotu stiprās puses?

Identificēt tos dabas resursus, kas var radīt vislielāko pievienoto vērtību sabiedrības veselības un aktīvās atpūtas nodrošinājumam, tūrisma nozares attīstībai, veicinot šo resursu ilgtspējīgu un

mūsdienu tūrisma iespējām un pieprasījumam atbilstošu izmantošanu- labiekārtotas atpūtas vietas, takas, digitalizēti maršruti, audiogidi, u.tml.

NOZĪMĪGS NACIONĀLĀ, REĢIONĀLĀ UN VIETĒJĀ LĪMEŅA MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS (T.SK., PILIS, MUIŽU KOMPLEKSI, MUZEJU KRĀJUMI, TRADĪCIJAS)

Īpaša teritorijas vērtība ar plašām iespējām un unikālu resursu kultūras, tūrisma un pakalpojumu veidošanai, izceļot un saglabājot vērtības un teritorijas unikalitāti.

Secinājumi - kas jā dara, lai izmantotu stiprās puses?

Atbalstīt teritorijas kultūrvēsturiskā mantojuma³⁵ saglabāšanu, vienlaikus veicinot tā atpazīstamību kā daļu no teritorijas identitātes un tūristu intereses piesaistes mērķa, t.i., paplašinot un daudzveidojot tūrisma pakalpojumu piedāvājuma klāstu.

Veicināt sadarbību starp tūrisma jomā iesaistītajām pusēm.

Veicināt teritorijas identitātes saglabāšanu un attīstību ar mērķi popularizēt vietējās teritorijas tradīcijas, uz vietējām tradīcijām un resursiem balstītu pakalpojumu attīstību. Pilnveidot kultūrvēsturiskos objektus, tādējādi sekmējot tūrisma un ar to saistītās uzņēmējdarbības nozaru attīstību.

UNIKĀLS INDUSTRIĀLAIS MANTOJUMS - ŠAURSLIEŽU DZELZCEĻŠ GULBENE - ALŪKSNE

Ļoti īpaša teritorijas vērtība ar plašām iespējām tūrisma nozares piedāvājumu veidošanā.

Secinājumi - kas jā dara, lai izmantotu stiprās puses?

Rast risinājumus sadarbības veicināšanai starp uzņēmējiem, iestādēm un organizācijām, lai veicinātu šī mantojuma un tam pieguļošās teritorijas tālāku atpazīstamību un paaugstinātu apmeklētību, kā arī veicināt daudzveidīgāku augstas pievienotās vērtības pakalpojumu un produktu attīstību tūrisma jomā.

DAUDZVEIDĪGA SPORTA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS INFRASTRUKTŪRA, AR POTENCIĀLU NOTEIKTOS SPORTA VEIDOS ATTĪSTĪTIES PAR REĢIONĀLĀS NOZĪMĒS SPORTA CENTRU

Sportošanas un aktīvās atpūtas iespējas ir nodrošinātas gandrīz ikvienam teritorijas iedzīvotājam.

Secinājumi - kas jā dara, lai izmantotu stiprās puses?

Saglabāt un stiprināt esošās sporta un aktīvās atpūtas tradīcijas, veicināt jaunu tradīciju veidošanās atbilstoši pieprasījumam.

Attīstīt un pielāgot esošo sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūru, lai piedāvātu sporta pakalpojumus atbilstoši bērnu un jauniešu sporta, kā arī amatieru un profesionālo sportistu pieprasījumam (nometnes, sporta bāzes, u.tml.). Izvērtēt teritorijā esošās sporta infrastruktūras un tradīciju potenciālu attīstīties par reģionālās nozīmes sporta centru (kā, piemēram, BMX).

³⁵ Kultūrvēsturiskā mantojuma uzskaitījumu skatīt sadaļas "1.1. Darbības teritorija" punktu "Kultūras mantojuma objekti".

PIEAUGOŠA IEDZĪVOTĀJU INTERESE PAR AKTĪVU UN VESELĪGU DZĪVESVEIDU

Liels teritorijas iedzīvotāju pieprasījums pēc pieejama fizisko aktivitāšu piedāvājuma dažādām vecuma grupām un sakārtotas publiskās aktīvās atpūtas infrastruktūras.

Secinājumi - kas jā dara, lai izmantotu stiprās puses?

Turpināt veidot un uzturēt publiski pieejamu aktīvās atpūtas infrastruktūru vismaz bāzes līmenī (t.i., āra treniņi, aktīvās atpūtas laukumi, u.tml.) lauku teritorijā.

Atbalstīt daudzveidīgas aktīvās atpūtas aktivitātes atbilstoši dažādu iedzīvotāju grupu iespējām un vajadzībām (t.sk. seniori, pirmspensijas vecuma cilvēki, ģimenes ar bērniem u.c.).

IEDZĪVOTĀJU IEINTERESĒTĪBA BRĪVO LAIKU PAVADĪT KULTŪRAS, SPORTA UN CITĀS PILSONISKĀS AKTIVITĀTĒS

Liels teritorijas iedzīvotāju pieprasījums pēc dažādām brīvā laika pavadīšanas iespējām visām vecuma grupām un sakārtotas aktīvās atpūtas infrastruktūras.

Secinājumi - kas jā dara, lai izmantotu stiprās puses?

Paredzēt pasākumus, lai dažādotu iedzīvotāju brīvā laika lietderīgu pavadīšanu, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas dalībai visiem, tostarp cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, senioriem, cilvēkiem ar maziem bērniem un jauniešiem.

LĪDZDALĪBAS BUDŽETA ĪSTENOŠANAS PIEREDZE

Teritorijas iedzīvotājiem ir iespēja pieteikt un īstenot savas iniciatīvas teritorijas sakārtošanā.

Secinājumi - kas jā dara, lai izmantotu stiprās puses?

Stiprināt mazo kopienu kapacitāti projektu izstrādē un iniciatīvu īstenošanā.

Informēt un izglītēt iedzīvotājus par līdzdalības iespējām savas teritorijas attīstībā un lēmumu pieņemšanā.

REĢIONĀLĀ UN STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS UN LAUKU TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS JOMĀ

Ir uzkrāta pieredze un izveidots sadarbības tīkls ar partneriem Latvijā un Eiropā pilsoniskās sabiedrības un lauku teritorijas tālākai attīstībai.

Secinājumi - kas jā dara, lai izmantotu stiprās puses? Turpināt veidot sadarbību, iesaistot uzņēmējus un iedzīvotājus, tā nodrošinot pozitīvās pieredzes pārnesi uz uzņēmējdarbības attīstības un kopienas stiprināšanas iniciatīvām.

Vājs puses

NOVADA TERITORIJAS NEVIENMĒRīga ATTĪSTĪBA, KAS IETEKMĒ APDZĪVOTĪBU, UZŅĒMĒJDARBĪBU, KĀ ARĪ INFRASTRUKTŪRAS (T.SK., CEĻU) UN PAKALPOJUMU ATŠĶIRĪGU PIEEJAMĪBU UN KVALITĀTI

Atšķirīga sociālekonomiskā situācija lauku teritorijās ietekmē esošo iedzīvotāju dzīves kvalitāti - teritorijās ar zemu uzņēmējdarbības aktivitāti un mazu iedzīvotāju skaitu palielinās risks pasliktināties dzīves kvalitātei, jo samazinās vai netiek nodrošinātas investīcijas ceļu, komunikācijas, pakalpojumu, u.c. infrastruktūras pieejamībai.

ATBILSTOŠAS INFRASTRUKTŪRAS UN ATBALSTA TRŪKUMS KAVĒ UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBU

Uzņēmējdarbības attīstību traucē atbilstošu nekustamo īpašumu trūkums. Teritorijā ir īpašumi, kuri netiek izmantoti un būtu pielāgojami uzņēmējdarbības vajadzībām, tomēr prasa būtiskas investīcijas.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Atbalstīt pakalpojumu un infrastruktūras pielāgošanu esošajam (potenciāli dominējošam) iedzīvotāju sastāvam (pirmspensija, seniori).

Atbalstīt mobilo/viedo pakalpojumu attīstību (medicīna, mobilitāte, skaistumkopšana, saimnieciskie darbi, u.tml.).

Sekmēt tādu uzņēmumu attīstību, kuriem ir augsta pievienotā vērtība attiecībā pret teritoriju – labi apmaksātas darba vietas, pienesums teritorijas ekonomikai.

Attīstīt sociālo uzņēmējdarbību.

Atbalstīt darbības uzņēmējdarbības telpu rekonstrukcijai un aprīkojuma iegādei.

Esošās neizmantotās infrastruktūras (t.sk. nekustamo īpašumu) apzināšana un sakārtošana uzņēmējdarbības vajadzībām.

Organizēt izglītojošus pasākumus iedzīvotāju kvalifikācijas paaugstināšanai vai pārkvalifikācijai atbilstoši darba tirgus pieprasījumam.

Jauniešu aktīva iesaiste (prakses, vasaras darba iespējas) vietējo uzņēmumu darbībā, veicinot jauno, kvalificēto profesionāļu piesaisti un to izaugsmi.

Atbalstīt ēku rekonstrukciju un ražošanas līdzekļu iegādi jaunu uzņēmumu veidošanai un esošo attīstīšanai.

MAZS IEDZĪVOTĀJU SKAITS APGRŪTINA VIETĒJO UZŅĒMĒJU PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBU UN PRODUKTU REALIZĀCIJU VIETĒJĀ TERITORIJĀ

Vietējie uzņēmēji nevar nodrošināt pakalpojumus vai produktus, kas pieprasīti vietējā teritorijā, to nerentabilitātes dēļ, jo mazs patērētāju skaits.

Iedzīvotāju skaits samazinās un demogrāfiskais sastāvs noveco, radot pieprasījumu attīstīt risinājumus, kas spēj nodrošināt esošo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, īpaši lauku teritorijās.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Atbalstīt pasākumu kopumus, kas motivē iedzīvotājus pārcelties uz lauku teritorijām.

Atbalstīt iniciatīvas, kas pielāgo pakalpojumus un produktus, lai nodrošinātu to atbilstību un pieejamību jaunajai situācijai.

Veicināt vietēju uzņēmēju darbības attīstību, paplašinot tirgu.

Stimulēt sadarbību starp uzņēmumiem, kas ļautu tiem optimālāk izmantot savus resursus un ražošanu, kā arī paaugstināt kapacitāti produkcijas un pakalpojumu piedāvāšanai lielāku tirgu apgūšanai.

DARBA MEKLĒTĀJU/ BEZDARBNIEKU SKAITS

Uzņēmējiem ir samērā grūti atrast atbilstošas kvalifikācijas un motivētus darbiniekus.

NAV DAUDZVEIDĪGS DARBA VIETU PIEDĀVĀJUMS (JAUNIEŠIEM, PIRMSPENSIJAS, SIEVIETES, JAUNIE SPECIĀLISTI)

Vienveidīgs darba vietu piedāvājums, rada situācija, ka ir iedzīvotāju grupas, kas neatbilstot vajadzīgajām kvalifikācijām un prasītājām prasmēm, nevar strādāt, lai gan ir darbspējīgā vecumā.

NAV KVALIFICĒTA DARBA SPĒKA

Uzņēmējiem kvalificēta darba spēka trūkums ierobežo to iespēju ražot produkciju ar augstu pievienoto vērtību, ieviest mūsdienīgas un videi draudzīgas darbības metodes.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Atbalstīt pasākumus darbaspēka piesaistei – uzlabot dzīves vides kvalitāti, atbalstīt nepieciešamo produktu un pakalpojumu pieejamības izveidi, organizēt izglītojošus pasākumus.

Veicināt attālināto darba vietu veidošanu, atbalstīt mūžizglītības un praktisko iemaņu apguves iespējas.

Atbalstīt uzņēmēju iniciatīvas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanai un darba vides pilnveidošanai. Kopā ar vietējiem uzņēmējiem attīstīt mūžizglītības programmas un to piedāvājums, īstenojot apmācības, kas nepieciešamas darba tirgum.

Darba spēka pārkvalifikācijas, apmācību, digitālo un citu mūsdienīgu prasmju apguves nodrošinājums.

Veicināt sociāli mazaizsargāto personu nodarbinātību, kvalifikācijas celšanu un pārkvalifikācijas iespējas, pakalpojumu pieejamību.

Atbalstīt uzņēmējdarbības dažādošanas iniciatīvas.

ZEMA JAUNIEŠU IESAISTE UN LĪDZDALĪBAS IESPĒJAS UN INFRASTRUKTŪRA TO SATURĪGAI BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANAI

Vērojama zema jauniešu iesaiste dažādos plānošanas un līdzdalības procesos, kas neveicina jaunu un inovatīvu risinājumu ieviešanu teritorijā. Ierobežotās iespējas jauniešiem atrast atbilstošu darbu un iesaistīties teritorijas attīstībā, pavadīt brīvo laiku atbilstoši savām interesēm, rada risku to aizbraukšanai.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Atbalstīt jauniešu iniciatīvas, īpaši veicinot to iesaisti vietējo teritorija attīstības plānošanā un īstenošanā un uzņēmējdarbības attīstībā.

Sadarbībā ar vietējām kopienām, organizācijām, uzņēmējiem un pašvaldību, īstenot kopprojekta un sadarbības projektus jauniešu iesaistei teritorijas attīstībā.

NAV KOORDINĒTA SPORTA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS INFRASTRUKTŪRAS UN VIRZIENU ATTĪSTĪBA

Teritorijā attīstītās jauni sporta virzieni, kas pieprasa attiecīgu aprīkojumu, kā arī daļa no teritorijā esošās sporta infrastruktūras un aprīkojuma neatbilst mūsdienu prasībām. Tāpat, atbalsta pieejamība tautas un retajiem sporta veidiem vai ar mazāku dalībnieku skaitu, ir apgrūtināta.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Atbalstīt iniciatīvas mūsdienīgas sporta infrastruktūras pieejamības nodrošināšanai teritorijā atbilstoši sabiedrības vajadzībām, t.sk. arī sporta veidiem ar nelielu dalībnieku skaitu.

Sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras ieguldījumus plānot atbilstoši apdzīvotībai un pieprasījumam ilgtermiņā.

MAZATTĪSTĪTA INFRASTRUKTŪRA PIE ŪDENSTILPNĒM (EZERIEM, UPĒM, DĪĶIEM), APGRŪTINOT ŪDENS TŪRISMA UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBU

Teritorijā ir ierobežotas iespējas kvalitatīvai atpūtai pie ūdenstilpnēm, jo nav attīstīta atbilstoša infrastruktūra.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Atbalstīt iniciatīvas, kurās plāno attīstīt infrastruktūru pie ūdenstilpnēm, kur tiks veidotas atpūtas vietas, šķēršļu takas, pastaigu un nūjošanas takas, veloceliņus, u.tml.

Attīstīt ūdens tūrisma maršrūtus, popularizēt ūdens tūrisma piedāvājums un izglītēt sabiedrību par ūdens tūrismu.

NAV VIENOTA TŪRISMA ATTĪSTĪBA PLĀNA, KAS SEKMĒTU ESOŠO DABAS, KULTŪRAS, VĒSTURES, SPORTA, VIDES RESURSUS UN OBJEKTUS KOMERCIALIZĀCIJU TŪRISMA, AKTĪVAS ATPŪTAS VAI IZKLAIDES PRODUKTOS

Gulbenes novada teritorijā ir reģistrēts liels skaits valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļu. Tāpat, ir daudz dabas, vides un citu objektu. Nav izstrādāts vienots Gulbenes novada tūrisma attīstības plāns, kas veicinātu vides sakārtošanu. Gulbenes novadā ir teritorijas ar augstu tūrisma potenciālu, kuru sakārtošanā ir jāiesaistās gan pašvaldībai, gan biedrībām, gan uzņēmējiem un kopienai. Neesot vienotam redzējuma tūrisma attīstībai, netiek izmantots teritorijas tūrisma potenciāls.

TŪRISMAM PIESAISTĪTĀ UZŅĒMĒJDARBĪBA (ĒDINĀŠANA, VIESU MĀJAS, AKTĪVĀS ATPŪTAS PAKALPOJUMI)

Šobrīd netiek nodrošināta pilnvērtīga tūrismam piesaistīto pakalpojumu nodrošināšana, kas būtiski samazina tūrisma nozares uzņēmēju konkurētspēju, jo netiek nodrošināts pilnvērtīgs pilna apjoma pakalpojums, kā arī ir liela sezonāla ietekme.

ROS

Atbilstošu investīciju vai rīcību trūkums neļauj pilnvērtīgi izmantot teritorijā esošo dabas un kultūrvēsturisko resursu potenciālu tās attīstībai.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Veicināt savstarpējo sadarbību starp visām tūrismā iesaistītajām pusēm.

Attīstīt uz pieprasījumu balstītu un papildinošu tūrisma pakalpojumu veidošanos.

Atbalstīt tūrismam nozīmīgu objektu infrastruktūras sakārtošanu.

Veicināt izmantot vietējos dabas, kultūras, vēstures, sporta un vides resursus, lai veidotu unikālus tūrisma piedāvājumus.

Atbalstīt tūrisma pakalpojuma sniedzējus, kuri ievieš inovatīvus pakalpojumu risinājumus un nodrošina sezonas pagarinājumu un samazina tās ietekmi.

Paplašināt mērķauditoriju objektu redzamību, atpazīstamību (norādes, objektu popularizēšana, izmantojot dažādus kanālus).

Veicināt savstarpējo sadarbību, t.sk. kopīgu piedāvājumu veidošanu.

Atbalstīt kultūrvēsturiskā mantojuma sakārtošanu un pieejamības nodrošināšanu, kā arī dabas resursu jēgpilna izmantošanu (meža nekoksnes resursi kā uzņēmējdarbības resurss).

Atbalstīt tūrismam piesaistītās uzņēmējdarbības attīstību. Veicināt savstarpējo sadarbību, t.sk. kopīgu piedāvājumu veidošanu, kas mazina sezonālā ietekmi

VIETĒJO RAŽOTĀJU, TO PRODUKTU MAZĀ ATPAZĪSTAMĪBA

Zemā vietējo uzņēmumu un to piedāvājumu atpazīstamība neveicina to mērķtiecīgu attīstību, jo nav sasniegts optimālais noieta tirgus lielums, kas samazina to konkurētspēju.

Iedzīvotājiem, tūristiem ierobežotas iespējas iegādāties vietējo mājražotāju produkciju. Mājražotājiem ir ierobežotas iespējas realizēt savu produkciju.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Izglītēt mājražotājus un mājamatniekus par iespējām sadarboties, par dažādiem tirdzniecības veidiem, par mārketinga aktivitātēm, par dažādu kontrolējošo iestāžu prasībām.

Veidot vienotus teritorijas uzņēmumu atpazīstamības zīmolus. Ar pašvaldības, TIC, uzņēmumu un iedzīvotāju iesaisti, tos aktīvi jāpopularizē.

Sekmēt jaunu sadarbības formu veidošanos izmaksu efektivitātes palielināšanai, jaunu produktu attīstībai, noieta sekmēšanai.

Veicināt gan vietējo tirdziņu attīstību, gan preču pārdošanu ārpus SATEKAS teritorijas. Popularizēt ideju par tiešo tirdzniecību, īsajām pārtikas ķēdēm, vietējo labumu groziem, u.c. iespējām.

Attīstīt digitāla formāta vai cita veida platformu, kur vienuviet pasūtīt vietējo produkciju.

VĀJA SADARBĪBA STARP CIEMIEM, PAGASTIEM, PILSĒTU UN TO KOPIENĀM

Kopienų savstarpējā izolētība un zemā aktivitāte savstarpējā sadarbībā, kavē pašu kopienu un to teritoriju attīstību.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Veicināt vietējo kopienu prasmju un zināšanu paaugstināšanu.

Atbalstīt aktivitātes aktīvo līderu atrašanā, atbalstīt aktivitātes aktīvo līderu atrašanai un veicināt to izaugsmi.

Sekmēt kopienu tīklošanos un sadarbību, kopīgu projektu īstenošanā.

Gulbenes novada mazo kopienu projektu un iniciatīvu atbalstīšana, informēšana un iniciatīvas līdzdalībai teritorijas attīstībā.

Atbalstīt saietu vietu izveidi vietējo kopienu iniciatīvām. Atbalstīt aprīkojuma nodrošināšanu mūžizglītības, bērnu un jauniešu interešu attīstīšanai.

Veicināt neizmanto to ēku vai telpu izmantošanu vietējo kopienu aktivitātēm.

Veicināt sociāli mazaizsargāto personu iesaisti sabiedriskās un līdzdalības aktivitātēs.

VĀJA KOMUNIKĀCIJA UN INFORMĀCIJAS APRITE GAN IEKŠĒJI (IEDZĪVOTĀJU INFORMĒTĪBA PAR NOVADA, PAGASTA AKTUALITĀTĒM), GAN ĀRĒJI – GULBENES NOVADA (T.SK. UZŅĒMĒJU, TŪRISMA) ATPAZĪSTAMĪBA LATVIJĀ UN STARPTAUTISKI

Mūsdienu sabiedrība atrodas aktīvā informācijas aprītē, kas rada arvien jaunas idejas tam, ko darīt, un ar ko nodarboties.

Komunikācijas trūkums neveicina teritorijas sekmīgu tālāko attīstību, kā arī netiek saņemta iedzīvotājiem svarīga informācija.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu vājo pušu elementu ietekmi?

Atbalstīt jaunas iniciatīvas komunikācijas un informācijas aprites uzlabošanai, lai iedzīvotājiem būtu plašākas iespējas iesaistīties kvalitatīvās aktivitātēs un pilnveidoties (t.sk. zināšanu un prasmju pilnveidošana, aprīkojuma iegāde).

Veidot dialogu ar novada pašvaldību, lai nodrošinātu kvalitatīvu informācijas apriti un komunikāciju starp pašvaldībām un vietējiem iedzīvotājiem, īpašu uzmanību pievēršot tiem, kuriem ir ļoti ierobežotas iespējas informācijas pieejamībai (seniori, attālās lauku teritorijas dzīvojošie, maznodrošinātās personas, u.tml.)

Stiprināt iedzīvotāju digitālās prasmes, t.sk. e-pakalpojumu izmantošanā, īpaši iedzīvotājiem attālās lauku teritorijās un dažādām sociālajām grupām, īpaši senioriem, maznodrošinātajām personām.

Iespējas

TURPINĀT VEIDOT UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBAI LABVĒLĪGU VIDI, NODROŠINOT DAUDZVEIDĪGU, KOMPLEKSU ATBALSTU SADARBĪBĀ AR SATEKA, PAŠVALDĪBU, UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTA INSTITŪCIJĀM (LIAA, LLKC, U.C.)

Atbalsta instrumentu un informācijas par tiem sadrumstalotība, apgrūtina uzņēmējiem pilnvērtīgi izmantot pieejamo atbalstu savas uzņēmējdarbības attīstībai.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Veidot aktīvu sadarbību un informācijas apriti starp iestādēm un organizācijām, kas nodrošina atbalstu uzņēmējiem (SATEKA, LLKC, LIAA BI, ALTUM, u.c.)

Izstrādāt vienošanos, kā visas iesaistītās puses nodrošina kvalitatīvu informāciju par pieejamajiem atbalsta pasākumiem uzņēmumiem un kopienām, iesaistīties šīs informācijas tālākā izplatīšanā mērķa grupām.

Organizēt kopīgus pasākumus mērķa grupām (seminārus, apmācības, pieredzes apmaiņas pasākumus, diskusijas u.c.).

ILGTSPĒJĪGU RISINĀJUMU ATTĪSTĪBA, REAĢĒJOT UZ SABIEDRĪBAS NOVECOŠANĀS TENDENCĒM (INFRASTRUKTŪRAS UN PAKALPOJUMU PIELĀGOŠANA)

Sakārtota vide, pieejami sadzīvei nepieciešamie pakalpojumi, brīvā laika lietderīgas pavadīšanas iespējas.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Atbalstīt iniciatīvas, kuras veicina dzīves vides uzlabošanos un ekonomikas attīstību visā SATEKAS darbības teritorijā.

Atbalstīt sabiedrisko pakalpojumu pieejamības attīstību, sevišķi attālākās vietās.

Veselības, labsajūtas un sociālās aprūpes pieejamības un kvalitātes uzlabošana.

MOBILO UN VIEDO RISINĀJUMU ATTĪSTĪBA PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANAI TERITORIJĀS, KUR TIE PIEPRASĪTI, BET NETIEK NODROŠINĀTI

Iedzīvotāju skaita samazināšanās rezultātā tiek samazināti arī ieguldījumi pamatinfrastruktūras un pamatpakalpojumu pieejamībā, digitālie jeb viedie, kā arī mobilie risinājumi, var novērst risku, ka laukos un attālās teritorijās dzīvojošajiem iedzīvotājiem nav pieejami nepieciešamie pamatpakalpojumi.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Atbalstīt iniciatīvas, kurās tiks veicināta veselības aprūpes, sadzīves un citu pakalpojumu pieejamība, īpaši mobilo un viedo risinājumu attīstība pakalpojumu nodrošināšanai teritorijās, kur tie pieprasīti, bet netiek nodrošināti.

Atbalstīt uzņēmēju iniciatīvas, kas pielāgo savus pakalpojumus un produktus jaunajiem izaicinājumiem.

Aktivizēt sabiedrību, popularizējot labo pieredzi, atbalstīt NVO attīstību, iesaistīšanos projektos, telpu un tehnisko nodrošinājumu.

Jaunu pakalpojumu, uzņēmējdarbības izveide un sabiedriskā sektora koprades telpu izveide.

KOPRADES UN SADARBĪBAS VIDES VEIDOŠANA, DAŽĀDU KOPIENU ATTĪSTĪBAI.

Attīstot koprades un sadarbības vietu veidošanu, var panākt kopienu un uzņēmēju sadarbību, attīstību un jaunu inovatīvu risinājumu rašanos.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Atbalstīt iniciatīvas, kas nodrošina iedzīvotāju prasmju un zināšanu pilnveidi, īpaši lauku teritorijā. Kopīgi ar vietējiem uzņēmējiem attīstīt mūžizglītības programmas un to piedāvājums, īstenojot apmācības, kas nepieciešamas darba tirgum.

VIETĒJO KOPIENU SALIEDĒŠANA, AKTIVIZĒŠANA UN STIPRINĀŠANA, VIEDO CIEMU ATTĪSTĪBA ILGTSPĒJĪGAI DARBĪBAI LAUKU TERITORIJĀS

Aktīvas vietējās kopienas ir liels novada resurss. Kopienų loma pieaug, īpaši mazo ciemu un pagastu attīstībā.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Veicināt vietējo kopienu iniciatīvas, kas veicina teritorijas viedu attīstību, kas nodrošinās teritorijas ilgtspējīgu un jēgpilnu attīstību.

Veicināt kopienu darbu, veidot kopīgu platformu kopienu, t.sk. biedrību saliedēšanai un atpazīstamībai.

Līderības veicināšanai.

VIETĒJĀ TŪRISMA KOMERCIĀLĀ POTENCIĀLA ATTĪSTĪBA, TŪRISMA PIEDĀVĀJUMA PALIELINĀŠANA, DAŽĀDOŠANA UN PRODUKTU ATPAZĪSTAMĪBAS UN PIEPRASĪJUMA VEICINĀŠANA

Balstoties vietējos resursos, iespēja attīstīt piedāvājumu dažādām mērķa grupām.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Atbalstīt kopīgu produktu un piedāvājumu attīstību uz savstarpējās sadarbības pamata. Attīstīt tūrisma infrastruktūru, dažādot tūrisma piedāvājumu un saistītos pakalpojumus. Iespēja paplašināt bioloģisko saimniecību piedāvājumu apmeklētājiem.

KULTŪRAS, SPORTA UN BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANAS PIEEJAMĪBA UN ATBILSTĪBA DAŽĀDU IEDZĪVOTĀJU GRUPU INTERESĒM UN IESPĒJĀM

Tiek uzlabota kultūras, sporta un brīvā laika pavadīšanas infrastruktūra un veicināts veselīgs dzīvesveids. Uzlabosies iedzīvotāju labjūtība un piederības sajūta novadam, cilvēkiem būs vietas, kur saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Attīstīt kompleksus piedāvājumus dažāda vecuma iedzīvotājiem un tūristiem, cilvēkiem ar īpašajām vajadzībām. Uzlabot esošās un attīstīt jaunas brīvā laika pavadīšanas vietas pagastos un ciemos, nodrošināt vides pieejamību.

ATBALSTS JAUNIEŠU INICIATĪVĀM, ĪPAŠI VEICINOT TO IESAISTI VIETĒJO TERITORIJU ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANĀ UN ĪSTENOŠANĀ, UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBĀ

Iesaistīt jauniešus kopienas, vietējās teritorijas attīstības plānošanā un īstenošanā, kā arī sekmēt to darbību uzņēmējdarbībā, mazināt jauniešu aizplūšanu no lauku teritorijas. Šāda jauniešu iesaistīšana veicinās viņu sapratni par dažādām procesu norisēm.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Atbalstīt iniciatīvas jauniešu iesaistei pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs, līdzdalībā. Nodrošināt prasmju pilnveidošanu un pieredzes gūšanu.

PUBLISKAS VIDES SAKĀRTOŠANA CIEMOS, PAGASTU CENTROS UN PILSĒTĀ, NODROŠINOT IEDZĪVOTĀJU VAJADZĪBĀM ATBILSTOŠU, DROŠU UN SAKOPTU INFRASTRUKTŪRU (T.SK. GĀJĒJU IETVJU, VELO CELIŅU SAKĀRTOŠANU UN IZVEIDI, APGAISMOJUMU, STĀVVIETAS, PUBLISKĀS TUALETES, ATKRITUMU KONTEINERUS, TERITORIJU APZAĻUMOŠANU)

Sakārtota dzīves vide ir pamats tam, lai iedzīvotāji izvēlētos palikt lauku teritorijā un mazpilsētās.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Atbalstīt iniciatīvas, kas veido uz iedzīvotāju vajadzībām balstītu, drošu un sakoptu infrastruktūru (t.sk. gājēju ietvju, velo ceļu sakārtošanu un izveidi, apgaismojumu, stāvvietas, publiskās tualetes, atkritumu konteinerus, teritoriju apzaļumošanu).

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

ĪSTENOT SOCIĀLĀS IEKĻAUŠANĀS INICIATĪVAS, T.SK. VIDES PIELĀGOŠANU, PAKALPOJUMU, APMĀCĪBU UN ATBALSTA PIEEJAMĪBU SENIORIEM, IEDZĪVOTĀJIEM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM, ĢIMENĒM AR BĒRNIEM UN CITĀM IEDZĪVOTĀJU GRUPĀM

Sakārtota vide un infrastruktūra, kas paaugstina pieejamību dažādu pakalpojumu saņemšanai, veicinās sociālā riska un dažādu iedzīvotāju grupu lielāku iesaistīšanos kopienas dzīvē un attīstības procesos.

Piesaistīt dažādus finanšu instrumentus pakalpojumu pieejamības izveidei un atjaunošanai vienmērīgi visā biedrības teritorijā.

Atbalstīt dažādas aktivitātes, kas veicina senioru, iedzīvotāju ar īpašām vajadzībām, ģimenes ar bērniem un citas iedzīvotāju grupas iesaistīšanos dažādās kopienu aktivitātēs visā biedrības teritorijā, īpašu uzsvaru liekot uz lauku teritoriju.

ĪSTENOT INICIATĪVAS, KAS VEICINA ILGTSPĒJĪGU RESURSU IZMANTOŠANU, T.SK. ATKRITUMU OTRREIZĒJO PĀRSTRĀDI, ENERGOEFEKTIVITĀTI, APRITES EKONOMIKU

Videi draudzīgs dzīvesveids un efektīva saimniekošana ilgtermiņā samazina klimata pārmaiņas un uzlabo resursu otrreizēju pārstrādi.

Secinājumi - kas jādara, lai attīstītu iespējas?

Paplašināt atjaunojamo energoresursu risinājumu pielietojanu gan mājāsaimniecībās, gan uzņēmējdarbībā.

Atbalstīt zināšu paaugstināšanu ilgtspējīgu resursu izmantošanā.

Attīstīt atkritumu šķirošanas un priekšmetu otrreizējās izmantošanas punktu pieejamību visā Biedrības teritorijā.

Draudi

STRAUJA IEDZĪVOTĀJU SASTĀVA NOVECOŠANĀS, RĪCĪBAS PLĀNA NEESAMĪBA JAUNO IZAICINĀJUMU RISINĀŠANAI

**Samazinoties iedzīvotāju skaitam, sevišķi aktīvo un uzņēmīgo cilvēku aizplūšana, rada draudus teritorijas veiksmīgai un ātrākai attīstībai.
Pieaug sociālās palīdzības pakalpojumu pieprasījums.**

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi?

Sekmēt teritoriāli līdzsvarotus ieguldījumus teritorijas attīstībā.

Veicināt tādu aktivitāšu īstenošanu, kuru rezultāts būs pieejams pēc iespējas plašākam iedzīvotāju lokam un dažādām mērķgrupām.

Veicināt multifunkcionālo centru izveidi, sevišķi pagastos, kur iedzīvotāju skaits ir mazs.

Motivēt un atbalstīt tos, kuri dzīvo, strādā, darbojas Gulbenes novadā, kā arī tos, kuri atgriezušies novadā.

JAUNIEŠU UN ĢIMENŲ AIZBRAUKŠANA, JAUNU IEDZĪVOTĀJU NEIEINTERESĒTĪBA PĀRCELTIENĀS UZ DZĪVI NOVADĀ IEROBEŽOTO VAI NEPIEEJAMO IZGLĪTĪBAS, VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMU DĒĻ, KĀ ARĪ DARBA VAI DZĪVESVIETAS TRŪKUMA DĒĻ

Skolu likvidācija, uzņēmumu darbības pārtraukšana/apturēšana, lauku teritorijas iedzīvotāju skaita mazināšanās būtiski ietekmē teritorijas attīstību, jo īpaši atrast konkurētspējīgas darba vietas. Līdz ar to teritorijā ir samazināta pirkjspēja, kvalificēta darbaspēka trūkums, pieaugoša sociālo un medicīnas pakalpojumu noslodze, samazinās sniegto pakalpojumu kvalitāte. Sākuma kapitāla trūkums traucē uzsākt uzņēmējdarbību.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi?

Sekmēt jauniešu informētību par līdzdalības un iesaistes iespējām lēmumu pieņemšanas procesos, par atbalsta iespējām savu iniciatīvu īstenošanai un atbalstīt iesaistīšanos uzņēmējdarbībā.

Sekmēt uzņēmējdarbības attīstību, novadā jāīsteno mērķtiecīga jaunatnes politika, jāefektivizē sociālie un medicīnas pakalpojumi.

Sociālās uzņēmējdarbības attīstība.

Jānodrošina iespēja iegūt augstvērtīgu dzīves vietu (pielāgot neizmantotās ēkas).

Nodrošināt dažādas iespējas kvalitatīva brīvā laika pavadīšanai.

DARBASPĒKU RESURSA UN VIETĒJĀ PIEPRASĪJUMA SAMAZINĀŠANĀS PĒC VIETĒJO RAŽOTĀJU PRODUKCIJAS RADĪS RISKUS UZŅĒMĒJDARBĪBAS DZĪVOTSPĒJAI

Attīstībai pieejamu finanšu, zemes, ēku, cilvēku, u.c. resursu trūkums, laika trūkums, zināšanu trūkums, speciālistu trūkums, sarežģītās projektu īstenošanas procedūras un augstas īstenošanas kvalitātes prasības – kavē uzņēmumu iesaisti publiskā finansējuma saņemšanā.

Zema uzņēmējspēja, vājas zināšanas un biznesa idejas, finanšu resursu trūkums – kavē jaunu un ilgtermiņā darboties spējīgu uzņēmumu veidošanos.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi?

Uzlabot uzņēmumu vajadzībām atbilstošu uzņēmējdarbības atbalsta vidi, kas veicinātu publiskā finansējuma izmantošanu vietējās ekonomikas stiprināšanā.

Veicināt darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu vai to pārkvalifikāciju atbilstoši tirgus prasībām.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi?

PAKALPOJUMU, T.SK. PAMATPAKALPOJUMU NEPIEEJAMĪBA, MAZĀ IEDZĪVOTĀJU SKAITA UN INFRASTRUKTŪRAS NOVECOŠANAS DĒĻ

Pagastu centros iedzīvotājiem ir ierobežota pakalpojumu pieejamība (frizieris, veļas mazgāšana, publikas dušas vai pirtis, kafejnīcas u.c.), nepietiekama veselības aprūpes un izglītības pieejamība. Tas veicina iedzīvotāju aizplūšanu no laukiem.

Atbalstīt sabiedrisko pakalpojumu attīstību, sevišķi attālākās vietās, veselības aprūpes pieejamības un kvalitātes uzlabošanu.

Atbalstīt mobilo pakalpojumu attīstību.

KLIMATA PĀRMAIŅU RADĪTIE RISKI

Mainoties klimatam, notiek dažādas izmaiņas dabā, kas negatīvi ietekmē gan uzņēmējdarbību, gan sadzīves ikdienu, tas nodara ekonomiskus zaudējumus, vienlaikus var radīt jaunus attīstības virzienus.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi?

Veicināt zināšanu pārnēsi un jauninājumu ieviešanu mājāsaimniecībās, organizācijās un uzņēmumos lauku apvidos saistībā ar klimata pārmaiņām un cilvēka ietekmi uz to.

Organizēt apmācības, seminārus un darbnīcas, lai izglītotu vietējo sabiedrību par atjaunojamiem energoresursiem un to izmantošanas iespējām.

Sekmēt kopienu iniciatīvas vides saglabāšanā, uzturēšanā un sakopšanā.

Īstenot iniciatīvas, kas veicina ilgtspējīgu resursu izmantošanu, t.sk. atkritumu otrreizējo pārstrādi, energoefektivitāti, aprites ekonomiku, energo kopienu veidošanos, u.tml.

Īstenot klimata pārmaiņu mazinošas iniciatīvas vietējā līmenī.

NOVADA PĀRVALDĪBAS CENTRALIZĀCIJA ATTĀLINA PAŠVALDĪBU NO IEDZĪVOTĀJIEM, ĪPAŠI LAUKU TERITORIJĀS, PALIELINA BIROKRĀTIJU UN NOVĒLOTU VIETĒJĀM VAJADZĪBĀM ATBILSTOŠU RISINĀJUMU ĪSTENOŠANU

Vietējās pārvaldes un iedzīvotāju atsvešināšanās, veidojot riskus pasliktināties dzīves kvalitātei iedzīvotājiem lauku teritorijās- apgrūtinātas iespējas iedzīvotājiem operatīvi risināt problēmjautājumus, kā arī lēmumu pieņemšana nepārzinot katras vietējās teritorijas specifiskās vajadzības.

Secinājumi - kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi?

Jāiniciē un aktīvi jāizmanto instrumenti iedzīvotāju līdzdalības sekmēšanai lēmumu pieņemšanā (piemēram, iedzīvotāju padomes).

Veidot kopienu un novada pašvaldības sadarbības platformu, kurā notiek regulāra viedokļu apmaiņa un kvalitatīvs dialogs par jautājumiem, kas skar vietējās teritorijas attīstību.

Jāattīsta uz iedzīvotāju un nozaru pieprasījumu balstīta pakalpojumu attīstība.

1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze

SATEKA, apkopojot vietējo iedzīvotāju vajadzības, kas izteiktas Apkaimju sarunās, fokusgrupās, darba grupās, anketēšanas rezultātos, analizējot statistikas datus, kā arī konsultējoties ar dažādu jomu speciālistiem un iesaistītām mērķgrupām, izvērtējot vietējos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus un pamatojoties uz SVID analīzes secinājumiem, *izvirza sekojošas vajadzības un biedrības teritorijas attīstības prioritātes, kurām sniedzams atbalsts 2023. -2027.gadā:*

SOCIĀLĀ ATTĪSTĪBA

- Atbalsts dažādu interešu grupu kopīgai darbībai un piederības sajūtas veicināšanai.
- Vietējās kopienas virzītas sabiedrības vajadzības mūžizglītības, saturīga brīvā laika

pavadīšanas, kultūras aktivitātes, veselīga dzīves veida piekopšana, bērniem un jauniešiem labvēlīga un droša attīstības vide, sociālo pakalpojumu infrastruktūra, mobilitāte.

- Katrā apdzīvotā vietā savas prioritātes, kas balstās uz vietējo iedzīvotāju prasmēm un interesēm.
- Infrastrukturā sakārtošana un aprīkojuma atjaunošana, nozīmīgu sporta tradīciju saglabāšana, tautas sporta attīstība.
- Jauniešu līdzdalības veicināšana, jauniešu iniciatīvu atbalsts.
- Dažādu prasmju pilnveidošana, t.sk., uzņēmējdarbības prasmes/produktu attīstība jau skolā (skolēnu mācību uzņēmumi).
- Pakalpojumu un infrastruktūras pielāgošana esošajam (potenciāli dominējošam) iedzīvotāju sastāvam (pirmspensija, seniori).
- Kopienas projektu un iniciatīvu atbalstīšana.
- Informēšana un iniciatīvas līdzdalībai teritorijas attīstībā.
- Sabiedrības un kopienu līdzdalības veicināšana.

EKONOMISKĀ ATTĪSTĪBA

- Ražošanas uzņēmumu attīstība, kas rada inovatīvus un/vai produktus ar augstu pievienoto vērtību, kā arī eksportspējīgu

uzņēmumu attīstība.

- Jaunu uzņēmumu veidošanas atbalsts, tai skaitā jauniešu uzņēmējdarbības veicināšana.
- Esošo uzņēmējdarbības nozaru stiprināšana.
- Ilgspējīga lauksaimniecības produktu pārstrāde, kas balstīta uz vietējo resursu izmantošanu.
- Tūrisma nozares attīstība, uzsvaru liekot uz ūdens tūrisma un aktīvās atpūtas attīstību un komercializēšanu.
- Tūrisma piesaistītās uzņēmējdarbības attīstība (ēdināšana, viesu mājas, aktīvās atpūtas un citi pakalpojumi).
- Mājrāžošanas un amatniecības attīstība.
- Dažādu pakalpojumu sniegšanas uzņēmumu attīstība gan tieši iedzīvotāju vajadzībām, gan citu uzņēmēju darbības atbalstam, īpaši lauku teritorijā.
- Mobilo/viedo pakalpojumu attīstība (medicīna, skaistumkopšana, saimnieciskie darbi, u. tml.).
- Sevišķa uzmanība un atbalsts sniedzams jauniešu un jaunu ģimeņu uzņēmumu veidošanai un iesaistei uzņēmējdarbībā.
- Vietējās produkcijas tirdzniecības veicināšana (patēriņš vietējā tirgū/ produktu ērtāka pieejamība (īpaši pārtikas produkti), eksports).
- Aprites ekonomikas attīstība, energoefektivitātes paaugstināšana, otrreizēja pārstrāde.
- Veidot sadarbību starp teritorijas uzņēmējiem.

ILGTSPĒJĪGA ATTĪSTĪBA

- Dabas, kultūras, vēsturiskā un industriālā mantojuma saglabāšana, sakārtošana un attīstība, kas veicina ne tikai objektu saglabāšanu, bet arī rekreācijas un kultūras

pakalpojumu pieejamību vietējiem iedzīvotājiem, un sekmē uzņēmējdarbības attīstību kopumā.

- Atbalsts jauniešu aktivitātēm, kuras rada pamatu attīstīt uzņēmējdarbības iemaņas un prasmes, kā arī visa veida sociālai uzņēmējdarbībai.

INTEGRĒTA ATTĪSTĪBA

Būtiski balstīt teritorijas attīstību uz pieredzēm un praksēm, kas jau ir pierādījušas sevi citās teritorijās un valstīs, kā arī atrasties pastāvīgā izglītības (inovāciju) procesā, tādā veidā pastiprinot vietas potenciāla efektīvāku izmantošanu. Turklāt vienotu pakalpojumu un piedāvājumu radīšana vairākās teritorijās vai pat valstīs var radīt lielāku ekonomisko ieguvumu kā autonomai teritorijai.

Īpaša vērība un atbalsts sniedzams kopprojektu attīstībai, kurā integrējas pašvaldības, uzņēmēju un vietējās kopienas intereses. Kopdarbības projektu veidošanā pieredze iegūstama ar starpteritoriāliem un starptautiskiem projektiem, integrējot vietējā līmenī citu VRG teritoriju un uzņēmēju pieredzi, kā arī inovatīvu vietējo risinājumu atbalstā.

Biedrības teritorijā ir aktīvas dažādu jomu kopienas un biedrības. Par to liecina biedrības Apkaimju ideju darbnīcās (2015., 2018., 2021.) un Apkaimju sarunās (2022.), kā arī citās aktivitātēs novērotā kopienu aktivitāte. Ir ***svarīgi ne tikai veicināt, bet arī saglabāt vietējo iedzīvotāju ieinteresētību pašiem veidot un uzlabot dzīves vidi, radīt jaunas attīstības iespējas un veicināt kopienu sadarbību.*** Vietējās kopienas norādīja uz vajadzību pēc kvalitatīvas un visiem pieejamas mūžizglītības, saturīga brīvā laika pavadīšanas, kultūras (t.sk. profesionālās), veselīga dzīves veida iespējām, bērniem un jauniešiem labvēlīga un droša attīstības vide, sociālo pakalpojumu pieejamība- atbilstoša infrastruktūra un to mobilitāte. Tāpat svarīgi Biedrības teritorijā attīstīt mūžizglītības iespējas tuvāk dzīves vietai, nevis novada centrā.

Svarīgi ir ***saglabāt kultūras tradīcijas, kurās iesaistās vietējie iedzīvotāji un kopienas, kas šo mantojumu nodod tālāk nākamajām paaudzēm.*** Lai atbalstītu tradīciju saglabāšanu, svarīgi radīt pievilcīgu vidi kopīgiem pasākumiem. Jāveicina tādu tautas sporta veidu attīstība, kas būtu pieejama plašākam lokam un visu gadu.

Nepieciešams veicināt uzņēmējdarbības uzlabošanu vai jaunu attīstību. Īpaši pievēršot uzmanību ***uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā- pagastos, kas attālāki no novada centra, veicinot tur radīt darba vietas.*** Lai apgūtu jaunas prasmes, zināšanas un spētu konkurēt darba tirgū, nepieciešama darbinieku apmācība, pārkvalificēšanās.

1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums

Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība ir nepieciešama, lai nodrošinātu Stratēģijā definēto mērķu un rezultātu sasniegšanu. Līdzšinējā Biedrības pieredze starpteritoriālās un starptautiskās sadarbības projektu īstenošanā ir bijusi ar partneriem no Latvijas, no Eiropas Savienības dalībvalstīm un sadarbības partneriem ārpus Eiropas Savienības. Biedrība 2015.-2020.gada plānošanas periodā ir iesaistījies septiņos sadarbības projektos, no kuriem trīs projekti bija starpvalstu sadarbības projekti. Dīvos projektos SATEKA bija vadošais partneris.

Biedrība projektu īstenošanā ir sadarbojusies ar vairākām ***Latvijas vietējām rīcības grupām:*** Alūksnes lauku partnerība, Ropažu Garkalnes partnerība, Liepājas rajona partnerība, Saldus rajona attīstības biedrība, Lauku partnerība ZiemeļGAUJA, lauku partnerība Lielupe, biedrība Jūrkante, Partnerība Kaimiņi, Ludzas rajona partnerība, Ziemeļlatgales partnerība, Rēzeknes novada partnerība, Krāslavas rajona partnerība, Preiļu- Līvānu novadu partnerība "Kūpā", Partnerība

“Daugavkrasts”, biedrība “Darīsim paši!”, Pierīgas partnerība, Vidzemes lauku partnerība “Brasla”, Cēsu rajona lauku partnerība, Abulas lauku partnerība, biedrība “No Salacas līdz Rūjai”.

Ārvalstu partneri:

 Ignalina district LAG, Varenas district LAG, Utenas region LAG, Šiaures vakaru Lietuvos LAG, Mazeikiai Town LAG, Pasvalys district LAG.

Green Riverland Partnership.

Aktiivinen Pohjois-Satakunta, Suupohja Development association LAG.

KAZBEGI LAG.

Ghidighici Sea Basin LAG, Serpentina Nistrului LAG.

Īstenotie sadarbības projekti saistīti ar tūrisma jomas attīstību (4); sociālās uzņēmējdarbības attīstību (1); iedzīvotāju zināšanu un prasmju paaugstināšanu, ārstniecības augu un pirts lomu dzīves kvalitātes uzlabošanā, tā gūstot uzņēmējdarbības pieredzi šajā jomā (1); meža nekoksnes resursu izmantošana uzņēmējdarbībā, zināšanu un prasmju pilnveidošana par meža nekoksnes resursiem un to izmantošanu ikdienā (1).

Šobrīd Biedrība kā vadošais partneris sadarbībā ar Alūksnes lauku partnerību uzsāk īstenot starpterritoriālo sadarbības projektu “Iepazīsti un sajūti Bānīša zemi!”, kas ir loģisks iepriekš īstenotā projekta **“Bānīša zemes labumi- 33 km garumā un platumā!”** turpinājums. Bānīša zeme ir teritorija, kuru šķērso Gulbenes – Alūksnes šaursliežu dzelzceļš (Gulbenes un Alūksnes novadi). Projekta mērķis ir spēcīnāt Bānīša zemes identitāti, attīstot vienotu zīmolu un integrējot to vienotos teritorijas popularizēšanas pasākumos, piedāvājumos un risinājumos. Šī projekta īstenošanas rezultātā ir svarīgi panākt Bānīša zemes kā tūrisma galamērķa atpazīstamību.

Būtiska loma ir tūrisma nozares attīstībai, izmantojot tieši industriālo mantojumu – Gulbenes – Alūksnes šaursliežu dzelzceļu, kā arī zaļos dzelzceļus un abās teritorijās esošo upi Pededzi, kā potenciālu tālākai tūrisma attīstībai. Tādēļ arī nākotnē būtu lietderīgi turpināt sadarboties ar Alūksnes lauku partnerību, lai veicinātu koordinētu un vienotu tūrisma nozares attīstības veicināšanu visā Bānīša zemē, kā arī meklēt sadarbības partnerus gan Latvijā, gan ārvalstīs.

Otra joma, ko Biedrība vēlētos turpināt, īstenojot sadarbības projektus, ir attīstīt meža nekoksnes resursu izmantošana dažādu inovatīvu produktu veidošanā un veicinātu to izmantošanu ikdienā, ko apliecināja starptautiskās sadarbības projekta “Sēņu ceļš” ieviešana. Pēc sarunām ar projekta partneriem, ir iecere turpināt starptautiskā sadarbības projektu “Sēņu ceļš”, liekot uzsvaru uz nekoksnes resursu izmantošanu ražošanā.

Ļoti svarīgi ir veicināt kopienu un viedo ciemu attīstību un savstarpējo sadarbību. Tiek plānots pārņemt labo pieredzi no kolēģiem Latvijā un ārvalstīs. Īpaši tiek plānots pārņemt kolēģu pieredzi darbam ar jauniešiem tieši lauku apvidos, to iesaistīšanu vietējās kopienas aktivitātēs un līdzdalībā lēmumu pieņemšanā un ideju īstenošanā, savas uzņēmējdarbības attīstībā.

IESPĒJAMIE SADARBĪBAS VIRZIENI UN TERITORIJA

EKONOMISKĀ SADARBĪBA
SABIEDRISKĀS AKTIVITĀTES

- jaunu produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšana, izmantojot vietējos resursus, ar eksportspēju;
- aprites ekonomikas risinājumi;
- sociālās uzņēmējdarbības, amatniecības un citu netradicionālo nozaru attīstība;
- mājrāzotāju ražojumu pievienotās vērtības paaugstināšanas pasākumi, apmācības mārketingā un kopēja noieta tirgus meklēšana;
- tūrisma nozares attīstība: kopīgu tūrisma produktu izstrāde; informācijas pieejamības uzlabošana - informācijas aprites tīklu izveide vietējā, starpreģionu un starptautiskā līmenī;
- meža nekoksnes resursu izmantošana produktu radīšanā un uzņēmējdarbībā;
- jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā.

- vietējo kopienu stiprināšanas iniciatīvas, ar mērķi aktivizēt un spēcīnāt iekļaujošas kopienas, t.sk. jauniešus, seniorus, cilvēkus ar īpašām vajadzībām, lai kopīgi meklētu risinājumus vietējiem izaicinājumiem un sekmētu vietas attīstību.
- vietējo kopienu sadarbības veicināšanas aktivitātes;
- jauniešu sadarbības aktivitāšu veicināšana;
- viedo kopienu iniciatīvas, t.sk. energokopienas;
- mūžizglītības un neformālās izglītības aktivitātes, īpaši uzņēmējdarbības veicināšanai.

Biedrība vēlas turpināt sadarbību ar iepriekšējā perioda sadarbības partneriem, kā arī meklē jaunus sadarbības partnerus iepriekš minētajos sadarbības virzienos. Potenciālie sadarbības partneri var būt ikviena Latvijas vietējā rīcības grupa, kā arī jebkura ārvalstu vietējā rīcības grupa.

Ieviešot sadarbības projektus, tiktu sekmēta kvalitatīva pieredzes nodošana, jaunu un inovatīvu sadarbības ideju īstenošana, kas sekmētu uzņēmējdarbības attīstību, sakārtotu dzīves vidi, aktivizētas vietējās kopienas un pārņemtas zināšanas un prasmes, tā veicinot sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi (tostarp starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi)

Vīzija:

Ekonomiski labvēlīga un sociāli aktīva un iekļaujoša biedrības SATEKAS darbības teritorija, kur radīta vide izaugsmei – ir pilsoniski aktīvas kopienas un sabiedriskā dzīve, inovatīvi ražošanas uzņēmumi, kvalitatīvi pakalpojumi, daudzveidīga lauksaimnieciskā pārstrāde, uzturēta kultūrvide un vēstures pieminekļi, pievilcīga lauku un pilsētvides ainava, kvalitatīvi dzīves, darba un atpūtas apstākļi ikvienam.

1. **Ekonomiski labvēlīga vide** – vide, kurā ikvienam, kurš nolēmis uzsākt uzņēmējdarbību, ir radīti atbalsta instrumenti ideju pārvēršanai uzņēmējdarbībā, radot inovatīvus produktus un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību.

2. **Sociāli aktīva vide** – vide, kurā ikvienam ir iespējas justies droši gan sociāli, gan ekonomiski, kur nodrošināti visi nepieciešamie pakalpojumi kvalitatīvai dzīves telpas izmantošanai, ikvienam ir prasmes un iespējas izteikt savu viedokli, ietekmēt lēmumu pieņemšanu sabiedrības interesēs, kas pārsvarā koncentrēta uz teritorijas mazāko vienību - ciems. Aktīva vietējā kopiena.

Stratēģiskie mērķi

SM1 Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmējdarbības konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūsdienīgu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.

SM2 Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt Gulbenes novada kopienu iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.

Starpteritoriālās un starpvalstu stratēģiskais mērķis

SM3 Veicināt vietējo kopienu, uzņēmēju un teritoriju mērķtiecīgu attīstību, atbalstot to sadarbību Latvijas un starptautiskā mērogā.

2.2. Sasniedzamie rezultāti

Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmējdarbības konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūsdienu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.

Rezultātu rādītājs	Bāzes vērtība (2022.)	2025.	2027.	Datu avots, noteikšanas metode
Izveidotas jaunas darbvietas ³⁶	0	2	6	VRG dati – plānotās no jauna izveidotās darba vietas vai iegūts pašnodarbinātas personas statuss. Dati no projektu iesniegumiem.
t.sk. lauku teritorijā ³⁷	0	1	3	
Izveidoti jauni uzņēmumi un sekmēta esošo izaugsme biedrības teritorijā	0	4	8	VRG dati – uzņēmumu skaits Teritorijā no jauna izveidoto uzņēmumu skaits, vai pirmreizēja saimnieciskās darbības reģistrēšana, kuru attīstībai piesaistīts finansējums Biedrības SATEKA Stratēģijas ietvarā (projekta iesniedzējs – fiziska persona). Dati iegūti no projektu iesniegumiem.
t.sk. lauku teritorijā	0	2	3	
Pievienotās vērtības radīšana teritorijā saražotiem produktiem	0	1	2	VRG dati- radīto produktu ar augstu pievienoto vērtību skaits. Dati iegūti no projektu iesniegumiem.
Inovatīvo projektu skaits un īpatsvars	0	1 /vismaz 10%	3 /vismaz 15%	VRG dati- inovatīvo projektu skaits. Dati iegūti no projektu iesniegumiem. Inovatīvo projektu īpatsvars tiek aprēķināts pēc projektu īstenošanas beigām (projekta statuss "Sākta uzraudzība") = Inovatīvo projektu skaits *100/ kopējo īsteno projektu skaitu.

³⁶ Darbavieta – noslēgts darba līgums ar darbinieku, nosakot normālu darbalaiku, vai vairākas darbavietas, ja tajās kopā nostrādāto stundu skaits kalendāra gadā atbilst normālam darbalaikam un ja par šādu darbinieku tiek maksātas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

³⁷ Lauku teritorija- ir visa Latvijas teritorija, izņemot valsts pilsētas un pilsētas ar iedzīvotāju skaitu virs 5000

Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt Gulbenes novada kopienu iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.

Rezultātu rādītājs	Bāzes vērtība (2022.)	2025.	2027.	Datu avots, noteikšanas metode
Aktivizēto kopienu skaits	0	1	4	VRG dati. Dati apkopoti no projektu iesniegumiem.
Cilvēku skaits, kuri gūst labumu no īstenoto projektu rezultātiem lauku teritorijā	0	> 3 000	> 8 000	VRG dati. Dati apkopoti no projektu īstenotāju sniegtajām atskaitēm (labuma guvēju skaits, dalībnieku skaits projektos, kuros aktivitātes saistītas ar apmācībām, pieredzes gūšanu).
Teritorijas aktivizēšanas kopuma ietekme uz kopienas informētību, līdzdalību, īpatsvars no iedzīvotāju skaita	0	> 1%	> 3%	VRG dati. Dati apkopoti no dažādām biedrības teritorijas aktivizēšanas aktivitātēm (izglītojoši u.c. pasākumi, pieredzes apmaiņas, darbnīcas, u. tml.), aptaujām un citām aktivitātēm

Veicināt vietējo kopienu, uzņēmēju un teritoriju mērķtiecīgu attīstību, atbalstot to sadarbību Latvijas un starptautiskā mērogā.

Rezultātu rādītājs	Bāzes vērtība (2022.)	2025.	2027.	Datu avots, noteikšanas metode
Cilvēku skaits, kas kuri gūst labumu no īstenotā sadarbība projekta rezultātiem	0	> 50	>500	VRG dati. Dati apkopojot informāciju par aktivitātēs iesaistītajiem biedrības teritorijas pārstāvjiem.

2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana

Inovācijas ir svarīgs progressa virzītājspēks, no kura ieguvēji ir patērētāji, uzņēmumi un sabiedrība kopumā.

Inovācija³⁸ ir process, kurā jaunas zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas jomas idejas, izstrādes un tehnoloģijas tiek īstenotas tirgū (vai sabiedrībā) pieprasītā un konkurētspējīgā produktā vai pakalpojumā. Inovācijas procesā rodas kvalitātes un efektivitātes uzlabojumi darba organizācijā, tiek pielietotas jaunas metodes, jauna veida piegādātāju un patērētāju attiecības, jaunas uzņēmējdarbības uzsākšanas vai arī sociālās atbalsta sistēmas, u.tml., var būt:

uzlabots ražošanas gala produkts, kas rada būtiskus uzlabojumus tehniskajā specifikācijā, dažādās komponentēs un materiālos, pastāvošajās programmatūrās, lietotājdraudzīgumu vai citas funkcionālās īpašības

efektīva vadības sistēma, sadarbības tīklu veidošana

uzlabots ražošanas process, lai iegūtu augstāku gala produkta tirgus vērtību; ietver jaunas vai ievērojami uzlabotas ražošanas vai piegādes metodes

uzlabojumi sociālajā vidē - labklājība, nodarbinātība, kultūrvidē utt., to mērķis ir pilnveidot cilvēku dzīvi, uzlabojot darba apstākļus, izglītību, kopienu attīstību un veselības aprūpi, kā arī risinot tādas būtiskas problēmas kā nabadzība un diskriminācija, mainīt sociālo kontekstu, veicinot arī pilsoniskās sabiedrības dalībnieku iesaisti un ceļot to rīcības spēju, tostarp jaunu politikas pieeju izstrādē. Šie jaunie risinājumi var būt jauni produkti, pakalpojumi, modeļi, procesi, likumi, organizācija, metode, sociālo problēmu risinājumi, prakse un citi veidi, kas vienlaikus atbilst sociālajai vajadzībai un noved pie jaunām vai uzlabotām spējām un attiecībām, kā arī līdzekļu un resursu lietderīgāka pielietojuma. Sociālās inovācijas ir jaunas prakses vai tehnoloģiski izgudrojumi, kas vērsti uzlabāku sociālo vajadzību apmierināšanu salīdzinājumā ar esošajiem risinājumiem. Šos inovatīvos risinājumus var nodrošināt gan sabiedriskas, gan komerciālas vienības. Sociālajām inovācijām raksturīga atvērtība, multidisciplināritāte, iedzīvotāju virzīta rīcība, vajadzību noteikta, vietas individualitātē balstīta

ietver jaunas mārketinga metodes, t.sk. būtisku izmaiņu veikšanu ne tikai ražojumu dizainā vai iepakojumā, bet arī produktu izplatīšanā, produktu izvietojumā vai izmaiņas cenu politikā

ieguldījumi resursus taupošu tehnoloģiju izstrādē un iegādē, risinājumi videi draudzīgu klimata pārmaiņu samazināšanā

³⁸ Adaptēta definīcija. Avots: <https://inovacijugranti.lv/kas-ir-inovacija/>

Ar inovācijām jeb jauninājumiem tiek saprasts jebkurš jauninājums konkrētajā teritorijā (nevis reģionā, valstī vai plašāk). Inovācijas jeb jauninājumi ir jauni pakalpojumi, jauni produkti, jauni risinājumi, u.c. darbības, **konkrētas vietējās rīcības grupas- biedrības SATEKA darbības teritorijā.**

Inovācijas netiek izvirzītas kā atsevišķi mērķi vai rīcības, bet, ar vērtēšanas kritēriju palīdzību, iekļautas projektu atlases sistēmā.

Kā pamats inovācijai saistībā ar vērtēšanas kritēriju projektu līmenī ir:

✓ oriģinalitāte - netradicionāli risinājumi teritorijas attīstības veicināšanai un identitātes stiprināšanai, kas ir radīti un īstenoti konkrētajā teritorijā vai pārņemti no citām Latvijas vietām vai ārvalstu prakses, veiksmīgi pielāgojot tos vietējiem apstākļiem;

✓ resursu izmantošanas efektivitāte – risinājumi teritoriju attīstībai, kas balstās uz vietējiem resursiem un vērtībām un palīdz ilgtermiņā atrisināt konstatētās problēmas bez lieliem finanšu resursu ieguldījumiem;

✓ sabiedriskā nozīme (ilgtspēja) – risinājumi, kas atstāj pozitīvu ietekmi uz vietējo sabiedrību, aktivizējot vietējos iedzīvotājus;

✓ atvērtība – risinājumi, kas apliecina pašvaldības atvērtību un atbalstu jaunām idejām un starpdisciplinārai pieejai, kā arī toleranci pret citādi dzīvojošiem, domājošiem un strādājošiem;

✓ partnerība – risinājumi, kas veicinājuši sadarbību un dažādu nozaru / jomu kopdarbu un mijiedarbi teritorijas attīstības jautājumu risināšanā;

✓ integrēta (pārnozariska) pieeja – risinājumi, kas paredz nozaru savstarpēju koordināciju, panākot, ka vienas nozares risinājumi ietekmē un papildina citu nozaru attīstību, tādā veidā nodrošinot kompleksu jautājumu risināšanu teritorijas attīstībai

Inovatīvam risinājumam ir jāatšķiras no tradicionālas, sabiedrībai zināmas pieejas, zināmiem produktiem un pakalpojumiem. Projekta inovācija tiek vērtēta, saskaņā ar sekojošiem kritērijiem:

Rīcību UD1 un UD2 inovāciju vērtēšanas nosacījumi:

Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits	Maksimāli iespējamais punktu skaits
Inovācijas veids	Produkta inovācija: jaunu vai uzlabotu Biedrības darbības teritorijā līdz šim nebijušu produktu vai pakalpojumu pārnese vai radīšana	1	2
	Procesa inovācija: izmantots Biedrības darbības teritorijā jauns, būtiski atšķirīgs tehnoloģiskais process vai metode produkta ražošanā vai pakalpojuma izveidē	1	
Inovācijas mērogs	Inovācija ir visas Biedrības teritorijas mērogā	3	3
	Inovācija ir pagasta/ pilsētas mērogā	2	
	Inovācija ir uzņēmuma mērogā	1	

<i>Kritēriju grupa</i>	<i>Kritērijs</i>	<i>Punktu skaits</i>	<i>Maksimāli iespējamais punktu skaits</i>
Inovācijas mērķis	Inovācijas mērķis ir pievienotās vērtības radīšana vietējai izejvielai	1	2
	Inovācijas mērķis ir ietekmes uz vidi un klimatu pārmaiņu ietekmes samazināšanu	1	
Projekts uzskatāms par inovatīvu, ja vērtēšanas posmā ir ieguvīš vismaz 4 punktus, un tas ir inovatīvs visas Biedrības teritorijas mērogā. Projekts saņem papildu atbalsta intensitāti 10% ELFLA publiskajā līdzfinansējumā. Papildu atbalsta intensitāti Stratēģijas ietvaros iesniegtajiem projektiem par inovāciju var saņemt tikai tā projekta daļa, kas ir inovatīva (skatīt 3.1.1. sadaļu).			7

Rīcību SLP1, SLP2, SLP3 un SLP4 inovāciju vērtēšanas nosacījumi:

<i>Kritēriju grupa</i>	<i>Kritērijs</i>	<i>Punktu skaits</i>	<i>Maksimāli iespējamais punktu skaits</i>
Inovācijas veids	Organizatoriskā inovācija: sadarbības tīklu veidošana	1	2
	Sociālā inovācija: uzlabojumi sociālajā vidē - labklājība, kultūrvidē mūžizglītība, kopienu attīstība, u.tml.	1	
Inovācijas mērogs	Inovācija ir visas Biedrības teritorijas mērogā	3	3
	Inovācija ir pagasta/ pilsētas mērogā	2	
	Inovācija ir organizācijas, kopienas mērogā	1	
Projekts uzskatāms par inovatīvu, ja vērtēšanas posmā ir ieguvīš vismaz 3 punktus, un tas ir inovatīvs visas Biedrības teritorijas mērogā. Projekts saņem papildu atbalsta intensitāti 10% ELFLA publiskajā līdzfinansējumā. Papildus atbalsta intensitāti Stratēģijas ietvaros iesniegtajiem projektiem par inovāciju var saņemt tikai tā projekta daļa, kas ir inovatīva (skatīt 3.1.1. sadaļu).			5

3. Rīcības plāns

3.1. Rīcības plāns 2023.–2027. gadam Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana" (turpmāk – Stratēģiskā plāna intervence)

Nr.p.k.	Mērķis/ rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
1.	SM1/UD1 Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai. 	Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas	70 000 EUR projektiem, kur ieguldījumi būvniecībā ir vismaz 70% no projekta attiecināmajām izmaksām- 150 000 EUR darbinieku produktivitātes kāpināšanai – 10 000 EUR	Pamata atbalsta likme 40% Maksimālā atbalsta likme- 65% saskaņā ar kritēriju aprakstu (3.1.1. sadaļa)	Terminētās kārtas /Nepārtrauktā kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši)	Atbalstīti vismaz 10 projekti, t.sk., lauku teritorijā 5 Atbalstīti vismaz 3 inovatīvi projekti Izveidoti vismaz 2 jauni produkti/ pakalpojumi Pilnveidoti vismaz 5 esoši produkti/ pakalpojumi Vismaz 1 uzņēmumā tiek ieviesta atjaunojamās enerģijas avotu izmantošana Produktivitātes kāpināšanas iespējas izmantojuši vismaz 3 darbinieki

Nr.p.k.	Mērķis/ rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
2.	SM1/UD2 "Lauku biļete" uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā. 	Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas	Fiksētais maksājums līdz 15 000 ³⁹ EUR	Pamata atbalsta likme 40% Maksimālā atbalsta likme - 50 vai 75% saskaņā ar kritēriju aprakstu (3.1.1. sadaļa)	Terminētās kārtas /Nepārtrauktā kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši)	Atbalstīti vismaz 4 projekti No jauna izveidots vismaz 1 jauns uzņēmums

³⁹ Maksimālā atbalsta summa var mainīties atbilstoši metodikai "Fiksētas summas maksājums ar budžeta projekta aprēķina metodi "Lauku biļete" un to piemērošana Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plānā 2023.-2027.gadam" <https://www.zm.gov.lv/lv/lv-tiesibu-akti>

Nr.p.k.	Mērķis/ rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
3.	SM2/SLP1 Gulbenes novada kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana. 	Kopienų spēcinošas un vietos attīstības sekmējošas iniciatīvas	35 000 EUR 100 000 EUR ieguldījumiem pašvaldības infrastruktūras izveidei, t.sk. kopprojektos	Pamata atbalsta likme 70% Maksimālā atbalsta likme - 90% saskaņā ar kritēriju aprakstu (3.1.1. sadaļa)	Terminētās kārtas /Nepārtrauktā kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši)	Atbalstīti vismaz 5 projekti Īstenota vismaz 1 aktivitāte, kas sniedz atbalstu sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju grupām ⁴⁰ ; Uzlabota vai izveidota jauna infrastruktūra/pakalpojums bērnu un jauniešu auditorijai vismaz 2 organizācijās; Uzlabota sporta, kultūras, mūziklīnības pasākumu un brīvā laika pavadīšanas infrastruktūra un saturiskais piedāvājums vismaz 3 apdzīvotās vietās VRG darbības teritorijā; Kopējais labuma guvēju skaits vismaz 2 000

⁴⁰ Sociāli mazaizsargātās iedzīvotāju grupas: ģimenes, kuras audzina trīs un vairāk bērnus; nepilnās ģimenes; personas ar invaliditāti; personas virs darbaspējas vecuma; 15–25 gadus veci jaunieši; personas, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm; ilgstošie bezdarbnieki; bezpajumtnieki; cilvēktirdzniecības upuri; politiski represētās personas; personas, kurām stihisku nelaimju vai dabas katastrofu dēļ ir nodarīts kaitējums, vai viņu ģimenes; Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki un viņu ģimenes, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas dēļ cietušās personas un viņu ģimenes; personas ar alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vielu, azartspēļu vai datorspēļu atkarības problēmām un viņu ģimenes ģimenes, kuras audzina bērnu ar invaliditāti; bērni; no vardarbības cietušās personas (atbilstoši 2005.gada 11.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.32 "Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām").

Nr.p.k.	Mērķis/ rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
4.	SM2/SLP2. Vietējās kopienas vajadzībās balstītas publiskās infrastruktūras izveide un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana 	Kopienų spėcinošas un vietų attĩstĩbu sėkmėjošas iniciatĩvas	35 000 EUR 100 000 EUR – ieguldĩjumos pašvaldĩbas infrastruktĩras izveidei	Pamata atbalsta likme 70% Maksimālā atbalsta likme - 90% saskaņā ar kritēriju aprakstu (3.1.1. sadaļa)	Terminētās kārtas /Nepārtrauktā kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši)	Atbalstītas vismaz 4 ciemu vai pagastu teritorijas Izveidoti/labiekārtoti publiskās infrastruktūras objekti vismaz 2 publiskās vietās; Kopējais labuma guvēju skaits vismaz 1000
5.	SM2/SLP3 Gulbenes novada kopienu prasmju un zināšana pilnveidošana 	Kopienų spėcinošas un vietų attĩstĩbu sėkmėjošas iniciatĩvas	3 500 EUR	Pamata atbalsta likme 70% Maksimālā atbalsta likme - 90% saskaņā ar kritēriju aprakstu (3.1.1. sadaļa)	Terminētās kārtas /Nepārtrauktā kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši)	Atbalstītas vismaz 4 kopienu iniciatīvas Noorganizētas vismaz 3 apmācības Kopējais labuma guvēju skaits vismaz 50

Nr.p.k.	Mērķis/ rīcība	Stratēģiskā plāna intervences aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Iznākuma rādītāji
6.	SM2/SLP4 Atbalsts jauniešu iniciatīvām Gulbenes novada lauku teritorijā 	Kopienų spēcinošas un vietų attīstību sekmējošas iniciatīvas	6 000 ⁴¹ EUR	Pamata atbalsta likme 70% Maksimālā atbalsta likme - 100% saskaņā ar kritēriju aprakstu (3.1.1. sadaļa)	Terminētās kārtas /Nepārtrauktā kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši)	Atbalstītas vismaz 5 jauniešu iniciatīvas Kopējais mērķa grupas labuma guvēju skaits vismaz 50
7.	SM3/SP1 Sadarbības un iesaistīšanās pieredzes stiprināšana lauku uzņēmējiem un kopienām Latvijas un starptautiskā mērogā 	Kopienų spēcinošas un vietų attīstību sekmējošas iniciatīvas	50 000 EUR	Pamata atbalsta likme - 100%	-	Vismaz 2 starpteritoriālās sadarbības projekti Vismaz 1 starpvalstu sadarbības projekts

⁴¹ Maksimālā atbalsta summa var mainīties atbilstoši metodikai "Fiksētas summas maksājums "Jauniešu iniciatīva" un to piemērošana Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plānā 2023.-2027.gadam"
<https://www.zm.gov.lv/lv/tiesibu-akti>

3.1.1. kritēriju apraksts maksimālās atbalsta intensitātes noteikšanai.

Rīcībā UD1 "Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai" **pamata atbalsta intensitāti 40% var palielināt līdz maksimālajai atbalsta intensitātei 65%**, ja tiek izpildīts kāds no sekojošajiem nosacījumiem*:

Nr. p.k.	Kritērijs	Intensitātes palielinājums (%)	Pazīmes	Prasības
1.	Inovācija visā Biedrības teritorijā	+10%	Atbilst inovācijas definīcijai	<u>Ieguldījumu proporcija vismaz 40% inovatīvās tehnoloģijās no kopējā budžeta.</u>
2.	Pievienotās vērtības veidošana pašu ražotai lauksaimniecības produkcijai	+15%	Projekta iesniedzējs ir Biedrības teritorijas lauksaimniecības produktu primārais ražotājs	-
3.	Neienesīgām investīcijām ⁴² kvalitatīvu darba apstākļu uzlabošanai vai darbinieku produktivitātes kāpināšanai	+15%	Darbinieku dalība mācībās, kurās apgūst Izglītības kvalitātes valsts dienestā licencētu vai akreditētu izglītības programmu un par kuru sekmīgu apguvi tiek saņemts sertifikāts, vai maksa par transportlīdzekļa vadītāja apmācību, ja tiek iegūta atbilstošās kategorijas transportlīdzekļa vadītāja apliecība	Atbilstoši saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, pārbauda pēc projektā norādītajām aktivitātēm/izmaksām.

* Ja izpildās vairāki kritēriji vienlaikus, tad, summējoties intensitātes palielinājumam, tas nepārsniedz 65%.

Rīcībā UD2 "“Lauku biļete” uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā” **pamata atbalsta intensitāti 40% var palielināt līdz maksimālajai atbalsta intensitātei 50% vai līdz 75%**, ja tiek izpildīts kāds no sekojošajiem nosacījumiem*:

Nr. p.k.	Kritērijs	Intensitātes palielinājums (%)	Pazīmes	Prasības
1.	Inovācija visā Biedrības teritorijā	+10%	Atbilst inovācijas definīcijai	Ieguldījumu proporcija inovatīvā tehnoloģijā vai risinājumā. <u>Ieguldījumu proporcija vismaz 40% inovatīvās tehnoloģijās no kopējā budžeta.</u>
2.	Ja projekta iesniedzējs atbilst īpašajiem nosacījumiem**	+35%	Atbilst atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.	Ieguldījumi uzņēmējdarbības attīstībā lauku teritorijā

* Ja izpildās vairāki kritēriji vienlaikus, tad, summējoties intensitātes palielinājumam, tas nepārsniedz 50%, izņemot 2.punktu, kur var sasniegt 75%

** Piemēro atbilstoši atbalsta piešķiršanas reglamentējošiem normatīviem aktiem, ja attiecas kāds no minētajiem gadījumiem – projekta iesniedzējs ir gados jauns lauksaimnieks, mazā lauku saimniecība vai projektā investīcijas

⁴² Neienesīga investīcija ir investīcija, kas nerada saimniecības vērtības vai ienesīguma būtisku pieaugumu (avots: [Regulas 2022/2472 2. panta 39. punkts](#))

paredzētas pamatpakalpojumiem lauku teritorijā izglītības, sociālā vai veselības jomā, vai arī projektā paredzētas neienesīgās investīcijas kvalitatīvu darba apstākļu uzlabošanai vai darbinieku produktivitātes kāpināšanai"

Rīcībā SLP1 "Gulbenes novada kopienu stiprināšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana."

SLP2 "Vietējās kopienas vajadzībās balstītas publiskās infrastruktūras izveide un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana"

SLP3 "Gulbenes novada kopienu prasmju un zināšanu pilnveidošana" **pamata atbalsta intensitāti 70% var palielināt līdz maksimālajai atbalsta intensitātei 90%**, ja tiek izpildīts kāds no sekojošajiem nosacījumiem:

Nr. p.k.	Kritērijs	Intensitātes palielinājums (%)	Pazīmes	Prasības
1.	Inovācija visā Biedrības darbības teritorijā	+10%	Atbilst inovācijas definīcijai	Projekti vērsti uz sociālo pakalpojumu uzlabošanu iedzīvotājiem, inovatīvu sabiedrisko aktivitāšu īstenošanu.
2.	Vides pieejamības un drošības paaugstināšana personām ar funkcionālajiem traucējumiem	+20%	Sakārtots objekts, nodrošināta vides pieejamība un drošība	Tiek sakārtota vietējā teritorija, ja attiecīgo vidi – uzbrauktuves, bezmaksas stāvlaukumus, liftus, durvis, tualetes, dušas telpas – pielāgo personām ar dzirdes, redzes vai kustību traucējumiem, kā arī ratiņkrēslu un ratiņu lietotājiem, u.tml.
3.	Viedo kopienu ⁴³ veicinošas aktivitātes	+10%	Atbilst viedo kopienu definīcijai	Pretendents apliecina, ka vismaz 18 mēnešus ir veiktas aktivitātes kopienā. Projektā plānotās aktivitātes ir saskaņā ar viedās kopienas darbības plānu vismaz 3 gadus.

Rīcībā SLP4 "Atbalsts jauniešu iniciatīvām Gulbenes novada lauku teritorijā" **pamata atbalsta intensitāti 70% var palielināt līdz maksimālajai atbalsta intensitātei 100%**, ja tiek izpildīts sekojošais nosacījums:

Nr. p.k.	Kritērijs	Intensitātes palielinājums (%)	Prasības
1.	Dzīves pamatprasmju pilnveidošana	+30%	Projektā iesaistīti vismaz 10 dalībnieki un tie apgūst dzīves pamatprasmju pilnveidošanu un uzņēmējdarbības prasmes

⁴³ Viedā kopiena, kas lauku apvidū īsteno vietējās iniciatīvas, lai rastu praktiskus risinājumus ekonomikas, sociālās un vides vajadzību nodrošināšanai, maksimāli izmantojot jaunas iespējas un digitālās tehnoloģijas

3.1.1. Rīcību apraksti

SM1 Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmējdarbības konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūsdienu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.

Rīcība UD1 "Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai"

Atbalstāmās darbības:

- jaunu produktu un pakalpojumu radīšanai, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšanai, to realizēšanai tirgū, atpazīstamības tēla veidošanai, kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai un darbinieku produktivitātes kāpināšanai;

- produkcijas realizēšanai paredzētas vides radīšanai vai labiekārtošanai, kā arī jaunu realizācijas veidu ieviešanai un to atpazīstamības tēla veidošanai.

Rīcības ietvaros paredzēts atbalstīt: jaunu uzņēmumu radīšanu un esošo uzņēmumu darbības uzlabošanu, *tajā skaitā tūrisma nozarē un lauksaimniecības produktu pārstrādē*; jaunu (neesošu) produktu un pakalpojumu radīšana, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšana un to realizēšana tirgū, ieskaitot vietējās teritorijas sakārtošanu pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai.

Atbalsts paredzēts uzņēmējdarbības attīstībai atbalstāmās nozarēs saskaņā ar pasākumu regulējošajiem normatīvajiem aktiem.

Atbalsts tiks sniegts vietējo ražotāju, mājražotāju, pakalpojumu sniedzēju attīstībai, produkcijas un pakalpojumu noieta iespēju uzlabošanai. Atbalstāmās nozares ir lauksaimniecības produktu pārstrāde, ražošana, mājražošana, produkcijas realizēšanas vietu izveide, daudzveidīgu pakalpojumu, t.sk. tūrisma un ēdināšanas pakalpojumu sniegšana. Rīcības ietvaros atbalsts tiks sniegts būvdarbu veikšanai, ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas procesa nodrošināšanai nepieciešamā jauna aprīkojuma un inventāra iegādei un uzstādīšanai, tirdzniecības vietas izveidei/labiekārtošanai, darbaspēka kvalifikācijas paaugstināšanai.

Rīcībā paredzēta arī vides radīšana vai labiekārtošana, kurā tiek realizēta vietējā produkcija (tirdzniecības vieta) - tirgus vietas iekārtošana, uzlabošana, labiekārtošana, kā arī citu veidu vietējās produkcijas tirgus noieta sekmēšana (piemēram, interneta veikala ierīkošana).

Atbalsta pretendents: Juridiska persona (tostarp vietējā pašvaldība) vai fiziska persona saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Risinājumu piemēri:

- Ražošanas attīstība, it īpaši tādu, kas izmanto vietējos resursus.

- Dažādi jauni, inovatīvi produkti un pakalpojumi, kas atrisina ne tikai vietējo iedzīvotāju vajadzības, bet veicina arī tūrismu- produkti un pakalpojumi.

- Produkti, kas saglabā un popularizē vietējā teritorijā raksturīgās vērtības, tradīcijas.

- Attālināti un mobili pakalpojumi, piemēram, mobilais zobārsts, ēdinātāji, nomas punkti u.c.
- Veselības pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana lauku teritorijā.
- Attālinātā darba attīstība.
- Sociālās jomas pakalpojumu attīstība, īpaši lauku teritorijā.
- Sociālā uzņēmējdarbība.
- Attīstīti mazi vietējās lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumi, kas veicina pašpietiekamu teritoriju, un pastāv arī eksporta potenciāls.
- Bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrāde, bioloģisko produktu plašāka pieejamība.
- Ģimenes uzņēmumi, mājrāžošana, prasmju nodošana no paaudzes paaudzei.
- Mājrāžotāju, amatnieku centra izveide un aprīkošana.
- Degustāciju saimniecību attīstība un produktu tūrisma veicināšana.
- Sakārtots un labiekārtots tirgus laukums.
- Darbinieku apmācības un sagatavošana darbam ar jaunām iekārtām, tehnoloģijām.
- Jaunas darbinieku prasmes, kas veicina jaunu produktu izstrādi, attīstīšanu, pārdošanu, eksportu.
- Darbinieku pārkvalifikācija.
- Citi risinājumi, kas sasniedz rīcības mērķi.

Prioritātes (saņems augstāku punktu skaitu):

Mobilo pakalpojumu attīstība.

Ražošana, jaunu produktu radīšana. Eksportspējīga uzņēmējdarbība. Pievienotās vērtības radīšana uzņēmējdarbībai. Aprites ekonomikas attīstība.

Tūrisms un piesaistītā uzņēmējdarbības attīstība (ēdināšana, viesu mājas, aktīvās atpūtas pakalpojumi).

Papildu nosacījumi:

Pamata atbalsta intensitāte 40%, maksimālā atbalsta intensitāte 65%, atbilstoši 3.1.1.sadaļā noteiktajiem intensitātes palielināšanas nosacījumiem.

Neattiecināmas šādas izmaksas: amfībiju, mopēdu, motociklu, ūdens motociklu, sniega motociklu, triciklu un kvadriciklu iegādes izmaksas.

Vienam Atbalsta saņēmējam plānošanas periodā 2023.-2027.gadam šajā rīcībā pieejamais maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs EUR 150 000. Maksimālo attiecināmo izmaksu apmēru vērtē sākot ar 2024. gadu.

Papildus iesniedzamie dokumenti:

- Izziņa vai izdruka no e-vides par dzīves vietas deklarāciju, ja projekta iesniedzējs ir fiziska persona.

Projektu iesniegumu izsludināšanas kārtība:

- Terminētās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 1 mēnesis) /Nepārtrauktās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši).

- Katrā attiecīgās atklātās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tiks noteikts projektu iesniegumu pieņemšanas laiks, kārtai piešķirtais ELFLA publiskais finansējums, maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam EUR, maksimālā atbalsta intensitāte (%), vērtēšanas kritēriji, cita informācija, t.sk. neatbalstāmās darbības un izmaksas, papildus sniedzamā informācija un dokumenti atbilstoši Stratēģijā noteiktajam.

Rīcība UD2 ""Lauku biļete"" uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā"

Atbalstāmās darbības: uzņēmējdarbības uzsākšana Latvijas lauku teritorijā, produktu un pakalpojumu radīšanai, īstenojot darījumdarbības plānu, saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju. Darījumdarbības plāna īstenošanas ilgums sastāda līdz trīsdesmit sešiem mēnešiem.

Atbalsts kā fiksētas summas maksājums, piemērojot Zemkopības ministrijas aktuālo metodiku "Fiksētas summas maksājums ar budžeta projekta aprēķina metodi "Lauku biļete" un to piemērošana Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plānā 2023.-2027.gadam".

Atbalsta pretendents: juridiska vai fiziska persona, kura ir reģistrēta vai pārņemta ne agrāk kā astoņpadsmit mēnešus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas vai plāno uzsākt saimniecisko darbību, un kas atbilst nosacījumiem saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Risinājumu piemēri:

- Ražošanas attīstība, it īpaši tādu, kas izmanto vietējos resursus.
- Dažādi jauni, inovatīvi produkti, kas atrisina vietējo iedzīvotāju vajadzības.
- Attīstīti mazi vietējās lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumi, kas veicina pašpietiekamu teritoriju, un pastāv arī eksporta potenciāls.
- Bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrāde, bioloģisko produktu plašāka pieejamība.
- Ģimenes uzņēmumi, mājražošana, prasmju nodošana no paaudzes paaudzei.
- Mājražotāju, amatnieku centra izveide un aprīkošana.
- Degustāciju saimniecību attīstība un produktu tūrisma veicināšana.
- Uzņēmumu vadītāju prasmju un zināšanu veicināšana.
- Jaunas darbinieku prasmes, kas veicina jaunu produktu izstrādi, attīstīšanu, pārdošanu, eksportu.
- Darbinieku pārkvalifikācija.
- Citi risinājumi, kas sasniedz rīcības mērķi.

Prioritātes (saņems augstāku punktu skaitu): ražošanas attīstība lauku teritorijā.

Ražošana, jaunu produktu radīšana. Pievienotās vērtības radīšana uzņēmējdarbībai. Aprites ekonomikas attīstība.

Papildu nosacījumi:

Rīcība īstenojama tikai Biedrības lauku teritorijā (ārpus Gulbenes pilsētas). Pamata atbalsta intensitāte 40%. tā var tikt paaugstināta līdz 65% atbilstoši 3.1.1.sadaļā noteiktajiem intensitātes palielināšanas nosacījumiem.

Atbalstu var saņemt lietotu pamatlīdzekļu un iekārtu, kas nav vecāka par pieciem gadiem, tās aprīkojuma iegādei un uzstādīšanai. Pamatlīdzekļu un iekārtas vecumam ir jābūt pierādāmam.

Neattiecināmas šādas izmaksas: amfībiju, mopēdu, motociklu, ūdens motociklu, sniega motociklu, triciklu un kvadriciklu iegādes izmaksas.

Papildus iesniedzamie dokumenti:

- Izziņa vai izdrukā no e-vides par dzīves vietas deklarāciju vai uzņēmuma darbības reģistrēto darbības vietu.
- Apliecinājums, ka iegādājamais pamatlīdzeklis sākotnēji nav iegādāts, izmantojot jebkādu publisko finansējumu.

Projektu iesniegumu izsludināšanas kārtība:

- Terminētās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 1 mēnesis) /Nepārtrauktās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši).
- Katrā attiecīgās atklātās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tiks noteikts projektu iesniegumu pieņemšanas laiks, kārtai piešķirtais ELFLA publiskais finansējums, maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam EUR, maksimālā atbalsta intensitāte (%), vērtēšanas kritēriji, cita informācija, t.sk. neatbalstāmās darbības un izmaksas, papildus sniedzamā informācija un dokumenti atbilstoši Stratēģijā noteiktajam.

SM2 Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt Gulbenes novada kopienu iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.

Rīcība SLP1 "Vietējās kopienas vajadzībās balstītas publiskās infrastruktūras izveide un pilnveidošana pakalpojumu pieejamībai."

Atbalstāmās darbības:

Sabiedrisko aktivitāšu, ieskaitot apmācību un interešu klubus, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes, dažādošana.

Viedā kopiena ir kopiena lauku apvidū, kas īsteno vietējās iniciatīvas, lai rastu praktiskus risinājumus vajadzībām ekonomikas, sociālās un vides jomās, īsteno līdzdalības pieeju, ievieš tehnoloģiskas un organizatoriskas inovācijas, veido

sadarbību ar partneriem.

Atbalstāma viedo kopienu izveide un vides kvalitātes saglabāšana, dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, ekonomisko un sociālo problēmu risināšana, iedzīvotāju mūžizglītība.

Rīcības ietvaros plānotajām darbībām tiks atbalstīta aprīkojuma iegāde sabiedrisko aktivitāšu, sporta, kultūras, mūžizglītības un sociālo pakalpojumu attīstībai, vides aizsardzības aktivitātēm, kā arī infrastruktūras izveide sporta un kultūras objektos, kuras nepieciešamība ir apstiprināta ar apdzīvotās vietas iedzīvotāju vajadzību apzināšanu. Priekšroka tiks dota projektiem, kuri tiks īstenoti iepriekšējā plānošanas periodā izveidotās telpās vai izmantojot iepriekšējā plānošanas perioda izveidoto/uzlaboto infrastruktūru.

Atbalsta pretendents:

Juridiska persona (tostarp vietējā pašvaldība, biedrība un nodibinājums) vai fiziska persona saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Risinājumu piemēri:

- Atbalsts biedrību un nodibinājumu darbības aprīkojuma iegādei, kas veicina efektīva brīvā laika pavadīšanu.
- Izveidota sportisko aktivitāšu infrastruktūra dažādām vecuma grupām.
- Aktīvās atpūtas, sporta un saturīga brīvā laika pavadīšanas pakalpojumi un iniciatīvas vietējo iedzīvotāju vajadzībām un tūrisma veicināšanai.
- Vietējās iniciatīvas kultūras, sporta un citu brīvā laika sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai, piemēram, kultūras kopu, radošo studiju, sporta klubu un pašdarbības aktivitāšu veicināšanai vajadzīgā aprīkojuma iegāde.
- Citi risinājumi, kas sasniedz rīcības mērķi.

Papildu nosacījumi:

Pamata atbalsta intensitāte 70%, maksimālā atbalsta intensitāte 90%, atbilstoši 3.1.1.sadaļā noteiktajiem intensitātes palielināšanas nosacījumiem.

Papildus iesniedzamie dokumenti:

- Iedzīvotāju vai mērķa grupas vajadzību apzināšanas dokumentācija (piemēram, aptaujas (atbildes snieguši vismaz 10% konkrētās teritorijas (ciema, pagasta) iedzīvotāji), forumi (vismaz 20 dalībnieki), u.tml.), kas nav vecāki par vienu gadu kopš projekta iesniegšanas brīža.

Atbalsta pretendents- pašvaldībai **ieguldījumos pašvaldības infrastruktūras izveidei**, t.sk. kopprojektos, šajā rīcībā plānošanas periodā 2023.-2027.gadam pieejamais maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs EUR 100 000. Maksimālo atbalsta apmēru vērtē ar 2024. gadu. Atbalsta pretendents- pašvaldībai - projektu ieguldījumiem jārada papildus pievienoto vērtību un to kā prioritāru norādījuši vietējie iedzīvotāji.

Atbalsta pretendents pēc projekta īstenošanas un visā projekta uzraudzības laikā iesniedz projekta saturisko atskaiti, atbilstoši Stratēģijas 4.4.apakšsadaļā norādītajai kārtībai.

Projektu iesniegumu izsludināšanas kārtība:

- Terminētās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 1 mēnesis) /Nepārtrauktās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši).

- Katrā attiecīgās atklātās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tiks noteikts projektu iesniegumu pieņemšanas laiks, kārtai piešķirtais ELFLA publiskais finansējums, maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam EUR, maksimālā atbalsta intensitāte (%), vērtēšanas kritēriji, cita informācija, t.sk. neatbalstāmās darbības un izmaksas, papildus sniedzamā informācija un dokumenti atbilstoši Stratēģijā noteiktajam.

Rīcība SLP2 "Vietējās kopienas vajadzībās balstītas publiskās infrastruktūras izveide un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana."

Atbalstāmās darbības:

Vietējās teritorijas, ieskaitot dabas un kultūras mantojuma objektus, sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai.

Atbalsts paredzēts vietējās teritorijas sabiedrisko ēku, tostarp kultūras, sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes ēku, kultūrvēstures objektu atjaunošanai, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību. Atbalstāma sabiedrisko ēku būvniecība, pārbūve, atjaunošana vai restaurācija, vides pieejamības uzlabošana, nepieciešamo pamatlīdzekļu, aprīkojuma iegāde un uzstādīšana (ievērojot, ka vismaz 70% no projekta finansējuma paredzēts būvniecībai).

Rīcības ietvaros atbalstāma dabas, kultūras, sakrālo, tūrisma, sociālo un veselības uzlabošanas pakalpojumu, atpūtas vietu un citu piedāvājumu veidošana atjaunotajās ēkās.

Atbalsts paredzēts arī vietējās teritorijas publiskās ārtelpas infrastruktūras, tostarp parku, skvēru, zilo un zaļo atpūtas zonu, pludmaļu, labiekārtotu pastaigu taku, dabas objektu, velosliedziņu, publisko norišu laukumu sakārtošanai, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību.

Atbalstāma objektu būvniecība, pārbūve un atjaunošana, vides pieejamības uzlabošana, nepieciešamo pamatlīdzekļu, aprīkojuma iegāde un uzstādīšana (ievērojot, ka vismaz 70% no projekta finansējuma paredzēts būvniecībai).

Rīcības ietvaros atbalstāma labiekārtošana brīvā laika pavadīšanas vietu izveidei, atpūtai, izziņai un informatīvo stendu, norāžu uzstādīšanai lauku informatīvās telpas uzlabošanai.

Atbalsta pretendents:

Juridiska persona (tostarp vietējā pašvaldība, biedrība un nodibinājums) vai fiziska persona saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Risinājumu piemēri:

- Sakārtota publiskā infrastruktūra (parki, takas, pagalmi, laukumi, velo ceļi, tilti, torņi, peldvietas, atpūtas zonas, pieturvietas utt.).
- Uzstādītas informatīvās zīmes, norādes, interaktīvi informācijas stendi, informācija par tūrisma maršrutiem.

- Atjaunoti kultūras objekti, piešķirot jaunu pievienoto vērtību un jaunas izmantošanas iespējas.
- Kultūrvēsturisku objektu pieejamības nodrošināšana plašākai sabiedrībai.
- Citi risinājumi, kas sasniedz rīcības mērķi.

Prioritātes (saņems augstāku punktu skaitu): Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana.

Vides pieejamības uzlabošana.

Tūrisma nozari atbalstoši projekti.

Papildu nosacījumi:

Pamata atbalsta intensitāte 70%, maksimālā atbalsta intensitāte 90%, atbilstoši 3.1.1.sadaļā noteiktajiem intensitātes palielināšanas nosacījumiem.

Papildus iesniedzamie dokumenti:

- Iedzīvotāju vai mērķa grupas vajadzību apzināšanas dokumentācija (piemēram, aptaujas (atbildes snieguši vismaz 10% konkrētās teritorijas (ciema, pagasta) iedzīvotāji), forumi (vismaz 20 dalībnieki), u.tml.), kas nav vecāki par vienu gadu kopš projekta iesniegšanas brīža.

Atbalsta pretendents- pašvaldībai ieguldījumos **pašvaldības infrastruktūras izveidei**, t.sk. kopprojektos, šajā rīcībā plānošanas periodā 2023.-2027.gadam pieejamais maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs EUR 100 000. Maksimālo atbalsta apmēru vērtē ar 2024. gadu.

Atbalsta pretendents- pašvaldībai - projektu ieguldījumiem jārada papildus pievienoto vērtību un to kā prioritāru norādījuši vietējie iedzīvotāji.

Atbalsta pretendents pēc projekta īstenošanas un visā projekta uzraudzības laikā iesniedz projekta saturisko atskaiti, atbilstoši Stratēģijas 4.4.apakšsadaļā norādītajai kārtībai.

Projektu iesniegumu izsludināšanas kārtība:

- Terminētās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 1 mēnesis) /Nepārtrauktās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši).
- Katrā attiecīgās atklātās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tiks noteikts projektu iesniegumu pieņemšanas laiks, kārtai piešķirtais ELFLA publiskais finansējums, maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam EUR, maksimālā atbalsta intensitāte (%), vērtēšanas kritēriji, cita informācija, t.sk., neatbalstāmās darbības un izmaksas, papildus sniedzamā informācija un dokumenti atbilstoši Stratēģijā noteiktajam.

Rīcība **SLP3** "Gulbenes novada kopienu prasmju un zināšanu pilnveidošana"

Atbalstāmās darbības:

Atbalsts paredzēts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai un mūžizglītībai.

Rīcības ietvaros atbalstāmas daudzveidīgas iedzīvotāju iniciatīvas, tai skaitā kultūras un mākslas radošās aktivitātes, kultūrvēstures objektu kā norises vietu iesaiste aktivitāšu īstenošanā, sociālo pakalpojumu un vides aizsardzības iniciatīvas, sporta un veselīga dzīvesveida veicināšanas aktivitātes un apmācības, darbnīcas un semināri.

Atbalsta pretendents:

Biedrības un nodibinājumi saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Risinājumu piemēri:

- Neformālās izglītības mācības, praktiskās nodarbības, darbnīcas u.c.
- Kopienu līderu apmācības.
- Interesu izglītība dažādiem vecumiem - amatniecība, sports, kustību aktivitātes, mūzika, māksla u.c.
- Citi risinājumi, kas sasniedz rīcības mērķi.

Prioritātes (saņems augstāku punktu skaitu): Viedo kopienu attīstība.

Papildu nosacījumi:

Pamata atbalsta intensitāte 70%, maksimālā atbalsta intensitāte 90%, atbilstoši 3.1.1.sadaļā noteiktajiem intensitātes palielināšanas nosacījumiem.

Pēc projekta īstenošanas atbalsta pretendents *iesniedz projekta saturisko atskaiti, atbilstoši Stratēģijas 4.4.apakšsadaļā norādītajai kārtībai.*

Projektu iesniegumu izsludināšanas kārtība:

- Terminētās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 1 mēnesis) /Nepārtrauktās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši).
- Katrā attiecīgās atklātās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tiks noteikts projektu iesniegumu pieņemšanas laiks, kārtai piešķirtais ELFLA publiskais finansējums, maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam EUR, maksimālā atbalsta intensitāte (%), vērtēšanas kritēriji, cita informācija, t.sk. neatbalstāmās darbības un izmaksas, papildus sniedzamā informācija un dokumenti atbilstoši Stratēģijā noteiktajam.

Rīcība SLP4 "Atbalsts jauniešu iniciatīvām Gulbenes novada lauku teritorijā"

Atbalstāmās darbības:

Jauniešu iniciatīvas, lai nodrošinātu iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības ceļā, kas tiek īstenotas Biedrības lauku teritorijā saskaņā ar Stratēģiju, ievērojot nosacījumus saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Atbalsts kā fiksētas summas maksājums, piemērojot Zemkopības ministrijas aktuālo metodiku "Fiksētas summas maksājums "Jauniešu iniciatīva" un to piemērošana Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plānā 2023.- 2027.gadam".

Atbalsta pretendents:

pašvaldība, jaunatnes organizācija, biedrība vai nodibinājums, kas veic darbu ar jaunatni un kas projektu izstrādā atbilstoši Stratēģijai, ievērojot nosacījumus saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, bērnu un jauniešu grupai vecumā no 7 līdz 25 gadiem.

Risinājumu piemēri:

- Bērnu un jauniešu nometnes, neformālās izglītības mācības, praktiskās nodarbības u.c.
- Jauniešu līderu apmācības.

- Atbalsts jauniešu iniciatīvām.
- Citi risinājumi, kas sasniedz rīcības mērķi.

Prioritātes (saņems augstāku punktu skaitu):

- Uzņēmējdarbības prasmju attīstība un pilnveidošana.
- Dzīves pamatprasmju pilnveidošana.

Papildu nosacījumi:

- Aktivitāte īstenojama tikai Biedrības lauku teritorijā (ārpus Gulbenes pilsētas).
- Atbalsta jauniešu iniciatīvām vecumā no 7 līdz 25 gadiem, tajā skaitā arī bērni un jaunieši ar ierobežotām iespējām, veselības problēmām un invaliditāti.

Pamata atbalsta intensitāte 70%, maksimālā atbalsta intensitāte 100%, atbilstoši 3.1.1.sadaļā noteiktajiem intensitātes palielināšanas nosacījumiem.

Jauniešu iniciatīvas projekta īstenošanas ilgums līdz astoņpadsmit mēnešiem.

Pēc projekta īstenošanas atbalsta pretendents iesniedz projekta saturisko atskaiti, atbilstoši Stratēģijas 4.4.apakšsadaļā norādītajai kārtībai.

Projektu iesniegumu izsludināšanas kārtība:

- Terminētās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 1 mēnesis) /Nepārtrauktās kārtas (projektu iesniegšanas termiņš 3 mēneši).
- Katrā attiecīgās atklātās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā tiks noteikts projektu iesniegumu pieņemšanas laiks, kārtai piešķirtais ELFLA publiskais finansējums, maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam EUR, maksimālā atbalsta intensitāte (%), vērtēšanas kritēriji, cita informācija, t.sk. neatbalstāmās darbības un izmaksas, papildus sniedzamā informācija un dokumenti atbilstoši Stratēģijā noteiktajam.

SM3 Veicināt vietējo kopienu, uzņēmēju un teritoriju mērķtiecīgu attīstību, atbalstot to sadarbību Latvijas un starptautiskā mērogā.

SP1 Rīcība Sadarbības un iesaistīšanās pieredzes stiprināšana lauku uzņēmējiem un kopienām Latvijas un starptautiskā mērogā

Rīcības apraksts: Atbalsts tiks sniegts Biedrības sadarbībai Latvijā un ārvalstīs, īstenojot pieredzes apmaiņas un zināšanu pārnese sadarbības starpteritoriālos un starpvalstu projektus.

Atbalsta pretendents:

Projektu īsteno teritorijas vietējā rīcības grupa- biedrība SATEKA. Sadarbība paredz starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības projektu atbalstīšanu kopienu un uzņēmējdarbības stiprināšanai, pieredzes apmaiņai un sabiedrības aktivizēšanai lauku teritorijā.

3.3. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums

SATEKA aktīvi strādā, lai veicinātu aktīvas pilsoniskās sabiedrības veidošanos savā darbības teritorijā. Pašreiz Biedrība nav izstrādājusi atsevišķu Rīcību plānu finansējuma piesaistei no citiem atbalsta fondiem. Situācija teritorijā tiek nepārtraukti izvērtēta un, sakrītot iedzīvotāju vajadzībām un finansējuma mērķiem, cita finansējuma piesaiste varētu tikt izmantota.

Lai Biedrības teritorijā veidotos aktīva kopiena un sakārtota dzīves un darba vide, kā arī tīktu sekmēta stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšana, papildus izstrādātājiem rīcības plāniem, Biedrībai jāseko līdz dažādu finansējuma avotu piedāvājumam un jāinformē potenciālie projektu iesniedzēji par iespējām piesaistīt finansējumu savu mērķu sasniegšanai, izmantojot citas ES un valsts finanšu instrumentu programmas (t.sk. ERAF, SIF, AIF, ERASMUS+, Eiropa pilsoņiem, LAT-EST, u.c.).

Biedrība arī iepriekš ir piesaistījusi finansējumu no citiem avotiem Biedrības un tās biedrorganizāciju kapacitātes stiprināšanas aktivitātēm, ar mērķi uzlabot vietējo iedzīvotāju un

organizāciju spēju attīstīt radošumu un kooperāciju vietējā potenciāla un resursu efektīvai izmantošanai teritorijas un organizācijas attīstībai (2021.g. īstenots SIF finansēts projekts, bet 2021.-2022.g. - AIF projekts).

Iespējamais finansējuma avots	Projekta idejas apraksts	Aptuvenais finansējuma apmērs
Latvijas – Igaunijas pārrobežu sadarbības programma	Cienu un apkaimju kopienu aktivizēšana, tai skaitā cienu un apkaimju plānu izstrāde un ieviešana	50 000 EUR
ERAMUS +	Jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā un vietējās teritorijas attīstībā	50 000 EUR
KLP SP LA 20	Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai	400 000 EUR
Dažādi	Kopienas atbalstīti un realizēti projekti sabiedrisko aktivitāšu un pakalpojumu dažādošanai	100 000 EUR

4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošana un novērtēšana

4.1. vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām

4.1.1. Vietējās sabiedrības iesaiste stratēģijas sagatavošanā

Stratēģijas izstrādes procesā būtisku ieguldījumu deva Gulbenes novada sabiedrības un vietējo kopienu līdzdalība, jo tās izstrādē nodrošināta plaša sabiedrības iesaiste.

Saskaņā ar Biedrības organizētajām sabiedrības līdzdalības aktivitātēm, laika posmā no 2023.gada janvāra līdz stratēģijas izstrādes noslēgumam - 2023.gada jūnijā, organizēti dažādi pasākumi, kuros piedalījies un līdzdarbojies, un dot ieguldījumu stratēģijas 2023.-2027.gadam "SATEKA: Savējo Atbalsts Teritorijas un Efektīvas Kopienas Attīstībai!" izstrādē tika aicināts ikviens Gulbenes novada iedzīvotājs, uzņēmējs, organizāciju un kopienu pārstāvis.

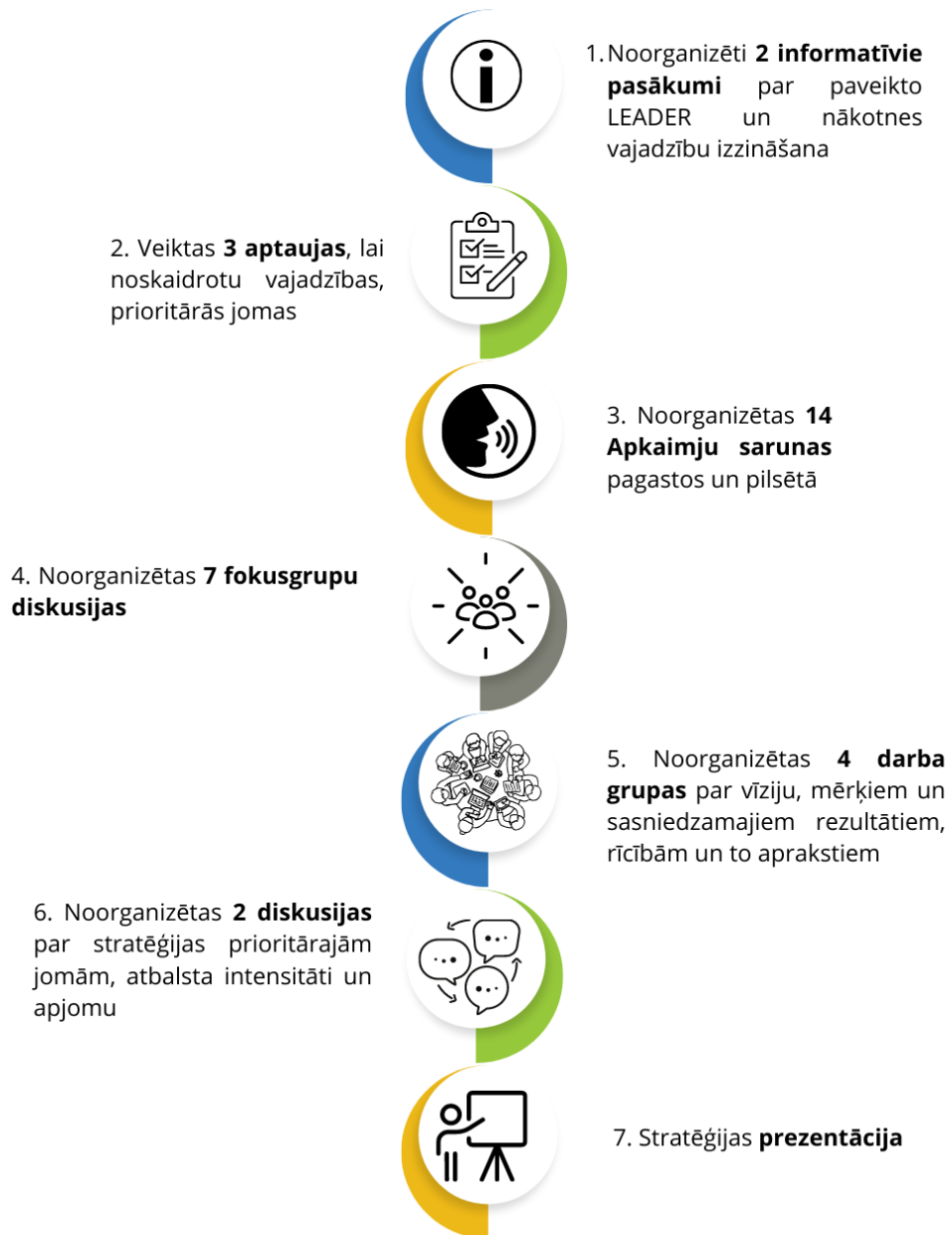
Laika posmā no 2023.gada 26.janvāra līdz 15.februārim tika veikta plaša **iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja**, kurā tika saņemtas **315 atbildes** no visiem Gulbenes novada pagastiem, kā arī pilsētas iedzīvotājiem.

Martā un aprīlī tika veiktas vēl divas aptaujas- kopienu un mazo uzņēmēju, kur kopā tika saņemtas 37 atbildes. Aptauju rezultāti apkopoti infografikās. Par aptaujas rezultātiem, kā arī novada līdzšinējo attīstību, jaunajiem izaicinājumiem un vajadzībām, sabiedrība tika informēta un uzklausīta arī Apkaimju sarunās (13 pagastos un Gulbenes pilsētā, kopējais dalībnieku skaits 225), septiņās tematiskajās fokusgrupās (kopējais dalībnieku skaits -118) un divās darba grupās. Informācija par stratēģijas izstrādi publiski pieejama Biedrības mājaslapā- **Stratēģijas izstrāde**.

Par izstrādes laikā notikušajām aktivitātēm sabiedrība tika informēta Biedrības mājaslapā www.sateka.lv, tās sociālajos tīklos, kā arī Gulbenes novada pašvaldības mājaslapā un tās informatīvajā izdevumā.

Nodrošinot aktīvu un plašu Gulbenes novada iedzīvotāju, uzņēmēju, organizāciju un institūciju iesaisti un līdzdalību dokumenta izstrādes procesā, tika panākts, ka stratēģija atbilst iesaistīto pušu aktuālajām vajadzībām un ņem vērā to iespējas un resursus. Šī pieeja veicinās stratēģijas tūlītēju izmantošanu un atbilstību kopienas vajadzībām. Stratēģijas izstrādes procesa būtiskākie posmi un veiktās darbības atspoguļotas 5.attēlā.

Biedrības "SATEKA" Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas Gulbenes novada teritorijas attīstībai 2023.-2027. izstrādes process

5.attēls Stratēģijas izstrādes process

4.1.2. Vietējās sabiedrības informēšana par stratēģijas īstenošanu un tās iesaisti stratēģijas mērķu sasniegšanā

SATEKAS sadarbības mērķa grupas ir tās biedri un biedrorganizācijas; teritorijas iedzīvotāji (dažādas grupas- strādājošie, seniori, bērni un jaunieši u.c.); sabiedriskās organizācijas- biedrības, nodibinājumi, draudzes; uzņēmēji un amatnieki, Gulbenes novada pašvaldība un tās iestāžu darbinieki, deputāti; dažādu valsts un pašvaldību iestāžu darbinieki (ZM, LAD, VK u.c.); citas organizācijas ārpus teritorijas (Latvijas Lauku forums, citas VRG, NVO centri, u.c.); saistītās ES institūcijas (Eiropas Lauku parlaments, u.c.), mediji. Lai nodrošinātu kvalitatīvu informācijas apriti, Biedrība 2022.gadā izstrādāja Biedrības **"SATEKA" komunikācijas un vizuālās atpazīstamības vadlīnijas** un komunikācijas plānu.

Biedrības sadarbība un tīklošanās ar tās mērķa grupām notiek, ievērojot atklātību, vienlīdzību un profesionalitāti. Lai informācijas aprite sasniegtu mērķa grupas, Biedrībai veic šādas darbības:

- 1) regulāri mūsdienīgā veidā nodrošina profesionālas, precīzas informācijas pieejamību mērķa grupām par SATEKAS darbību un aktivitātēm;
- 2) aktīvi un ar iespējami plašākām metodēm iesaista komunikācijā un darbībā SATEKAS mērķa grupas;
- 3) veicina SATEKAS atpazīstamību novadā, reģionā un valstī, izmantojot pieejamos komunikācijas līdzekļus un kanālus.

Biedrība pastāvīgu informācijas apriti nodrošina, izmantojot šādus **informācijas aprites kanālus**:

- **Mājaslapa (web)** www.sateka.lv

Mājaslapa ir viens no galvenajiem saziņas līdzekļiem.

Tajā ir ievietota informācija par Biedrību un tās darbību, norādīts Padomes un Valdes sastāvs, kā arī darbinieki. Mājaslapā publiski pieejama informācija par Biedrības izstrādātajiem dokumentiem (Stratēģija, Biedrības darbības stratēģija 2022.-2027.gadam, Komunikāciju vadlīnijas, pārvaldības dokumentācija u.c.), kā arī informācija par citiem finanšu instrumentiem u.c. Pieejama informācija par plānotajiem notikumiem, t.sk. semināriem, fokusgrupām, darba grupu sanāksmēm, pieredzes apmaiņas pasākumiem, padomes un valdes sēdēm.

Informācija regulāri tiek atjaunota un papildināta, tiek publicēti jaunumi, pieejama informācija par iepriekšējā plānošanas perioda projektiem un aktivitātēm.

Informācija par īstenotajiem LEADER projektiem.

- **E-pasta komunikācija** sateka@sateka.lv; sateka.info@gmail.com
- **Sociālajā vietnē** <https://www.facebook.com/biedriba.sateka>
- **Informācija Biedrības informatīvajā izdevumā**

“NVO! Nāc! Veido! Organizē!” <https://www.sateka.lv/informativais-izdevums-nac-veido-organize/>

- **Publikācijas pašvaldības tīmekļvietnē** www.gulbene.lv
- **Publikācijas pašvaldības informatīvos izdevumā**

Gulbenes novada pašvaldības informatīvā izdevuma "Gulbenes Novada Ziņas"

- **Publikācijas reģionālajā laikrakstā** “Dzirkstele”
- **TV sižeti**

IDEJU TAKA <https://www.sateka.lv/ideju-taka/>

- **konsultācijas** pa telefonu, zoom vai/un klātienē projektu iesniedzējiem LEADER projektu konkursu laikā, to īstenošanas un uzraudzības laikā;
- **apmācības** par iedzīvotāju, kopienu un uzņēmēju pieprasītām tēmām klātienē vai tiešsaistē (zoom);
- **semināri, konferences, darbnīcas, diskusijas**, NVO gadatirgi, Apkaimes ideju darbnīcas, pieredzes apmaiņas braucieni un citi klātienē pasākumi, kuros aicināti pasākumam atbilstošu mērķa grupu pārstāvji no visas Biedrības darbības teritorijas;
- **aptauju veikšana** mērķa grupu vajadzību apzināšanai.

Stratēģijas 2023.-2027.gadam ieviešanas periodā paredzēts turpināt iepriekš aprakstīto praksi, kā arī ieviest jaunus informācijas sniegšanas un apmaiņas kanālus:

a) piedalīties dažādos publiskajos pasākumos, ko rīkos vietējā pašvaldība, organizācijas, uzņēmēji;

b) organizēt pieredzes apmaiņas braucienus uz citām VRG Latvijā un ārvalstīs, lai iegūtu pēc iespējas plašāku informāciju un pilnveidotu prasmes un stiprinātu kapacitāti potenciālajiem projektu iesniedzējiem, kā arī nodrošinātu jaunu ideju attīstību VRG teritorijā;

c) izdot Biedrības informatīvo e-izdevumu par aktuālo informāciju, kas tiktu nosūtīts visiem interesentiem pa e-pastu (vismaz trīs reizes gadā).

Biedrība aktīvi izmanto iespējas, ko informācijas apmaiņas jomā sniedz VRG interešu pārstāvis nacionālajā līmenī - biedrība "Latvijas Lauku forums".

Lai veicinātu SATEKAS sadarbību un iesaisti tās aktivitātēs kopienas un interešu grupas (t.sk. teritorijas iedzīvotājus, uzņēmējus, organizācijas, institūcijas u.c.), Biedrība 2022.gadā izstrādāja **"SATEKA" darbības stratēģiju 2022.-2027.gadam.** Biedrība savā darbības stratēģijā ir noteikusi vairākus **attīstības virzienus**, kam ir mijiedarbība ar šo Stratēģiju:

KOPIENA – iedzīvotāju, organizāciju un apkaimju aktivizēšana, lai apzinātu, definētu un risinātu kopīgas vajadzības Gulbenes novadā;

KAPACITĀTE – iedzīvotāju un organizāciju prasmju, zināšanu attīstība un stiprināšana, vairojot cilvēkresursu kapitālu Gulbenes novadā;

KONKURĒTSPĒJA – atbalsts mazajiem uzņēmējiem, jauniešiem, esošajiem un topošajiem uzņēmējiem, lai uzņēmējdarbība Gulbenes novadā kļūtu aktīvāka, stiprāka un gudrāka.

Līdz ar to Biedrība ne tikai šīs stratēģijas īstenošanas ietvaros, bet arī, piesaistot citus finanšu avotus, veiks plānveidīgu un mērķtiecīgu Biedrības teritorijas aktivizēšanu un organizēs informēšanas pasākumus, kas veicinās stratēģijas mērķu un rezultātu sasniegšanu:

- nodrošinās aktīvu sadarbību ar citām organizācijām, interešu grupām, institūcijām, kas arī ir iesaistīti teritorijas attīstībā;
- turpinās sadarbības attīstību starp kopienām, ciemiem, uzņēmējiem (organizēs pasākumus dažādām teritorijas interešu grupām (NVO gadatirgus, Apkaimju ideju darbnīcas u.c.);
- nodrošinās pieredzes apmaiņu ar citām organizācijām teritorijā, Latvijā un starptautiski gan savas, gan arī citu teritorijas attīstībā ieinteresētu un aktīvu dalībnieku kapacitātes celšanai;
- organizēs apmācības un citus pasākumus, lai sekmētu teritorijas attīstībai un šīs stratēģijas mērķu sasniegšanai nepieciešamo zināšanu pieejamību un prasmju veidošanos;
- identificēs aktīvos iedzīvotājus, motivēs un atbalstīs tos vietējās kopienas veidošanā un aktivizēšanā (tiešs ieguldījums mērķa SM2 sasniegšanā (Rīcības SLP1 un SLP3));
- atbalstīs vietējās kopienas, palīdzot tām veidot sadarbību ar citām kopienām un īstenos kopprojekta (iesaistoties arī pašai Biedrībai);
- īstenos citas darbības, kas vērstas uz kopienu iesaisti teritorijas attīstībā;
- īstenos iniciatīvas, kas stiprinās kopienas, pilsonisko sabiedrību, rosinās vērtību pārskatīšanu un citas pārmaiņas teritorijā, kas ļaus sekmīgāk sasniegt šīs stratēģijas mērķus.

4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.–2027. gadam un ES Atveseļošanās un noturības mehānisma plānu

Biedrība Stratēģijas ieviešanas ietvaros motivēs potenciālos projektu iesniedzējus meklēt atbilstošus risinājumus un iespējas īstenot projektus sinerģijā ar citu Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta mērķiem.

Zemāk ir raksturoti tie specifisko atbalsta mērķu (SAM) pasākumi, kuri ir saistīti ar Biedrības Stratēģijas mērķiem, tiem pakārtotām rīcībām un projektiem.

SAM atspoguļojumā ir saglabāta Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas un ES Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna⁴⁴ struktūra un numerācija, t.i., tie ir strukturēti atbilstoši Eiropas līmenī izvirzītajiem sešiem politiskajiem mērķiem, kuriem tiek novirzītas Eiropas Savienības kohēzijas politikas investīcijas Latvijā. Katram politiskajam mērķim ir izvirzīta viena vai vairākas prioritātes, kurām pakārtoti ir SAM un to pasākumi⁴⁵.

Politikas mērķis	Prioritāte	SAM	Pasākums / apraksts	Finansējuma saņēmēji	Papildinātība ar biedrības Stratēģijas mērķi un rīcību
(1.) Politikas mērķis "Konkurētspējīgāka un viedāka Eiropa", veicinot inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas un reģionālo IKT savienojamību	1.2. prioritāte "Atbalsts uzņēmējdarbībai"	SAM 1.2.3. "Veicināt ilgtspējīgu izaugsmi, konkurētspēju un darba vietu radīšanu MVU, tostarp ar produktīvām investīcijām"	1.2.3.6. pasākums "Tūrisma produktu attīstības programma" Ieguldījumi ir vērsti uz Latvijas uzņēmējdarbības konkurētspējas stiprināšanu, t.i., uz inovācijām, tehnoloģiskajiem faktoriem un produktivitātes uzlabojumiem.	Komersanti (MVU)	SM1/ UD1 SM1/ UD2
(2.) Politikas mērķis "Zaļāka Eiropa" – klimatneitralitāte, pielāgošanās klimata pārmaiņām un vides aizsardzība	2.1. prioritāte "Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām"	SAM 2.1.4. "Atjaunojamo energoresursu enerģijas veicināšana – saules enerģija u.c. AER elektroenerģija" (atbildīgā EM)	<i>Atbalstāmās darbības:</i> Saules elektroenerģijas ražošanas un akumulācijas iekārtu uzstādīšana.	Komersanti, pašvaldību kapitālsabiedrības, energokopienas.	SM1/ UD1
(4.) Politikas mērķis "Sociāla un iekļaujoša Eiropa" – vienlīdzīgas iespējas un piekļuve	4.1. prioritāte "Veselības veicināšana un aprūpe"	SAM 4.1.1. "Nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei un stiprināt veselības sistēmu, tostarp primārās veselības aprūpes noturību, un sekmēt pāreju no aprūpes iestādē uz ģimenē un kopienā balstītu aprūpi"	4.1.1.3. pasākums "Primārās veselības aprūpes lomas stiprināšana, attīstot infrastruktūru" (atbildīgā VM) <i>Atbalstāmās darbības:</i> Ģimenes ārstu praksi un primārās veselības aprūpes centru attīstība, bērnu zobārstniecība.	Ārstniecības iestādes, pašvaldības, pašvaldības iestādes.	SM1/ UD1

⁴⁴ <https://www.esfondi.lv/normativie-akti-un-dokumenti/atveselosanas-fonds-main/latvijas-atveselosanas-fonda-plans>.

⁴⁵ Informācija sagatavota balstoties uz "Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027.gadam" (Programma) un tās pielikumiem (Eiropas Komisija apstiprināja 2022.gada 25.novembrī).
 Avots: www.esfondi.lv

izglītībai, veselības aprūpei un darba tirgum, taisnīgi darba nosacījumi, sociālā aizsardzība un iekļaušana	4.2. prioritāte "Izglītība, prasmes un mūžizglītība"	SAM 4.2.4. "Veicināt mūžizglītību, jo īpaši piedāvājot elastīgas prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas visiem, ņemot vērā uzņēmējdarbības un digitālās prasmes, labāk prognozējot pārmaiņas un vajadzību pēc jaunām prasmēm, pamatojoties uz darba tirgus vajadzībām, atvieglojot karjeras maiņu un sekmējot profesionālo mobilitāti"	4.2.4.1. pasākums "Atbalsts nozaru vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai", 1.kārta (atbildīgā IZM) <i>Atbalstāmās darbības:</i> Atbalsts komersantu nodarbināto apmācībām darbaspēka produktivitātes paaugstināšanai.	Biedrības un nodibinājumi.	SM1/ UD1 SM2/SLP3 SM2/ SLP4
	4.3. prioritāte "Nodarbinātība un sociālā iekļaušana"	SAM 4.3.2. "Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās" (atbildīgā KM)	<i>Atbalstāmās darbības:</i> Kultūras infrastruktūras atjaunošana un restaurācija, teritorijas labiekārtošanas darbi, teritorijas labiekārtojuma elementu iegāde, būvuzraudzība, projekta vadība, kustamās mantas iegāde; Kultūras operatoru kapacitātes stiprināšana sociāli iekļaujošu inovatīvu kultūras pakalpojumu attīstīšanai, tai skaitā stiprinot kultūras operatoru lomu vietējās kopienās un mērķauditorijas vajadzībās balstītu pakalpojumu sniegšanu; Atbalsts jauna, uz sociālo iekļaušanu orientēta kultūras piedāvājuma radīšanai, kā arī kultūras pakalpojumu saturiskā tvēruma paplašināšana, vienlaikus attīstot jaunas pieejas, un stiprinot sadarbību ar dažādu jomu operatoriem; Kultūras operatoru sniegto pakalpojumu pieejamības veicināšana, tostarp pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un citām sociāli maz aizsargātām grupām ar zemu kultūras līdzdalības īpatsvāru.	Pašvaldība, pašvaldības iestāde, valsts akciju sabiedrība vai valsts kapitālsabiedrība, NVO un privātie kultūras operatori.	SM2/ SLP1 SM2/ SLP2
(5.) Politikas mērķis "Iedzīvotājiem tuvāka Eiropa", veicinot visu veidu teritoriju un vietējo iniciatīvu ilgtspējīgu un integrētu attīstību"	5.1. prioritāte "Reģionu līdzsvarota attīstība"	SAM 5.1.1. "Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana"	5.1.1.1.pasākumu "Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam" Atbalstāmās darbības komercdarbības publiskās infrastruktūras attīstībai un pieejamībai pilsētu funkcionālajās teritorijās saskaņā ar pašvaldības attīstības programmā noteikto:	Pašvaldības, to izveidotās iestādes, pašvaldību kapitālsabiedrības, publiski privātās kapitālsabiedrības	SM2/ SLP1 SM2/ SLP2
			5.1.1.3. pasākums "Publiskās ārtelpas attīstība" (atbildīgā VARAM) <i>Atbalstāmās darbības:</i> Integrēti ieguldījumi publiskajā ārtelpā (piemēram, parks, skvērs, promenāde, publiski pieejama atpūtas zona, t.sk. Baltijas jūras piekrastē), identificējot primāri svarīgas vietas, kur ieguldījumi var sniegt vislielāko atdevi, uzlabot sabiedrības drošību vai dzīves vides kvalitāti, kas var ietvert multifunkcionālus risinājumus, zaļo un zilo infrastruktūru (piemēram, zaļās salas, zaļos žogus, velosipēdu novietnes, caurlaidīgu zemes segumu).	Pašvaldības, to izveidotās iestādes, pašvaldību kapitālsabiedrības	SM2 /SLP1 SM2/ SLP2

			5.1.1.6. pasākums "Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu pakalpojumu attīstība" (atbildīgā KM) <i>Atbalstāmās darbības:</i> Valsts nozīmes kultūras pieminekļu atjaunošana un restaurācija. Ar valsts nozīmes aizsargājamiem kultūras pieminekļiem saistītās infrastruktūras būvju, kas ir vērsti uz kultūras mantojuma saglabāšanu, aizsardzību un attīstību, atjaunošana un restaurācija un publiskās ārtelpas attīstīšana atbalstāmo objektu apkārtņē. Jaunu pakalpojumu izveide, paplašinot kultūras mantojuma objektu saturisko piedāvājumu.	Pašvaldības, pašvaldību iestādes.	SM2/ SLP2
--	--	--	--	-----------------------------------	-----------

Papildinātība ar ES Atvērēšanas un noturības mehānismu plānu

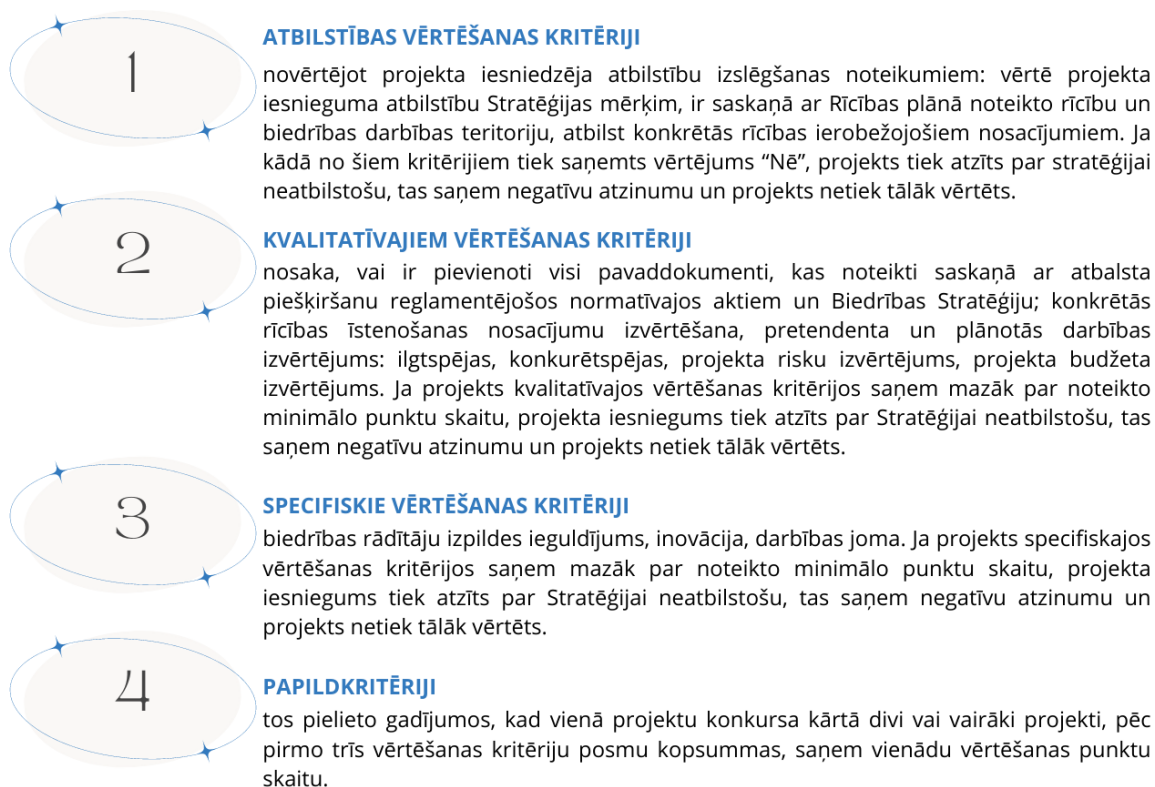
Reformu un investīciju virziens	Plānotās investīcijas	Papildinātība ar biedrības Stratēģijas mērķi un rīcību
Komponente 2. DIGITĀLĀ TRANSFORMĀCIJA		
2.2. Uzņēmumu digitālā transformācija un inovācijas	2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā	SM1/ UD1 SM1/ UD2
2.3. Digitālās prasmes	2.3.2.1.i. Digitālās prasmes iedzīvotājiem, t.sk. jauniešiem	SM2/SLP3 SM2/SLP4 SM3/SP1
Komponente 3. NEVIENLĪDZĪBAS MAZINĀŠANA		
3.1. Reģionālā politika	3.1.1.3.i. Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos	SM1/UD1
	3.1.2.1.i. Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem	SM1/ UD1 SM1/UD2 SM2/SLP1 SM2/SLP3

4.3. projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība, tostarp interešu konflikta novēršana

4.3.1. Projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība

Biedrība, lai nodrošinātu KLP SP 2023.-2027.gadam intervencē "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana" un saistībā ar šo Stratēģiju īstenojamo projektu objektīvu izvērtēšanu, projektu vērtēšanas kritērijus nosaka katrai rīcībai atsevišķi, ņemot vērā mērķu rezultātu un rīcību iznākuma rādītājus, noteiktās prioritātes un rīcību ierobežojošos nosacījumus. Nolūkā nodrošināt vienotu pieeju projektu iesniegumu atlasēm, izstrādāti vienotie vērtēšanas kritēriji.

Projektu iesniegumu vērtēšana notiek vairākos posmos:

Projektu vērtēšanas kārtība tiek izstrādāta saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Biedrība, lai nodrošinātu vienotu, caurspīdīgu projektu iesniegumu vērtēšanu, izstrādā projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus un to piemērošanas metodiku. Projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodika ir dokuments, kurā ietverts apraksts par projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju veidiem un vērtēšanas principiem, kā arī par vienotajiem izvēles kritērijiem.

Izstrādājot vērtēšanas kritērijus, Biedrība ņem vērā šādus vērtēšanas kritēriju noteikšanas principus:

ATBILSTĪBAS PRINCIPS

vērtēšanas kritēriji vērtē, lai projektu pieteikumos plānotās aktivitātes un mērķi sniedz tiešu ieguldījumu stratēģijas rīcību un mērķu sasniegšanā

ILGTSPĒJAS PRINCIPS

vērtēšanas kritēriji veicina projekta rezultātu saglabāšanu, izmantošanu un attīstību turpmāk

INOVĀCIJAS PRINCIPS

kritēriji vērtēs projektos paredzēto iniciatīvu un aktivitāšu jauninājumu biedrības teritorijā

TAISNĪGUMA PRINCIPS

pret visiem projektu iesniedzējiem tiks ievēroti vienādi vērtēšanas kritēriji un principi, nepieļaujot interešu konflikta riskus

PRIORITĀŠU PRINCIPS

paredz, ka vērtēšanas kritērijos tiks vērtēts, vai projekts sekmē iniciatīvas, kas stratēģijā noteiktas kā īpaši atbalstāmas

VIENLĪDZĪBAS PRINCIPS

izstrādātie vērtēšanas kritēriji nav diskriminējoši un ir vienlīdzīgi attiecībā pret visiem, kas var pretendēt uz atbalstu

EFEKTIVITĀTES PRINCIPS

kritēriji vērtēs paredzēto projekta mērķu, aktivitāšu un plānoto ieguldījumu sabalansētību

ATKLĀTĪBAS PRINCIPS

kritēriji un to vērtējums būs atklāts un pieejams projektu iesniedzējiem, vērtēšanas process tiks nodrošināts caurspīdīgs

PAPILDINĀMĪBAS PRINCIPS

kritēriji, kas izvērtē, kā iesniegtais projekts papildina citus uz integrētu attīstību vērstus izvērtēšanai iesniegtus, īstenotus vai īstenošanā esošus projektus

Projektu iesniegumu vērtēšanu nodrošinās Biedrības Padomes apstiprināta projektu Vērtēšanas komisija un pieaicināti eksperti (ja nepieciešams), kura darbojas uz Padomes apstiprināta Vērtēšanas un uzraudzības nolikuma pamata. Šajā nolikumā ir noteiktas komisijas izveidošanas nosacījumi, uzdevumi, pienākumi un atbildība. Tiek nodrošināts ne mazāk kā trīs vērtētāju viedoklis katram projektam. Vērtēšanas komisija izvērtē projektu konkursam iesniegto projektu iesniegumu atbilstību Stratēģijai pēc kritērijiem, kas noteikti katrai rīcībai un ļauj sarindot projektus pēc to ieguldījuma stratēģijas mērķu un rezultātu sasniegšanā.

Biedrības Padome ar lēmumu izveido SVVA Padomi⁴⁶, kas darbojas uz Projektu atbilstības Stratēģijai lēmuma pieņemšanas padomes nolikuma pamata. Nolikumā noteiktas SVVA Padomes izveides un darbības principi, funkcijas, pienākumi un atbildība, kā arī Biedrības Valdes pienākumus, jo tā nodrošina projektu Vērtēšanas komisijas un SVVA Padomes tehnisko un organizatorisko darbu. SVVA Padome tiek veidota no Biedrības Padomes locekļiem, ievērojot nosacījumu par lēmēju atbilstību un interešu konflikta neesamību attiecībā uz visu rīcībā iesniegto projektu pretendentiem. SVVA Padome izskata Vērtēšanas komisijas iesniegto projektu iesniegumu vērtējumu apkopojumu un to atbilstību stratēģijā noteiktiem rīcības mērķiem un pieņem atbilstošu lēmumu.

Biedrības Padome 2022.gada 06.oktobra sēdē ir apstiprinājusi Projektu vērtēšanas komisijas un projektu atbilstības Stratēģijai lēmuma pieņemšanas padomes nolikumus.

⁴⁶ SVVA Padome- Projektu atbilstības SVVA stratēģijai lēmuma pieņemšanas padome

Projektu atbilstības Stratēģijai lēmuma pieņemšanas padomes nolikums, Vērtēšanas un uzraudzības nolikums, kā arī projektu vērtēšanas kritēriji un to piemērošanas metodika visiem interesentiem pieejama Biedrības mājaslapā www.sateka.lv sadaļā **LEADER 2023-2027**.

4.3.2. Projektu vērtēšanas interešu konflikta novēršana

Biedrība ir noteikusi, ka tās darbā iesaistītajām personām- Padomes, Valdes, SVVA Padomes un Vērtēšanas komisijas locekļiem un Biedrības darbiniekiem, visos darbības procesos, t.sk. projektu iesniegumu vērtēšanas procesā, to īstenošanas un uzraudzības laikā, jāievēro šādi principi un vērtības:

- ***labas pārvaldības principi*** – darbība ir caurskatāma, efektīva, ir korupciju pilnībā izslēdzoša, veicina līdzdalību, ir iekļaujoša un atsaucīga;
- ***ilgtspējīgas attīstības principi*** – darbība ir vērsta uz ilgtermiņa ekonomisko izaugsmi, pilsonisko sabiedrību un vides aizsardzību;
- ***cilvēka cieņa, vienlīdzība, cilvēktiesības, brīvība, minoritāšu tiesības, demokrātiskums un likuma vara;***
- ***rezultātu un risku vadības pieejas principu ievērošana.***

Interešu konflikts ir situācija, kurā darbiniekam vai deleģētam loceklim, pildot amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar amata pienākumiem saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt paša darbinieka vai locekļa, viņa radnieku (par radniekiem uzskatāmi tēvs, māte, vecmāte, vectēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusmāsa, pusbrālis, laulātais) vai darījumu partneru (persona, kas ir deklarējamās darījumu attiecībās ar darbinieku likuma "[Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā](#)" izpratnē) personiskās vai mantiskās intereses.

Interešu konfliktu pārvaldība ir taisnīgas darbības prakses un darbinieku rīcības ētikas principu iekļaušana Biedrības darbību reglamentējošos dokumentos, paredzot tajos šādus galvenos principus:

1. Biedrības darbība tiek veikta, pamatojoties uz atbilstīgiem godīguma un labākās prakses standartiem. Tā savā darbībā nepieļauj korupcijas un interešu konflikta situācijas, kā arī sagaida līdzvērtīgu attieksmi un uzvedību no darbiniekiem un darījuma partneriem.
2. Skaidra pienākumu sadales principu un kārtības noteikšana, lai pēc iespējas novērstu Interešu konfliktu rašanās iespējamību, kas varētu radīt kaitējumu jebkuru pušu interesēm. Darbinieki neveic darbības, kas var negatīvi ietekmēt vai nodarīt kaitējumu Biedrībai un tās reputācijai, vai kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta darbinieka rīcības objektivitāte un neitralitāte.
3. Pienākumu sadales principu atbilstoša atspoguļošana Biedrības organizatoriskajā struktūrā, nolikumos, darbinieku amata aprakstos, kā arī pilnvarojuma līmeņos un lēmumu pieņemšanas procesos, un to kontroles mehānismu ietveršana.

Interešu konflikta un koruptīvu darbību aizliegums ir noteikts Biedrības **Ētikas kodeksā**, kurā arī noteikti biedru un darbinieku ētiskas uzvedības pamatprincipi un vērtības.

Atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem valsts amatpersonas statuss noteikts:

- lēmēj institūcijas pārstāvjiem- SVVA Padome;
- paraksttiesīgās personas- Valde.

Atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, Interesu konflikta deklarāciju iesniedz:

- Vērtēšanas komisijas locekļi;
- Lēmēj institūcijas locekļi, t.sk. SVVA Padomes locekļi
- Paraksttiesīgās personas, kas paraksta lēmumus;
- Persona, kas protokolē lēmēj institūcijas sēdes.

Pirms projektu iesniegumu vērtēšanas procesa uzsākšanas visi Vērtēšanas komisijas locekļi aizpilda Vērtēšanas komisijas locekļa Interesu konflikta neesamības deklarāciju un Objektivitātes un informācijas neizpaušanas apliecinājumu.

SVVA Padomes locekļi pirms lēmuma pieņemšanas aizpilda Biedrības SVVA Padomes locekļa Interesu konflikta novēršanas, objektivitātes un konfidencialitātes ievērošanas deklarāciju.

Ja kādam no Vērtēšanas komisijas locekļiem vai SVVA Padomes locekļiem ir interešu konflikts kādā no vērtējamajiem projektu iesniegumiem, tad konkrētais komisijas loceklis nepiedalās visu tās rīcības projektu iesniegumu vērtēšanā konkrētajā kārtā.

4.4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas procedūra

Mērķu izvirzīšana, rīcības virzienu noteikšana un izvēle ir tikai daļa no teritorijas attīstības plānošanas procesa. Atbilstoši vispār noteiktajām prasībām, obligāts elements ir plānošanas dokumenta īstenošanas uzraudzība, ar kuras palīdzību izvērtē, vai Stratēģijas īstenošana norit tā, kā paredzēts izstrādātajā dokumentā. SATEKA uzņemas atbildību par Stratēģijas īstenošanu un aktivitāšu atbilstību stratēģijai, Stratēģijas rezultātu un iznākuma rādītāju sasniegšanu, teritorijas aktivizēšanu un sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu tās ieviešanas laikā.

Lai Biedrībai būtu iespējams sekot līdzi, vai izstrādātās stratēģijas īstenošanas process atbilst plānotajam, izstrādāta *Stratēģijas īstenošanas uzraudzības kārtība*, kas:

1. sekmē Biedrības, vietējās pašvaldības, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību Stratēģijas ieviešanas jautājumos;
2. identificē pozitīvas un negatīvas pārmaiņas un to cēloņus teritorijā sociālajā un ekonomiskajā situācijā;
3. identificē jaunas problēmas un iespējas, kam veltīt tālāku izpēti un darbības;
4. nodrošina ar informāciju sabiedrību, uzņēmējus, politiķus un citas interesentus;
5. kopā ar sasniedzamajiem rādītājiem, kas izstrādāti Stratēģijas ietvaros, nodrošina teritorijas attīstības novērtēšanas iespējas.

Stratēģijas īstenošanas uzraudzības kārtība ir balstīta uz:

1. līdzšinējo Biedrības pieredzi attīstības plānošanas dokumentu uzraudzības sistēmas ieviešanā;

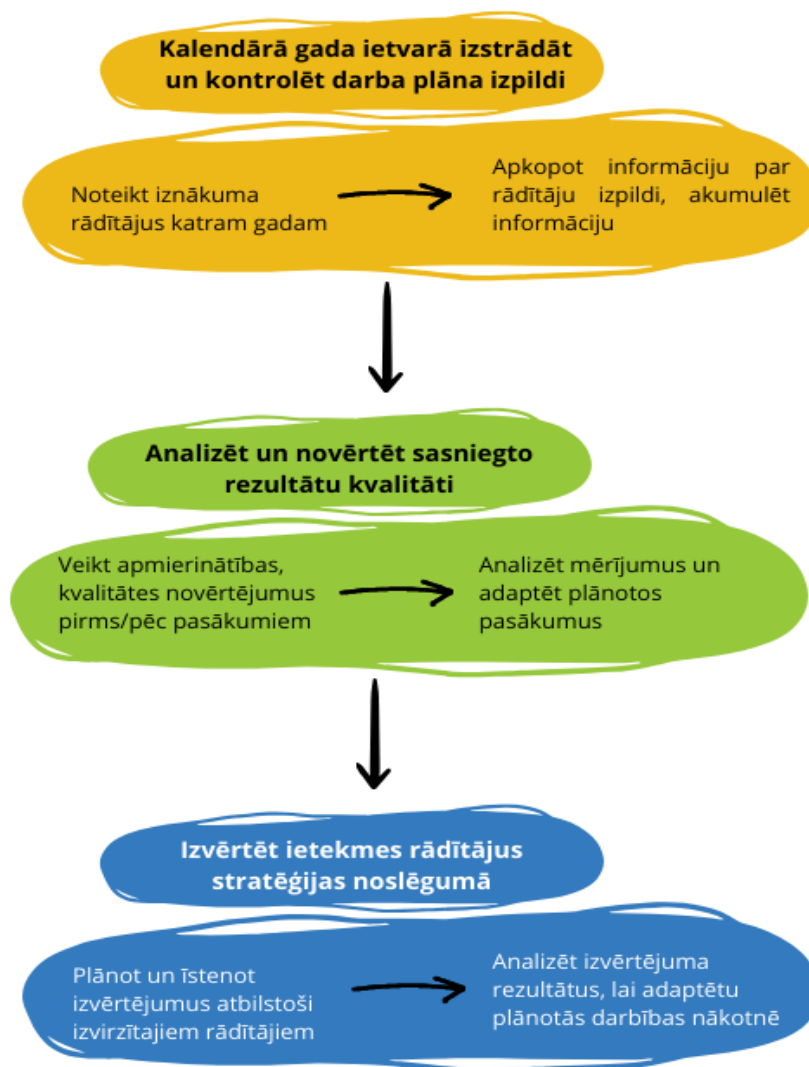
2. vispārējiem attīstības stratēģiskās plānošanas, uzraudzības un novērtēšanas metodiskajiem un zinātniskajiem principiem.

Stratēģijas īstenošanas uzraudzībā un novērtēšanā ir vairāki uzdevumi:

- a) identificēt, vai Stratēģijas īstenošana norit atbilstoši plānotajam;
- b) parādīt darbības progresu un sasniegumus;
- c) nodrošināt informāciju par Stratēģijas īstenošanu sabiedrībai un sadarbības partneriem;
- d) apkopot informāciju, kas palīdz novērtēt Stratēģijas īstenošanas ietekmi un izmaiņas.

Vienlaikus jāatzīst, ka Biedrība ir salīdzinoši neliela organizācija ar ierobežotiem cilvēkresursiem un finanšu resursiem, tādēļ nebūtu lietderīgi veidot komplicētu un resursu ietilpīgu uzraudzības un izvērtēšanas sistēmu.

Tiek plānotas šādas darbības un procesi:

Par Stratēģijas īstenošanas uzraudzības kārtību un novērtēšanu atbildīga ir Biedrības Padome. Stratēģijas īstenošanas uzraudzības procesā ir iesaistītas Biedrības Valde, kā arī tās biedri un biedroorganizācijas. Stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas pārskats balstās uz rezultatīvajiem rādītājiem.

Stratēģijas īstenošanas uzraudzībā un novērtēšanā tiks izmantoti gan kvantitatīvie, gan kvalitatīvie jeb rezultatīvie rādītāji. Stratēģijas novērtēšana ietver darbības plāna izpildi raksturojošo datu (ko nodrošina uzraudzības sistēma) analīzi un interpretāciju ar mērķi noskaidrot sasniegumus un attiecīgās jomas vājās vietas.

Uzraudzības rādītāji tiek izmantoti, lai iegūtu salīdzināmus datus Stratēģijas ieguldījumam teritorijas attīstības novērtēšanai.

-
- Uzraudzības dati
 - Projektu skaits kopā un sadalījumā pēc īstenotāja
 - Inovatīvu projektu skaits biedrības teritorijā
 - Tīkošanās un sadarbības pasākumu veids/ skaits
 - Projektu skaits, kuri saistīti ar zināšanu nodošanu, ieskaitot konsultēšanu, apmācību un zināšanu apmaiņu par ilgtspējīgu, ekonomisku, sociālu, vidisku un klimatam draudzīgu sniegumu
 - Projektu skaits, kuri saistīti ar ražotāju organizācijām, vietējiem tirgiem, īsām piegādes ķēdēm un kvalitātes shēmām, ieskaitot investīciju atbalstu, tirgvedības aktivitātes u. c.
 - Projektu skaits, kuri veicina vides ilgtspēju un klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās mērķu sasniegšana lauku apvidos
 - Projektu skaits, kuros tiek radītas darba vietas
 - Projektu skaits, kuros tiek atbalstīti lauku uzņēmumi, arī bioekonomika
 - Projektu skaits, kas saistīts ar viedo kopienu attīstību
 - Projektu skaits, kas uzlabo piekļuvi pakalpojumiem un infrastruktūrai
 - Projektu skaits sociālās iekļaušanas jomā
 - Sadarbības projektu skaits pēc veida
 - Katrā rīcībā noteiktie iznākuma rādītāji

Uzraudzības process

KATRU GADU

- Tiek apkopoti dati par īstenotajām rīcībām (pasākumi/aktivitātes) saskaņā ar Rīcības plānu un īstenotajiem projektiem, analīzi veicot izmantojot uzkrātos uzraudzības datus.
- Tiek apkopoti dati par rezultatīvajiem rādītājiem.
- Ieviešanas izvērtējums: ieviešanas process un sadarbība ar partneriem, aktivizēšanas, tīklošanās un informēšanas pasākumu izvērtējums.

IKGADĒJAIS ZIŅOJUMS IETVER

- Noteikto mērķu un rezultātu rādītāju izpildes tendences analīze. Konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums.
- Secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos mērķus un rādītājus.
- Efektivitātes novērtēšana - vērtējums par Stratēģijas īstenošanas rezultātiem (īslaicīga ietekme, ilgtermiņa ietekme), ko radījusi (vismaz daļēji) stratēģija.

STARPPOSMA NOVĒRTĒJUMS (PAPILDUS KATRU GADU VEICAMAJĀM DARBĪBĀM UZRAUDZĪBAS PROCESA LAIKĀ) (PAR 2023.-2025.), 2026.GADA PIRMAIS CETURKSNIS

- Tiek veikta teritorijas iedzīvotāju, kopienu un uzņēmēju, citu interesentu aptauja.
- Apkopoti iegūtie aptaujas rādītāji.
- Izvērtēta izplatītā informācija par stratēģijas īstenošanu un tās rezultātiem.

UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS IETVER

- Apkopoti iegūtie aptaujas rādītāji un to analīze.
- Noteikto mērķu un rezultātu rādītāju izpildes tendences analīze. Konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums.
- Secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.
- Izvērtējums kā stratēģija nodrošina vienādas iespējas, tajā skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un jauniešiem VRG stratēģijas īstenošanā.
- Izvērtējums, kā Stratēģijas īstenošanas rezultāti, ko tie sniedz ELFLA finansētajām rīcībām nacionālajā līmenī (ir saskanīgi mērķu sasniegšanas rādītāji, piemēram, radīto darba vietu skaits, atbalstīti lauku uzņēmumi).

**GALA NOVĒRTĒJUMS
(PAPILDUS KATRU GADU
VEICAMAJĀM DARBĪBĀM
UZRAUDZĪBAS PROCESA
LAIKĀ)**

- Tiek veikta teritorijas iedzīvotāju, kopienu un uzņēmēju, citu interesentu aptauja par Stratēģijas ieguldījumu teritorijas attīstībā.
- Apkopoti un analizēti iegūtie aptaujas rādītāji.
- Pētījuma veikšana par LEADER pievienotās vērtības pienesumu teritorijai.

**GALA NOVĒRTĒJUMS
IETVER**

- Apkopoti iegūtie aptaujas rādītāji un to analīze.
- Noteikto mērķu un rezultātu rādītāju izpildes tendences analīze. Konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums.
- Secinājumi par mērķu un rādītāju pilnīgu izpildi.
- Izvērtējums kā stratēģija nodrošina vienādas iespējas, tajā skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un jauniešiem VRG stratēģijas īstenošanā.
- Izvērtējums, kā Stratēģijas īstenošanas rezultāti, ko tie sniedz ELFLA finansētajām rīcībām nacionālajā līmenī (ir saskanīgi mērķu sasniegšanas rādītāji, piemēram, radīto darba vietu skaits, atbalstīti lauku uzņēmumi).
- Izvērtējums, ko Stratēģijas īstenošanas rezultāti sniedz pašvaldības attīstības programmu īstenošanā.
- Ieteikumi nākamās vietējās attīstības stratēģijas atbalsta jomām, rādītājiem, u.tml.

Stratēģijas pastāvīgo uzraudzību nodrošina Administratīvais vadītājs, apkopojot visu informāciju par Stratēģijai atbilstošo un apstiprināto projektu īstenošanas gaitu un rezultātiem, kā arī organizējot projektu uzraudzību to īstenošanas vietās. Tāpat, Administratīvais vadītājs gatavos ikgadējos rādītāju uzraudzības ziņojumus, kurus prezentēs Biedrības Padomē. Ziņojumus publicēs Biedrības mājas lapā www.sateka.lv, kā arī Biedrības informatīvajā izdevumā. Padome analizē rādītāju sasniegtos rezultātus, nosaka konkrētus uzdevumus un veicamos pasākumus Stratēģijas mērķu, rezultātu un iznākuma rādītāju sasniegšanai. Nepieciešamības gadījumā sagatavo Stratēģijas grozījumus.

Informāciju, kas nepieciešama Stratēģijas ieviešanas rādītāju uzraudzībai un apkopošanai, nodrošina Administratīvais vadītājs, izmantojot projektu iesniegumos un pārskatos iekļauto informāciju, kā arī statistiku no publiskajiem reģistriem- Centrālās statistikas pārvaldes, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, kā arī Lursoft datu bāzēm, pašvaldības un citām datu bāzēm, kā arī Biedrības informācijas un datu apkopojumiem.

Daudzveidība un vienlīdzīgas iespējas ir atvērtas, uz nākotni vērstas un plaukstošas sabiedrības pamats. Biedrība rūpējas, lai tās darba vide ir droša un toleranta, un iekļaujoša, kur ikviens cilvēks tiek cienīts, neraugoties uz individuālām atšķirībām, dotībām vai personiskajām īpašībām. Biedrība cenšas radīt atvērtu kultūru, kurā tiek atzīta un novērtēta dažādība un ikviens var justies pieņemts.

Biedrības lēmumi tiek pieņemti, neraugoties uz dzimumu, rasi, ādas krāsu, vecumu, reliģisko piederību, garīgo vai fizisko invaliditāti, grūtniecību, laulību vai civillaulību, seksuālo orientāciju, politisko piederību vai izcelsmi.

Dažāda un iekļaujoša darba vide iedrošina un veicina vienlīdzīgu izturēšanos pret visiem darbiniekiem, cieņpilnu komunikāciju un sadarbību visu darbinieku vidū, komandas darbu un darbinieku līdzdalību un iesaisti Biedrības darbības procesos.

Dažādības, vienlīdzības un iekļaušanas politikas īstenošanā Biedrība ievēro šādus pamatprincipus:

- nodrošināt vienlīdzīgas iespējas Stratēģijas īstenošanas procesos un posmos;
- nodrošināt atvērtas un taisnīgas profesionālās attīstības iespējas darbiniekiem, balstoties uz katra profesionālajām prasmēm, kompetencēm un talantiem;
- veicināt inovatīvu risinājumu un priekšlikumu izstrādi, radot pozitīvu mijiedarbību Stratēģijas īstenošanā iesaistītajam pusēm, nodrošināt taisnīguma, vienlīdzības un antidiskriminācijas principus un rīkoties sociāli atbildīgi.

Biedrība diskrimināciju nepieļaujoša politika attiecinā ne tikai uz darbiniekiem, bet arī sadarbībā ar Biedrības klientiem un sadarbības partneriem.

Atbalsta sanēmēju pārskata iesniegšanas kārtība

Lai nodrošinātu aktivitātes "Kopienas spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas" rezultatīvo rādītāju sasniegšanu atbilstoši projekta iesniegumā norādītajam un nodrošinātu kvalitatīvu projektu uzraudzību, šīs aktivitātes ietvaros īstenoto projektu vadītāji Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēmā (EPS) pie attiecīgā projektu iesnieguma iesniedz projekta saturisko atskaiti par konkrēto kalendāro gadu šādos termiņos:

1. 10 (desmit) darba dienu laikā pēc pēdējā maksājuma pieprasījuma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā, ***projekti, kas īstenoti Rīcībās SLP1, SLP2, SLP3 un SLP4.***
2. Sākot ar nākamo kalendāro gadu pēc projekta īstenošanas katru gadu līdz 30.martam, visā tā uzraudzības periodā- ***projekti, kas īstenoti Rīcībās SLP1 un SLP2.***

Saturiskās atskaites veidlapa pieejama Biedrības mājas lapas www.sateka.lv sadaļā **LEADER 2023-2027.**

4.5. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija

Atbilstoši spēkā esošajiem Biedrības Statūtiem, Biedrības augstākā lēmēj institūcija ir biedru Kopsapulce, kuras kompetences ir noteiktas Statūtos. Biedru Kopsapulce apstiprina Biedrības Padomi, kurā nodrošina partnerības principu un iespējami plašu Biedrības teritorijas pārstāvību.

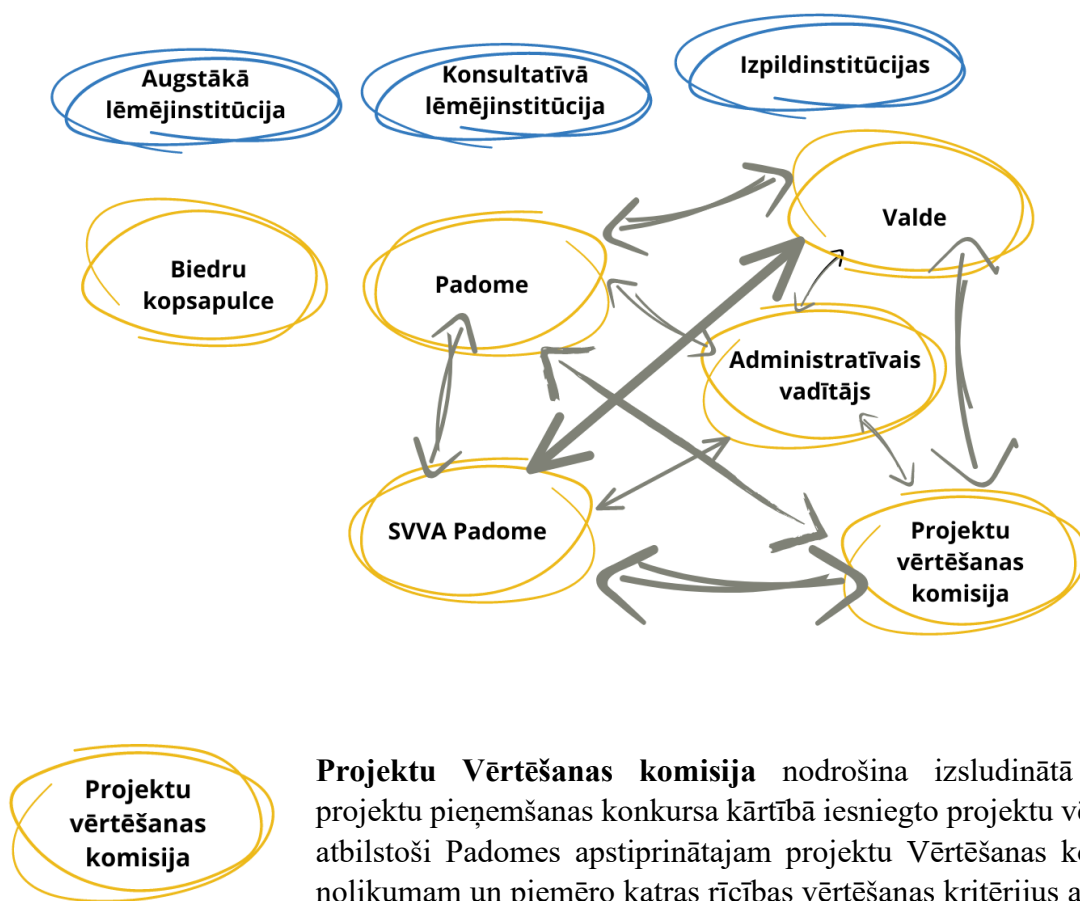
Pārstāvju lēmēj institūcija ir Padome (partnerība), ko ievēl Kopsapulce, un kuras pienākumi un struktūra tiek noteikta Biedrības **Statūtos** un **Padomes reglamentā**. Tā ir atbildīga par Stratēģijas izstrādi, apstiprināšanu un ieviešanu, tās grozījumiem un ziņojumiem par

stratēģisko mērķu sasniegšanu. Padomē ir jāievēro partneru procentuālā attiecība, kā arī interešu pārstāvēniecība, t.i. attiecībā uz ELFLA atbalstu jābūt pārstāvētām NVO, uzņēmēju, lauksaimnieku, lauku sieviešu, jauniešu un pašvaldības interesēm. Stratēģijā tiek noteikta projektu atlases un vērtēšanas procedūra, paredzot, ka lēmumu par projektu atbilstību Stratēģijai var pieņemt, izmantojot arī rakstisku procedūru, kā arī tiešsaistes platformā. Tāpat tā apstiprina un atbrīvo no amata Valdi un Administratīvo vadītāju, kā arī izveido projektu Vērtēšanas komisiju un ieceļ SVVA Padomi, apstiprina SVVA Padomes un Vērtēšanas komisijas darbības nolikumus.

Par projektu konkursu izsludināšanu lemj Biedrības Padome, lēmumu izpilda Administratīvais vadītājs.

Biedrības Padomes sastāvs aprakstīts šīs Stratēģijas 1.2.apakšnodaļā.

Stratēģijas īstenošanā iesaistītās institūcijas:

Projektu Vērtēšanas komisija nodrošina izsludinātā atklātā projektu pieņemšanas konkursa kārtībā iesniegto projektu vērtēšanu atbilstoši Padomes apstiprinātajam projektu Vērtēšanas komisijas nolikumam un piemēro katras rīcības vērtēšanas kritērijus atbilstoši apstiprinātajai projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodikai. Projektu vērtēšanas komisija sagatavo priekšlikumu SVVA Padomei par projektu iesniegumu atbilstību Stratēģijai.

SVVA Padome

Lēmumu par projekta atbilstību Stratēģijai pieņem **SVVA Padome**, kā arī apstiprina Vērtēšanas komisijas protokolus. Lēmumu pieņemšanas kārtība noteikta nolikumā **"Biedrības "SATEKA" LEADER Projektu atbilstības SVVA stratēģijai lēmuma pieņemšanas padomes nolikums"**.

Valde

Biedrības **Valde** pilda izpildinstitūcijas pienākumus, kur Biedrības valdes priekšsēdētājs reizē ir Administratīvais vadītājs, kas nodrošina projektu konkursu norisi, vērtēšanu, nepieciešamās apmācības, informējošos seminārus un citas aktivitātes saskaņā ar LEADER projektu īstenošanas un aktivizēšanas principiem.

Administratīvais vadītājs

Administratīvais vadītājs uzrauga projektu rezultātus un organizē Stratēģijas rezultatīvo rādītāju apkopošanu. Administratīvā vadītāja kompetencē ir sagatavot iesniegto projektu iesniegumu kopsavilkumus, sadarbībā ar projektu Vērtēšanas komisiju un Biedrības Padomi, apkopot informāciju par katras projektu iesnieguma kārtas rezultātiem u.c. darbības, kas nepieciešamas sekmīgai Stratēģijas ieviešanai.

Lai efektīvāk nodrošinātu projektu konkursu organizēšanu un konsultāciju sniegšanu potenciāliem projektu iesniedzējiem, projektu īstenošanas uzraudzību un teritorijas iedzīvotāju un uzņēmēju aktivizēšanu, sadarbības un tīklošanās pasākumu organizēšanu, Biedrība ir piesaistījusi papildus vienu darbinieku uz nepilna darba laiku slodzi.

Biedrība abonē tiešsaistes ZOOM platformu, kas nodrošina Biedrības darbinieku kopdarbību no attālinātām darba vietām, attālinātās konsultācijas potenciāliem projektu iesniedzējiem un saziņu ar sadarbības partneriem.

Lai īstenotu Stratēģiju, Biedrība pēc atklātu projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas sludinājuma saskaņošanas ar LAD, ievieto sludinājumu par atklāta projektu konkursa projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu Biedrības mājaslapas www.sateka.lv sadaļas **"LEADER 2023-2027" apakšsadalā "Projektu konkursi"**. Sludinājumā tiek norādīts projektu pieņemšanas laiks, kad notiks projektu pieņemšana atbilstoši Stratēģijai. Sludinājumā iekļauj informāciju par iesniegšanas nosacījumiem saskaņā ar atbalsta piešķiršanu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem un šo Stratēģiju, kā arī norāda informāciju, kur var iepazīties ar Stratēģiju un kontaktpersonām. Informācija par katru projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu tiks ievietota Biedrības informatīvajā izdevumā.

5. Finansējuma sadales plāns

Apzīm.	Mērķis	Stratēģiskā plāna intervencē	
		Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Stratēģiskā plāna intervencē)	Atbalsta apmērs (euro)
SM1	Veicināt vietējās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību, stiprinot Gulbenes novada uzņēmējdarbības konkurētspēju, attīstot pieprasītus un mūsdienu iespējās balstītus produktus un pakalpojumus.	59,39%	800 087,37
SM2	Veicināt kvalitatīvas un drošas dzīves vides attīstību un atbalstīt Gulbenes novada kopienu iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības, vietējās dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīgas attīstības iniciatīvās.	36,16%	487 138,56
SM3	Veicināt vietējo kopienu, uzņēmēju un teritoriju mērķtiecīgu attīstību, atbalstot to sadarbību Latvijas un starptautiskā mērogā.	4,45%	59 949,30
Kopā		100,00%	1 347 175,23
t.sk. uzņēmējdarbības attīstībai		59,39%	800 087,37

Saīsinājumi, skaidrojumi, termini

Nav skaidroti fizikālo mērvienību saīsinājumi un vispārpieņemtie redakcionālie saīsinājumi.

Izmantotie saīsinājumi

AIF	Aktīvo iedzīvotāju fonds
ALTUM	Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum"
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
Fiz.p.	fiziska persona
KLP	Kopējā lauksaimniecības politika
LA19	LEADER intervence Latvijas KLP stratēģiskajā plānā 2023.-2027.gadam
LAD	Lauku atbalsta dienests
LEADER	no franču val.: Saiknes starp darbībām lauku ekonomikas attīstībai
LIAA BI	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Biznesa inkubatori
LLKC	SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"
NVO	Nevalstiskā organizācija
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
SLP	Sabiedriskā labuma projekts
SM	Stratēģiskais mērķis
SP	Latvijas KLP stratēģiskais plāns 2023.-2027. gadam
SVID	Stiprās, vājās puses, iespējas un draudi
SVVA	Sabiedrības virzīta vietējā attīstība
TIC	Tūrisma informācijas centrs
UD	Uzņēmējdarbība
VRG	Vietējā rīcības grupa

Izmantotie termini

Attīstības stratēģija— savstarpēji saskaņotu prioritāšu, mērķu, programmu un rīcību komplekss, kas vērsts uz vēlamās situācijas sasniegšanu ekonomikas, sociālās, kultūras, vides un citās jomās.

Lauku teritorija⁴⁷ – Latvijas teritorija, izņemot valstspilsētas un pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju. Iedzīvotāju skaitu nosaka saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem par iedzīvotāju skaitu Latvijas administratīvajās teritorijās 2023. gada 1. janvārī.

LEADER pieejas īstenošanas teritorija ir visa Latvijas teritorija, izņemot valstspilsētas.

Ilgtspējīga attīstība – sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas integrēta un līdzsvarota attīstība, kas apmierina iedzīvotāju pašreizējās sociālās un ekonomiskās vajadzības un nodrošina vides prasību ievērošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas, kā arī nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Novadu nozīmes attīstības centrs⁴⁸ – ir teritorija, kurā tiek nodrošināta visa veida infrastruktūras attīstība un tās kvalitātes uzlabošana, pamata (izglītības, veselības, sociālo u.c.) pakalpojumu un kvalitatīvu mājokļu pieejamība, kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī uzņēmējdarbības aktivitāte, radot darba iespējas iedzīvotājiem, tostarp attīstības centram piegulošajās lauku teritorijās.

Potenciālais novadu nozīmes attīstības centrs – ir teritorija, kurā nākotnē ir jārada potenciāls nodrošināt visa veida infrastruktūras attīstību un tās kvalitātes uzlabošanu, pamata (izglītības, veselības, sociālo u.c.) pakalpojumu un kvalitatīvu mājokļu pieejamību, kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī uzņēmējdarbības aktivitāti, radot darba iespējas iedzīvotājiem, tostarp attīstības centram piegulošajās lauku teritorijās.

Sabiedriskā labuma projekts⁴⁹ – aktivitātē "Kopienas spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas" īstenots projekts, kura mērķim nav komerciāla rakstura, tas ir publiski pieejams, un ieņēmumi par sniegto pakalpojumu nav kvalificējami kā peļņa.

Sasniedzamība – attiecas uz to, cik viegli sasniegti galamērķi. Papildus fiziskai sniedzamībai, izmantojot transporta infrastruktūru, savienojamība ar modernu telekomunikāciju sistēmu starpniecību veicina teritoriju sniedzamību netaustāmā veidā. Sniedzamība ir atkarīga no transporta infrastruktūras un pakalpojumu izplatības un kvalitātes.

⁴⁷ Avots: Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskais plāns 2023.-2027.gadam (<https://www.zm.gov.lv/lv/media/5409/download?attachment>) un atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem (<https://www.zm.gov.lv/lv/tiesibu-akti>)

⁴⁸ Avots: Gulbenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030.gadam <https://www.gulbene.lv/lv/media/590/download?attachment>

⁴⁹ Atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem <https://www.zm.gov.lv/lv/tiesibu-akti>